

Returadresse
Land og Vand, Landbrug
Toften 6, 6880 Tarm

Ringkøbing-Skjern Kommune

Sagsbehandler
Dorthe Juul
Direkte telefon
99 74 15 17
E-post
dorthe.juul@rksk.dk

Dato
26. juli 2013
Sagsnummer
2011120216TA

Miljøgodkendelse

gældende for husdyrbruget på adressen
Vester Bardevej 3
6920 Videbæk

Virksomhedens art:
Matrikel nr.:
Betegnelse:

Kvæg
7æ m.fl., Barde By, Vorgod
Husdyrbrug omfattet af § 12 i Bekendtgørelse af
lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug
Ringkøbing-Skjern Kommune
AH

Tilsynsmyndighed:
Kvalitetssikret af:

Stamblad:

Bedriftens ejer og driftsansvarlig																		
Bedriftens adresse	Vester Bardevej 3 6920 Videbæk																	
Bedriftens miljøkonsulent	Heden og Fjorden Konsulent Karen V. Thomasen Nupark 47 7500 Holstebro Fastnet telefon: 96 29 66 66 E-mail: kvt@hflc.dk																	
Bedriftens matrikelnumre	<table border="1" style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <tr> <td style="width: 30%; text-align: center;">7v</td> <td>Barde By, Vorgod</td> </tr> <tr> <td style="text-align: center;">6ab</td> <td>Barde By, Vorgod</td> </tr> <tr> <td style="text-align: center;">2g</td> <td>Barde By, Vorgod</td> </tr> <tr> <td style="text-align: center;">28c</td> <td>Barde By, Vorgod</td> </tr> <tr> <td style="text-align: center;">28d</td> <td>Barde By, Vorgod</td> </tr> <tr> <td style="text-align: center;">6ac</td> <td>Barde By, Vorgod</td> </tr> <tr> <td style="text-align: center;">7æ</td> <td>Barde By, Vorgod</td> </tr> <tr> <td style="text-align: center;">8ax</td> <td>Barde By, Vorgod</td> </tr> </table>		7v	Barde By, Vorgod	6ab	Barde By, Vorgod	2g	Barde By, Vorgod	28c	Barde By, Vorgod	28d	Barde By, Vorgod	6ac	Barde By, Vorgod	7æ	Barde By, Vorgod	8ax	Barde By, Vorgod
7v	Barde By, Vorgod																	
6ab	Barde By, Vorgod																	
2g	Barde By, Vorgod																	
28c	Barde By, Vorgod																	
28d	Barde By, Vorgod																	
6ac	Barde By, Vorgod																	
7æ	Barde By, Vorgod																	
8ax	Barde By, Vorgod																	
Kommune	Ringkøbing-Skjern Kommune																	
CVR-nr. / P-nr. / CHR-nr.	33688164 / 1016966068 / 59259																	
Ejendomsnummer	7600032067																	
Bedriftens betegnelse	Husdyrbrug omfattet af § 12 i Bekendtgørelse af lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug																	

Oplysninger om husdyrbruget:

	Nudrift		Ansøgt	
Dyrehold	Antal	DE	Antal	DE
Årskøer Tung race	130	173,49	149	208,36
Kvie/stud Tung race, 6 – 26 mdr.	63	31,50	120	58,99
Småkalve Tung race, 0 – 6 mdr.	17	4,59	36	9,73
Tyrekalve Tung race, 0 – 6 mdr. (40-55 kg)	73	1,58	74	0,73
Ungtyr Tung race, 0-440 kg	8	2,00	0	0
I alt		213,16		277,81
Arealer		Ha		Ha
Ejet og forpagtet udbringningsareal		-		106,20
Aftaleareal		-		21,40
Udbringningsareal i alt				127,60
Bygningsmæssige forhold	Kapacitet m ³	Areal (m ²)	Kapacitet m ³	Areal (m ²)
Eksisterende kostald		1950		1950
Eksisterende kalvehytter		125		125
Eksisterende kviestald		400		400
Eksisterende gyllebeholder 1994	820		820	
Eksisterende gyllebeholder 2007	3750		3750	
I alt	4570	2475	4570	2475

Staldanlæg med dyr, Ansøgt drift

Kategori	Staldsystem	Antal årsdyr	Antal DE	Indgangs vægt (kg) eller Alder ind	Udgangs vægt (kg) eller Alder ud	Mælkeydelse	
Eksisterende kostald							
Malkeko Tung race	Sengestald m/fast gulv, 2% hældning Skrabning hver 2. time	144	201,37			10.000 kg mælk	
Kvie/stud Tung race	Sengestald m/fast gulv, 2% hældning Skrabning hver 2. time	85	41,78	6 mdr.	26 mdr.		
Malkeko Tung race	Dybstrøelse	5	6,99			10.000 kg mælk	
Småkalve Tung race	Dybstrøelse	5	1,35	0 mdr.	6 mdr.		
Tyrekalve Tung race	Dybstrøelse	74	0,73	40 kg	55 kg		
Eksisterende kviestald							
Kvie/stud Tung race	Dybstrøelse	35	17,21	6 mdr.	26 mdr.		
Småkalve Tung race	Dybstrøelse	23	6,22	0 mdr.	6 mdr.		
Eksisterende kalvehytter							
Småkalve Tung race	Dybstrøelse	8	2,16	0 mdr.	6 mdr.		
I alt		379	277,81	-	-	-	

Tabellen på næste side er en oversigt over antallet af dyreenheder til udbringning på ejede/forpagtede samt aftalearealer.

Fordelingen af husdyrgødning/dyreenheder:

	Vester Bardevej 3	Antal DE
Produceret gødning	Vester Bardevej 3	277,81
Tilført gødning	-	0
Afsat til aftalearealer	██████████ Timringvej 10	29,96
	I alt til aftalearealer	29,96
Til afsætning på ejede / forpagtede arealer		247,85

INDHOLDSFORTEGNELSE:

STAMBLAD:	2
OPLYSNINGER OM HUSDYRBRUGET:	3
STALDANLÆG MED DYR, ANSØGT DRIFT	4
FORDELINGEN AF HUSDYRGØDNING/DYREENHEDER:	5
1. MEDDELELSE AF MILJØGODKENDELSE	8
1.1 BAGGRUND OG KORT RESUMÉ	8
1.2 AFGØRELSEN	10
2. VILKÅR FOR MILJØGODKENDELSEN	11
2.1 Generelt	11
2.2 Uheld og risici	11
2.3 Årsproduktion	11
2.4 Foder	12
2.5 Staldanlæg	12
2.6 Opbevaringsanlæg generelt	12
2.7 Gyllehåndtering	12
2.8 Transport	12
2.9 Restvand	13
2.10 Oplag af olie og medicin	13
2.11 Affald	13
2.12 Skadedyr	13
2.13 Lugt	13
2.14 Støjkloder	13
2.15 Lys	14
2.16 Støv	14
2.17 Udbringningsarealer	14
2.18 Bedst tilgængelige teknik / Renere teknologi	14
2.19 Tilsyn, kontrol og egenkontrol	14
2.20 Ophør	15
3. FORMALIA	16
3.1 LOVGRUNDLAG	16
3.2 OFFENTLIGHED	16
3.3 KLAGEVEJLEDNING	16
3.4 UDNYTTELSE	17
BILAG 1. MILJØREDEGØRELSE FOR MILJØGODKENDELSEN	19
1.1 IKKE TEKNISK RESUMÉ	19
1.2 OPLYSNINGER OMKRING ANLÆGGET OG EJENDOMMEN	20
1.3 OPLYSNINGER OM STALDANLÆG OG BESÆTNING	24
1.4 OPLYSNINGER OM OPBEVARINGSANLÆG	27
1.5 BEREGNINGER PÅ ANLÆG	28
1.6 OPLYSNINGER OMKRING AREALER	29
1.7 OPLYSNINGER OM GØDNING	30
1.8 BEREGNINGER PÅ AREALER	32
1.9 OPBEVARINGSKAPACITET	33
1.10 BAT (BEDST TILGÆNGELIG TEKNIK/ RENERE TEKNOLOGI)	34
BILAG 2. MILJØVURDERING FOR MILJØGODKENDELSEN	36
2.1 BAGGRUND	36
2.2 BELIGGENHED OG PLANMÆSSIGE FORHOLD	36
2.2.1 Afstandskrav	36
2.2.2 Beskyttelseslinjer	36
2.2.3 Kulturmiljø	36
2.2.4 Placering i landskabet	37
2.3 INDRETNING OG DRIFT	37
2.3.1 BAT – bedste tilgængelige teknik	37

2.3.2 Håndtering af regnvand og restvand	40
2.3.3 Medicin, sprøjteudstyr, olie og brændstof.....	40
2.3.4 Håndtering og opbevaring af affald.....	40
2.3.5 Håndtering af unormale driftssituationer eller uheld	40
2.4 BEGRÆNSNING AF EVENTUELLE GENER FOR NABOER	40
2.4.1 Lugt	40
2.4.2 Støj.....	41
2.4.3 Lys.....	41
2.4.4 Fluer og skadedyr	41
2.4.5 Støv	41
2.4.6 Trafik, til- og frakørsel.....	41
2.4.7 Egenkontrol.....	42
2.5 ALTERNATIVE LØSNINGER.....	42
2.5.1 0-alternativ	42
2.6 OPHØR	42
2.7 NATUR OG VAND	43
2.7.1 International natur – beskrivelse	43
2.7.2 Vandmiljøet.....	44
2.7.3 Jordtype og eventuelle dræn	45
2.7.4 Sædskifte	45
2.7.5 Bilag IV-arter.....	45
2.7.6 Nitrat til overfladevand.....	46
2.7.7 Risikoarealer.....	48
2.7.8 Fosforbelastning til vandområde	49
2.7.9 Ammoniak	50
2.7.10 Grundvand	55
2.8 PROJEKTETS SANDSYNLIGE MILJØPÅVIRKNING.....	55
2.9 KONKLUSION.....	55
BILAG 3. KOMMENTARER TIL MILJØGODKENDELSEN:	57
BEREDSKABSPLAN	57
KOMPOST TIL MARKSTAK.....	57
STØJ	57
BILAG 4. OVERSIGTSKORT, SAMLEDE ANLÆG	58
 Bilag 5. Udbringningsareal, Natur	
Bilag 6. Udbringningsareal, opland til Natura 2000 overbelastet med fosfor og okkerklassificering	
Bilag 7. Udbringningsarealer, Nitratklasser	
Bilag 8. Udbringningsarealer, Grundvand	
Bilag 9. Udbringningsarealer, Kulturmiljø	
Bilag 10. Beregninger til natur	
Bilag 11. Transportveje	
Bilag 12. Beredskabsplan	
Bilag 13. Udtalelse fra Herning Kommune	
Bilag 14. Beskrivelse af nærmeste Natura 2000 områder	

Copyright

Kortmateriale er gengivet af Ringkøbing-Skjern Kommune med tilladelse fra Kort- og matrikelstyrelsen. Copyright Kort- og matrikelstyrelsen 1992 /KD.86.1033.
Luftfotos – Danmarks Digitale Ortofoto – er gengivet af Ringkøbing-Skjern Kommune med tilladelse fra Cowi. DDO ©, Copyright COWI.

1. Meddelelse af miljøgodkendelse

1.1 Baggrund og kort resumé

Baggrund

Ringkøbing-Skjern Kommune modtog den 12. december 2011 en ansøgning om miljøgodkendelse af husdyrbruget beliggende på adressen Vester Bardevej 3, 6920 Videbæk. Ansøgningen om miljøgodkendelse omfatter hele husdyrbruget med tilhørende arealer og en udvidelse i husdyrbrugets antal af kvæg.

Udvidelsen sker i eksisterende stalde og der foretages intet nybyggeri på bedriften i forbindelse med denne godkendelse.

Kort resumé

Afstandskrav

Alle lovpligtige afstandskrav er ifølge ansøgningen overholdt.

Ammoniak

Husdyrbruget er omfattet af krav om reduktion af ammoniakemissionen fra stald og lager i forhold til bedste staldsystem med normtal 2005/2006 som udgangspunkt. Reduktionskravet for husdyrbruget er 15 % dog med visse modifikationer jf. lovgivningen, idet andelen af græsmarksafgrøder i det ansøgte projekt er over 25 % af totalrationen af foderenheder. Husdyrbruget taber ifølge ansøgningen 473 kg N mindre end det lovpligtige krav foreskriver.

Lugt

Der er indsendt beregninger af lugtemissionen fra staldanlæg, hvilke er foretaget efter den nye lugtvejledning. Lugtgeneafstandene (afstande hvor der kan forventes væsentlig lugtgener) er ifølge ansøgningen som følgende:

Byzone:	225 m
Samlet bebyggelse:	144 m
Enkelt bolig:	71 m

Ifølge ansøgningen er de faktuelle afstande minimum 1,8 km til samlet bebyggelse og 177 m til enkelt bolig. Afstanden til den nærmeste byzone er 1,6 km.

Der ligger endvidere ikke fremtidig byzone-, eller sommerhusområder inden for geneafstanden fra husdyrbruget.

Fosfor

Der er ingen af husdyrbrugets udbringningsarealer, som skråner 6 grader, eller derover mod vandområder.

Ifølge ansøgningen afvander alle udbringningsarealerne til Natura 2000-området Ringkøbing Fjord. De ejede/forpagtede udbringningsarealer er ifølge ansøgningen beliggende på (JB1) jorde.

2,57 ha ligger i "P-klasse 2", som er drænedegrøftede lavbundsarealer. Ifølge ansøgningen ligger 103,60 ha af udbringningsarealerne i "P-klasse 0".

Nitrat, overfladevand

Alle udbringningsarealer ligger i oplandet til Ringkøbing Fjord, som er et kvælstofsårbart Natura 2000-område. Udbringningsarealerne ligger dog hverken i nitratklasserne I, II eller III.

Nitrat, grundvand

Størstedelen af udbringningsarealerne ligger i område med drikkevandsinteresser. En meget lille del af mark 42-0 ligger inden for et område med særlig drikkevandsinteresser. På et af husdyrbrugets arealer er der en markvandingsboring.

Natur

Afstanden til nærmeste kategori 1-naturområde er ca. 17 km fra anlægget. Nærmeste kategori 2-natur er ca. 1,1 km nordøst for anlægget. Naturområdet er C-målsat. Indenfor 1000 m fra anlægget er der registreret flere mindre § 3 moseområder. Moseområderne er henholdsvis B-målsatte og C-målsatte.

Arealer

Det samlede antal husdyr i vandoplandet til Ringkøbing Fjord har været stigende siden 2007 og der er krav til, at udvaskningen af nitrat fra arealerne reduceres til et niveau svarende til planteavl ("Planteavlsmodellen"). Aftalearealerne Timringvej 10, 6920 Videbæk kan som følge heraf ikke godkendes efter §12 i bekendtgørelse af lov om miljøgodkendelse, men skal i stedet godkendes efter § 16 i samme lov. Der skal derfor udarbejdes en særskilt § 16-arealgodkendelse af samtlige arealer, som hører under ejendommen Timringvej 10, 6920 Videbæk.

Udtalelse Herning Kommune

Nogle af husdyrbrugets arealer ligger i Herning Kommune, og Herning Kommune har derfor i henhold til § 21 i Bekendtgørelse om tilladelse og godkendelse m.v. af husdyrbrug haft arealerne i høring. Herning Kommune har ingen bemærkninger til den ansøgte arealanvendelse og ønsker ikke at stille skærpede krav for arealerne i Herning Kommune. (se bilag 13)

1.2 Afgørelsen

Ringkøbing-Skjern Kommune meddeler hermed miljøgodkendelse af husdyrbruget på ejendommen matr. nr. 7v m.fl., Barde By, Vorgod beliggende på adressen Vester Bardevej 3, 6920 Videbæk. Afgørelsen meddeles i medfør af § 12 stk. 2 i Bekendtgørelse af lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug og på de angivne vilkår.

Miljøgodkendelsen gælder hele husdyrbruget med tilhørende ejede/forpagtede arealer og omfatter en udvidelse i husdyrholdet fra 130 stk. malkekøer, 17 stk. småkalve (0 – 6 mdr.), 63 stk. kvier (6 – 27 mdr.), 73 stk. tyrekalve (40 – 220 kg) og 8 stk. ungtyre (220 – 440 kg) i alt svarende til 213,16 DE til 149 stk. malkekøer (10.000 kg mælk), 36 stk. småkalve (0 – 6 mdr.), 120 stk. kvier (6 – 26 mdr.) og 74 stk. tyrekalve (40 – 55 kg) i alt svarende til 277,81 DE (alle tung race). Miljøgodkendelsen omfatter alle arealer drevet under ejendommens CVR-nummer, hvoraf 106,20 ha er udbringningsarealer.

Afgørelse om miljøgodkendelse sker på baggrund af ansøgning version 7, skema nr. 29213 downloadet den 8. april 2013.

Afgørelsen om miljøgodkendelse af husdyrbruget Vester Bardevej 3, 6920 Videbæk meddeles på baggrund af, at Ringkøbing-Skjern Kommune vurderer, at ansøger har truffet de nødvendige foranstaltninger for at forebygge og begrænse forurening ved anvendelse af bedst tilgængelige teknik og at husdyrbruget i øvrigt kan drives på stedet uden at påvirke omgivelserne på en måde, som er uforenelig med hensynet til naboer, landskab, natur og miljø.

Husdyrbruget skal indrettes og drives som beskrevet i ansøgningen og supplerende oplysninger indkommet til Ringkøbing-Skjern Kommune i forbindelse med sagsbehandlingen, med mindre vilkårene i denne miljøgodkendelse og generel lovgivning stiller skærpede krav.

Der gøres hermed opmærksom på, at miljøgodkendelsen ikke fritager fra krav om tilladelse, godkendelse, eller dispensation efter anden lovgivning, herunder Museumsloven. Eventuelt byggeri må først påbegyndes, når der ligger en særskilt tilladelse til igangsættelse af byggeriet.

Vi anmoder om, at Ringkøbing-Skjern Kommune bliver orienteret, såfremt der sker ændringer i ejerforhold eller af driftsansvarlig.

2. Vilkår for miljøgodkendelsen

Konkrete bestemmelser i lovgivningen, som er generelt gældende for landbrug, er som hovedregel ikke nævnt i denne miljøgodkendelse. Miljøgodkendelsen meddeles på de nedenstående vilkår.

2.1 Generelt

- 1) Husdyrbruget skal placeres, indrettes og drives i overensstemmelse med de oplysninger, der fremgår af ansøgningen og med de eventuelle ændringer, der fremgår af miljøgodkendelsen.
- 2) Miljøgodkendelsen skal være udnyttet inden 2 år fra meddelelsen af denne. Med "udnyttet" menes, at der skal være indsat et dyrehold svarende til opstart af den ansøgte produktion og at udvidelsen fortsætter og færdiggøres i et rimeligt tempo og skal være afsluttet inden for et år efter fristens udløb.
- 3) De vilkår der vedrører driften, skal være kendt af de ansatte, der er beskæftiget med den pågældende del af driften.
- 4) Drifts-, indretnings-, eller bygningsmæssige ændringer, skal anmeldes til kommunen inden de påbegyndes. Kommunen vurderer, om de aktuelle planer for ændring/udvidelse/renovering kan ske indenfor rammerne af denne miljøgodkendelse.

2.2 Uheld og risici

- 5) Ved driftsuheld, hvor der opstår risiko for forurening af miljøet, er der pligt til at anmelde dette til tilsynsmyndigheden, Ringkøbing-Skjern Kommune den først kommende hverdag. Er der behov for øjeblikkelig indsats ringes 112.

Senest 14 dage efter driftsuheld skal driftsansvarlig fremsende en skriftlig orientering, der beskriver uheldets omfang og indsatsen mod miljømæssige skader, samt beskriver forebyggende foranstaltninger, der begrænser risiko for nye uheld.

- 6) Ejendommens beredskabsplan/driftsforskrift skal til en hver tid være ajourført.

2.3 Årsproduktion

- 7) Den godkendte husdyrproduktion skal være jævnt fordelt over året.
- 8) Miljøgodkendelsen omfatter et dyrehold bestående af 149 stk. mælkekøer (10.000 kg mælk/EMK), 36 stk. småkalve (0 – 6 mdr.), 120 stk. kvier (6 – 26 mdr.) og 74 stk. tyrekalve (40 – 55 kg) i alt svarende til 277,81 DE. Alle tung race.

Note:

I tilfælde af kommende ændringer af dyreenhedsdefinitionerne skal det påpeges, at der ved fortolkning af en afgørelse skal anvendes den dyreenhedsdefinition, der var gældende på det tidspunkt, hvor godkendelsen blev givet.

Almindelige sæsonudsving, samt tilpasninger pga. sanering og lignende accepteres, det samme gør udsving i dyreholdets størrelse, som følge af mindre tilpasninger pga. ændrede vægtintervaller, så længe de maksimale 277,79 DE ikke overskrides.

- 9) 17 af husdyrbrugets kvier (6-26 mdr.), tung race skal gå ude minimum 6 mdr./år uden for husdyrbrugets udbringningsareal.

2.4 Foder

- 10) Andelen af græsmarksafgrøder skal være over 25 % af totalrationen af foderenheder. Vilkåret gælder for alle malkekøerne inklusiv opdræt.

Dokumentation for opfyldelse af dette vilkår skal fremgå af foderplaner, foderkontrol eller en effektivitetskontrol, og skal opbevares i 5 år

2.5 Staldanlæg

- 11) Med udgangspunkt i Teknologibeskrivelserne er der i kostalden etableret "4 % gulve" i form af sengestalde med fast gulv, 2% hældning og skrabning hver 2. time.
- 12) Skraberne skal være i drift året rundt. Anlægget skal vedligeholdes ved at følge fabrikantens vejledning herom. Eventuelle driftsstop skal indføres i en driftsjournal. Driftsjournalen skal opbevares i mindst 5 år og forevises på forlangende.

2.6 Opbevaringsanlæg generelt

Fast gødning

- 13) På mark 7-1, som grænser op til et overdrev, må der ikke placeres markstakke.

Kompost- og ensilageopbevaring

- 14) Ensilage i markstakke, må højst være placeret på samme sted i 24 måneder. Der skal derefter gå 5 år, før de igen må placeres på samme sted.
- 15) Ved etablering af kompost og ensilage i markstakke skal tidspunkt og placering noteres på et kortbilag i driftsjournalen.

Beholdere til flydende husdyrgødning

- 16) Opbevaringskapaciteten skal være mindst 9 mdr.

2.7 Gyllehåndtering

- 17) Håndtering af gylle skal foregå under opsyn, og eventuelt spild skal straks opsamles.

2.8 Transport

- 18) Transport af husdyrgødning skal som udgangspunkt forgå af de på bilag 11 angivne veje.

2.9 Restvand

- 19) Vask af landbrugsmaskiner og redskaber skal ske på fast vaskeplads med bortledning af vaskevandet til opsamlingsbeholder. Alternativt kan vask af landbrugsmaskiner ske på udbringningsarealerne.

2.10 Oplag af olie og medicin

- 20) Eventuelt spild af olie skal straks opsamles af velegnet absorptionsmateriale – eks. kattegrus.
- 21) Spildolie skal opbevares på en sådan måde, at der ikke opstår risiko for forurening.
- 22) Medicin skal opbevares forsvarligt og utilgængeligt for uvedkommende.

2.11 Affald

- 23) Affald skal opbevares og bortskaffes efter kommunens til en hver tid gældende affaldsregulativer.

2.12 Skadedyr

- 24) Der skal på ejendommen foretages effektiv fluebekæmpelse - som minimum i overensstemmelse med de nyeste retningslinier fra Statens Skadedyrlaboratorium.
- 25) Opbevaring af foder skal ske på en sådan måde, at der ikke opstår risiko for tilhold af skadedyr (rotter m.v.). På forlangende skal indgås kontrakt med autoriseret rottebekæmpelsesfirma.

2.13 Lugt

- 26) Såfremt tilsynsmyndigheden vurderer, at der opstår væsentlige lugtgener, der vurderes at være væsentlig større end grundlaget for miljøgodkendelsen, kan kommunen kræve, at der skal indgives og gennemføres projekt for afhjælpende foranstaltninger.

2.14 Støjklider

- 27) Husdyrbrugets bidrag til støjbelastningen i omgivelserne må ikke overstige værdier angivet i nedenstående tabel (se bilag 3 ved dokumentation), målt ved nabobeboelser, eller deres opholdsarealer:

Mandag-fredag kl. 7-18 Lørdag kl. 7-14	Alle dage kl. 18-22 Lørdag kl. 14-18 Søn- og helligdag kl. 7-18	Alle dage kl. 22-7	Alle dage kl. 22-7 Maksimal værdi
55 dB(A)	45 dB(A)	40 dB(A)	55 dB(A)

- 28) Husdyrbruget skal for egen regning dokumentere, at støjvilkår overholdes, hvis tilsynsmyndigheden finder det påkrævet. Kravet om dokumentation af støjforholdene kan højst fremsættes en gang årligt, med mindre den seneste kontrol viser, at støjvilkår ikke kan overholdes.

- 29) Viser kontrolmålingen en overskridelse af de fastsatte støjgrænser, kan tilsynsmyndigheden kræve, at der iværksættes støjreducerende tiltag.

2.15 Lys

- 30) Driften må ikke medføre væsentlige lysgener for de omkringboende.
- 31) Såfremt tilsynsmyndigheden vurderer, at bedriften giver anledning til væsentlige lysgener, skal bedriften lade udarbejde en handlingsplan og derefter gennemføre denne. Handlingsplanen skal godkendes af tilsynsmyndigheden.

2.16 Støv

- 32) Driften må ikke medføre støvgener uden for ejendommens eget areal, som af tilsynsmyndigheden skønnes at være væsentlige.
- 33) Fodersiloer skal indrettes således, at støvgener i forbindelse med indblæsning af foder undgås, f.eks. med melcykloner, eller anden støvbegrænsende foranstaltninger.

2.17 Udbringningsarealer

- 34) Husdyrbrugets husdyrgødning må udbringes på de udbringningsarealer, der er angivet på bilagene 5.
- 35) På husdyrbrugets udbringningsarealer må der i alt udbringes gylle/dybstrøelse med maksimalt 3.491 kg P/år og 23.526 kg N/år i alt svarende til 2,29 DE/ha. Ønskes der udbragt husdyrgødning med et samlet større indhold af fosfor, og/eller kvælstof, skal kommunen godkende det.
- 36) Ønskes udbringningsarealet ændret, skal det anmeldes til kommunen jf. kapitel 5 i Bekendtgørelse om tilladelse og godkendelse m.v. af husdyrbrug (BEK. nr. 294 af 31. marts 2009). Kommunen vurderer herefter, hvorvidt de nye arealer er mere sårbare.
- 37) Plantedirektoratets gældende regler for landbrugsbedrifter, der må udbringe en husdyrgødningsmængde svarende til 2,3 DE/ha pr. planperiode, skal overholdes.
- 38) Udbringning af husdyrgødning skal ske i overensstemmelse med god landmandspraksis, således at lugtgener begrænses. Såfremt god landmandspraksis ikke efterleves, kan tilsynsmyndigheden meddele påbud med henblik på at sikre, at god landmandspraksis overholdes.

2.18 Bedst tilgængelige teknik / Renere teknologi

- 39) BAT skal inddrages ved næste gennemgribende renovering af eksisterende stalde og ved næste revurdering af miljøgodkendelsen.
- 40) I forbindelse med udvidelsen skal der foretages et energitjek af en energirådgiver.

2.19 Tilsyn, kontrol og egenkontrol

- 41) Dokumentation i form af kvitteringer, sædskifte- og gødningsplaner, opbevaringsaftaler, forpagtnings- og overførelsesaftaler (af mindst 1 års

varighed) opbevares i mindst 5 år og forevises tilsynsmyndighed efter anmodning.

- 42) Efter tilsynsmyndighedens anmodning skal der forevises beregninger for, at de niveauer for ammoniakemission fra stald og lager, ammoniakdeposition, nitratudvaskning til overfladevand, nitratudvaskning til grundvand, fosforoverskud fra bedriften og lugtgeneafstande fra staldanlæg, der ligger til grund for miljøgodkendelsen, er overholdt.

Hvis forudsætningerne for miljøgodkendelsen ændres, skal der foretages nye beregninger af gene- og miljøpåvirkningen.

2.20 Ophør

- 43) Ved ophør af driften skal der træffes de nødvendige foranstaltninger for at undgå forureningsfare og for at bringe stedet tilbage i tilfredsstillende tilstand. Blandt andet skal stoffer, der kan forurene jord, grundvand og overfladevand, samt affald bortskaffes efter gældende regler. Kommunen kan kræve, at tiloversblevne bygninger, gyllebeholdere m.v. skal nedrives, såfremt de ikke efterfølgende skal anvendes til andet formål, og såfremt de ved syn og skøn vurderes misligholdt.

Note:

Efter landzonebestemmelserne jf. planlovens §§37 og 38 kan overflødige driftsbygninger tages i brug til en række formål uden egentlig kommunal godkendelse, altså alene efter anmeldelse.

3. Formalia

3.1 Lovgrundlag

Miljøgodkendelsen er givet på nedenstående lovgrundlag fra Miljøministeriet (inklusive eventuelle ændringer til den anførte lovgivning, der gælder på godkendelsestidspunktet). Der gøres opmærksom på, at ansøger selv har ansvar for at indhente nødvendige godkendelser/tilladelser i henhold til anden lovgivning.

- Bekendtgørelse af lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug, nr. 1486 af 4. december 2009.
- Bekendtgørelse om tilladelse og godkendelse m.v. af husdyrbrug nr. 294 af 31. marts 2009.
- Bekendtgørelse om erhvervsmæssigt dyrehold, husdyrgødning, ensilage m.v. nr. 764 af 28. juni 2012.
- Bekendtgørelse om lov om naturbeskyttelse, nr. 933 af 24. september 2009
- Bekendtgørelse om udpegning og administration af internationale naturbeskyttelsesområder samt beskyttelse af visse arter nr. 408 af 1. maj 2007.
- Bekendtgørelse om affald, nr. 1309 af 18. december 2012.
- Bekendtgørelse om indretning, etablering og drift af olietanke, rørsystemer og pipelines (Olietankbekendtgørelsen), nr. 1321 af 21. december 2011.

3.2 Offentlighed

Udkastet til miljøgodkendelsen har været i 6 ugers høring hos ansøger, konsulent og naboer fra 30. maj 2013 til 11. juli 2013, hvor der ikke er indkommet bemærkninger til det ansøgte.

Afgørelse om miljøgodkendelse vil blive offentliggjort fredag den 26. juli 2013 på Ringkøbing-Skjern Kommunes hjemmeside på www.rksk.dk/landbrug.

3.3 Klagevejledning

I henhold til Bekendtgørelse af lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug kapitel 7, kan der klages over miljøgodkendelsen af ansøgeren, Miljøministeriet, samt enhver, der må antages at have en individuel væsentlig interesse i sagens udfald. Der kan desuden klages af visse myndigheder og organisationer, der angivet i lovens § 85-87.

Ved klage kan Natur- og Miljøklagenævnet bestemme, at klagen har opsættende virkning på udnyttelsen. Udnyttelse af miljøgodkendelsen i klageperioden og imens eventuel klage behandles sker på eget ansvar.

Eventuel klage skal sendes til Ringkøbing-Skjern Kommune, Land og Vand, Toften 6, 6880 Tarm. Klagen vil herfra blive sendt videre til Natur- og Miljøklagenævnet, der er klagemyndighed.

Ansøgeren vil få besked, hvis der klages over afgørelsen. Klagefristen er 4 uger og regnes fra datoen for offentliggørelsen og udløber den 23. august 2013, ved kontortids ophør.

Det er en betingelse for Natur- og Miljøklagenævnets behandling af din klage, at du indbetaler et gebyr til Natur- og Miljøklagenævnet. Klagegebyret er fastsat til 500 kr.

Nævnet vil efter modtagelsen af klagen fra Ringkøbing-Skjern Kommune sende dig en opkrævning på gebyret. Du skal benytte denne opkrævning ved indbetaling, idet Natur- og Miljøklagenævnet ikke modtager check, eller kontanter. Klagenævnet påbegynder først behandlingen af klagen, når gebyret er modtaget. Betales gebyret ikke på den anviste måde og inden for den fastsatte frist på 14 dage, afvises klagen fra behandling. Vejledning om gebyrordningen kan findes på Natur- og Miljøklagenævnets hjemmeside www.nmkn.dk.

Gebyret tilbagebetales, hvis du får helt, eller delvis medhold i din klage, hvis den påklagede afgørelse ændres, eller ophæves, eller klagen afvises som følge af overskredet frist, manglende klageberettigelse eller fordi klagen ikke er omfattet af klagenævnets kompetence

3.4 Udnyttelse

Miljøgodkendelsen bortfalder, såfremt den ikke er udnyttet inden 2 år fra meddelelse af miljøgodkendelsen, jævnfør vilkår 2.

Hvis miljøgodkendelsen ikke har været helt, eller delvis udnyttet i 3 på hinanden følgende år, bortfalder den del af miljøgodkendelsen, som ikke har været udnyttet i de seneste 3 år.

Med denne miljøgodkendelse følger 8 års retsbeskyttelse. Vilkårene kan dog til enhver tid ændres efter reglerne i Bekendtgørelse af lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug § 40, stk. 2.

Husdyrbrugets miljøgodkendelse skal, jf. § 17 i Bekendtgørelse om tilladelse og godkendelse m.v. af husdyrbrug regelmæssigt og mindst hvert 10. år tages op til revurdering. Den første revurdering skal dog foretages senest, når der er forløbet 8 år. Første revurdering vil derfor blive påbegyndt i 2021.

På vegne af Teknik- og Miljøudvalget

Ivan Thesbjerg
Fagleder
Land og Vand, Landbrug
Ringkøbing-Skjern Kommune

Dorthe Juul
Miljømedarbejder
Land og Vand, Landbrug
Ringkøbing-Skjern Kommune

Kopi af udkast til miljøgodkendelse er sendt til:

Ansøger

- [REDACTED], [REDACTED]

Konsulent

- Heden og Fjorden, konsulent Karen V. Thomasen, e-mail: kvt@hflc.dk

Ejer af aftalearealer

- [REDACTED], [REDACTED]

Ejere af nærmeste ejendomme:

- [REDACTED], [REDACTED]

Kommune:

- Herning Kommune, Louise Lindegaard Weinreich, mikll@herning.dk

Kopi af udkast samt af miljøgodkendelsen er sendt til:

- Heden og Fjorden, konsulent Karen V. Thomasen, e-mail: kvt@hflc.dk
- Ringkøbing-Skjern museum, Arkæologisk Afdeling v/Torben Egebjerg, e-mail: arkaeologi@levendehistorie.dk
- Det økologiske Råd, 2200 København N, e-mail: husdyr@ecocouncil.dk
- Dansk Ornitologisk Forening, e-mail: natur@dof.dk, ringkoebing-skjern@dof.dk
- Sundhedsstyrelsen, Lyseng Allé 1, 8270 Højbjerg, e-mail: midt@sst.dk
- Danmarks Fiskeriforening, Nordensvej 3, Taulov, 7000 Fredericia, e-mail: mail@dkfisk.dk
- Ferskvandsfiskeriforeningen for Danmark, Vormstrupvej 2, 7540 Haderup, e-mail: nb@ferskvandsfiskeriforeningen.dk
- Danmarks Naturfredning, Masnedøgade 20, 2100 København Ø, e-mail: dn@dn.dk
- Danmarks Naturfredningsforenings Lokalkomiteé for Ringkøbing-Skjern Kommune, e-mail: dnringkoebing-skjern-sager@dn.dk
- Danmarks Sportsfiskerforbund, Skyttevej 4, 7182 Bredsten, e-mail: post@sportsfiskerforbund.dk
- Danmarks Sportfiskerforbund, lbt@sportsfiskerforbundet.dk, lp@sportsfiskerforbundet.dk
- Naturstyrelsen, Haraldsgade 53, 2100 København Ø, e-mail: nst@nst.dk
- Friluftsrådet Midt-Vest, e-mail: midtvestjylland@friluftsraadet.dk

Bilag 1. Miljøredegørelse for miljøgodkendelsen

Oplysninger om husdyrbrugets indretning og drift stammer fra ansøgningen om miljøgodkendelse samt fra supplerende oplysninger indhentet efter modtagelsen af ansøgningen.

1.1 Ikke teknisk resumé

██████ ønsker at udvide sin besætning fra 130 køer m opdræt til 149 køer, 36 småkalve, 121 kvier, 74 tyrekalve. Udvidelsen vil foregå i eksisterende stalde.

Der sker heller ikke byggeri, hvad angår opbevaringsanlæg til gylle eller foder. Der er således ikke ændringer til gene for de landskabelige forhold.

Til ejendommen er der 106,17 ha udspretningsareal, hvor der anvendes 2,3 de/ha. Derudover er der gylleaftaler.

Antallet af transporter stiger som følge af udvidelsen. Hovedparten af transporter består af udkørsel med husdyrgødning og grovfoder, men idet ejendommen ligger centralt i forhold til jordanliggende er der minimal kørsel på offentlige veje.

Lugt, støv, fluer og støjgener vil ikke ændres meget som følge af udvidelsen i staldene.

Ammoniakfordampningen stiger lidt pga. udvidelsen, men holdes på et lavt niveau pga. gulvtypen, som giver minimal fordampning.

Gulvtypen hos køer svarer til BAT-kravet.

Kvælstof- og fosfor ab lager stiger, men alle lovkrav opfyldes uden yderligere tiltag.

Biaktiviteter

Ingen biaktiviteter

1.2 Oplysninger omkring anlægget og ejendommen

Landskab, planforhold og landskabelige hensyn

§3 beskyttet sø, vandløb, mose og enge indenfor 350-500 m fra ejendommen - i syd-sydøstlig retning.
§3 hede ca. 1100 m fra ejendommen mod nord. Dette område er også §7 hede. Længere mod nord er der "naturperle".
Diverse gravhøje og fredede jord/stendiger indenfor 1000 m fra ejendommen - hovedsageligt mod nord.
Byzone ca. 1700 m mod syd.
Nærmeste nabo beliggende mod syd - ca. 170 m.
Ejendommen er beliggende i et typisk landbrugsområde med mange andre landbrug. Området er forholdsvis fladt.
Alt byggeri sker i eksisterende stalde og det vil således ikke forandre de landskabelige forhold.

Lokalisering

Intet byggeri, så ingen landskabelige forandringer. Dyr bibeholdes i eksisterende stalde.

Faste afstandskrav

Byzone ca. 1700 m mod syd.
Nærmeste nabo beliggende mod syd - ca. 170 m fra kostald.
Nærmeste vandløb/grøft - ca. 150 m mod syd fra kostald.
Afstand til offentlig vej er 15 m til nærmeste stald.
Ingen levnedsmiddelvirksomhed i umiddelbar nærhed.
Afstand fra egen beboelse til nærmeste stald er ca. 12 m - stalden er eksisterende.
Afstand til naboskel ca. 120 m fra stald.
Afstand til ikke-almen boring (egen i gårdsplads) til nærmeste staldafsnit er 25 m.
Afstand til almene borer - ?? vides ikke.

Energiforbrug på anlæg

Energi anvendes til malkeanlæg, skrabere, foderanlæg, lys. I alt forventes forbruget at stige fra ca. 150.000 kWh til 170.000 kWh. Dertil kommer forbrug til vanding, som varierer med årene afhængig af vejrliget.

Diesel forbrug forventes at blive omkring de 1.500 l uden stigninger. Landmanden lejer maskinstation til alt markarbejde.

Der indvindes varme fra malkeanlæg og stald som benyttes til opvarmning af stuehus.

Vandforbrug

Drikkevandsforbrug stiger fra ca 4000 til 4800 m³ vand.

Vand til rengøring af stald og malkeanlæg ca. 1000 m³.

Der benyttes egen boring.

Vandteknologi på anlæg

Ingen

Rengøring og desinficering

Staldene gøres rene efter behov - måske en gang årligt. Kalveytter gøres hyppigt renere for at minimere smitte og fluegener.

Døde dyr

Døde dyr opbevares på spalteområde syd for stalden.

Fast affald

Affald består af storsække - ca. 40 ialt mod tidligere 35. Derudover plastik fra ensilagepladsen, samt brandbar materiale, såsom pap og ca. 100 papirssække (før ca. 90 stk). Affaldet opbevares indtil afhentning i container af Marius Pedersen - kommer, når man ringer.

Affald, kemikalier og medicin

Ingen kemikalier på ejendommen, idet maskinstationen sprøjter arealerne.

Vaskemidler til rengøring af malkeanlæg og tank. Der er ca 200 l på lager.

Spildolie er knapt forekommende, idet service på traktorer foregår på værkstedet, hvor spildolien beholdes.

Diesleolie opbevares i overjordisk tank i maskinhus - ca. 1200 l.

Medicin opbevares i medicinskab i kontoret i minimale mængder. Landmanden er med i Sundhedsrådgivning II, hvor dyrlægen kommer ca. hver 14. dag.

Management

Landmanden er ajourført via læsning af faglitteratur, kurser m.m.

Regler i Godt Landmandsskab og Arlagården følges.

Landmanden benytter sig af konsulenter til planlægning af foderanvendelse og gødningsplanlægning, hvor der optimeres på ressourcer.

Mælkekøleanlægget kontrolleres én gang årligt af autoriseret firma.

Der er sørget for optimal logistik i forbindelse med kørsel med foder fra ensilagepladser til foderbord.

Der holdes god orden i og omkring staldene, så der minimeres lugt og uhygiejniske forhold.

Der føres sprøjtejournaler og logbog over gylletanke, som loven foreskriver.

Egenkontrol

Der tjekkes jævnligt rundt om dieseltank, at der ikke er spild på jorden, som kan indikere en lækage.

Restvand

Der er spildevand fra malkerobotter og malketank. Dette ledes i gylletanken. Ialt ca. 900 m³

Toilet i stald med afledning til trixtank, beliggende udenfor stalden.

Saft fra ensilagepladser ledes til lille brønd ved ensilagepladser, hvorfra det pumpes til den gamle gylletank. Ialt ca. 900 m² x 0,7 m = m³.

Vand fra pladsen til kalvehytter afledes til gylletanken. 125 m² x 0,7m = 87 m³

Transport

Der er gode tilkørselsforhold til ejendommen, som ligger tæt op ad asfaltvejen, som ikke er stærkt trafikeret.

Transporter består af følgende (nudrift/ansøgt):

Husdyrgødning 170/190 (denne transport er dog hovedsageligt på egne arealer eller evt. en enkel krydsning over vejen, for at komme på arealerne modsat ejendommen)

Handelsgødning 10/10

Mælk 183/183

Foderleverance fra foder stof 20/25

Diesel 1/1

Husdyr til/fra ejendommen 35/40

Dyrlæge 90/100

DAKA 10/12

Risici

I tilfælde af at gylletanken springer læk, kan det løbe mod søen eller vandløbet syd for ejendommen. Hældningen er dog meget lille, så risikoen for at det når vandet er lille - evt. afløb kan forsøges stoppet med halmballer eller gravning af volde. De generelle krav til alarmer m.m. vil også minimere risikoen i forhold til tidligere.

Der er ikke risiko for kemikaliespild, idet der ikke opbevares kemikalier på ejendommen.

Der er spildolie og dieselolie i maskinhus. Det opbevares på fast bund i godkendte beholdere. Der er savsmuld der kan opsamle evt. spild.

Støjklider

Støj kan forekomme fra dyrene, kompressor/malkerobot, transporter og markarbejde.

Malkerobotter vil ikke kunne høres fra omkringboende.

Støj er således koncentreret omkring staldene. Kompressor er i teknikrum.

Malkerobotter arbejder hele dagen.

Foderanlægget udfordrer ca. 10 x i løbet af dagen til forskellige dyregrupper.

Ligeledes kan der opstå støj fra både dyr og transporter i løbet af hele dagen, dog hovedsageligt indenfor normal arbejdstid.

Landmanden har dog ikke mulighed for at styre tidspunkt for afhentning af dyr, mælk og transporter med foder m.m.

Støv

Støvgener kan forekomme i forbindelse med fodring og strøning. Støvet vil dog kun genere meget lokalt og bliver hovedsageligt i stalden.

Fluer og skadedyr

Generelt sørges for at der er ryddet op på ejendommen, dvs. at der ikke er foderrester, spild m.m. - derved undgås uhygiejniske forhold og tilholdssteder for rotter m.m.

Ingen større problemer med fluer. Der udmuges jævnligt for at begrænse antallet. Ingen kemisk bekæmpelse pt.

Rotter bekæmpes via den kommunale ordning.

Opbevaring af foder og ensilage

Ensilage opbevares hovedsageligt på ensilagepladsen, men kan også opbevares i markstak.

Foder opbevares i fodersiloer i enden af stald og siloer uden for stalden.

Halm opbevares i markstakke samt hos maskinstation.

Lysforhold

Automatisk lysstyring i stalden. Kl. 22.00 slår lyset fra, men så er der bevægelsessensorer der slår til.

Derudover manuel styring af lys.

Foranstaltninger ved ophør af produktion

I tilfælde af ophør af produktion på bruget vil de til den tids gældende regler blive fulgt. Det vil typisk være at tømme gyllekanaler, tanke, foderoplag, fjerne spildolie m.m.

1.3 Oplysninger om staldanlæg og besætning

Stalddoversigt med angivelse af Stald-ID for staldnavn

Ud for betegnelsen for hvert stalddafsnit er der angivet et stald-ID, der efterfølgende erstatter det oplyste navn på stalddafsnittet.

StaldID	Stalddafsnit navn
ST-93279	Kostald
ST-93285	Kviestald
ST-93295	Kalvehytter

Staldsystem kode	Navn på dyretype og staldsystem	Nudrift/ansøgt	Antal dyr	Antal DE
KvMa05	Malkeko, tung race, Sengestald med fast gulv, 2% hældning, skrabning hver 2. time	Nudrift	125	166,82
		Ansøgt	144	201,37
KvKs05	Kvie/stud, tung race (6 mdr.-kælvning), Sengestald med fast gulv, 2% hældning, skrabning hver 2. time	Nudrift	63	31,50
		Ansøgt	85	41,78
KvMa09	Malkeko, tung race, Dybstrøelse (hele arealet)	Nudrift	5	6,67
		Ansøgt	5	6,99
KvSm01	Småkalv, tung race (0-6 mdr.), Dybstrøelse (hele arealet)	Nudrift	17	4,59
		Ansøgt	36	9,73
KvTk01	Tyrekalv, tung race (0-6 mdr.), Dybstrøelse (hele arealet)	Nudrift	73	1,58
		Ansøgt	74	0,73
KvKs09	Kvie/stud, tung race (6 mdr.-kælvning), Dybstrøelse (hele arealet)	Nudrift	0	0,00
		Ansøgt	35	17,20
KvUt03	Ungtyr, tung race (6 mdr. - slagtning 440 kg), Dybstrøelse (hele arealet)	Nudrift	8	2,00
		Ansøgt	0	0,00

Produktionsoversigt med angivelse af kode for dyrekategori

Tabellen viser hvilke dyrekategorier, der indgår i ansøgningen i henholdsvis nudrift og ansøgt drift. Stald-ID og staldsystemkoder er forklaret i de ovenstående to tabeller. Tal i kursiv er standardtal (normalt), som anvendes i beregningerne, når ansøger ikke har oplyst andet. Når et tal ikke vises i kursiv, betyder det, at ansøger har indtastet sine egne oplysninger.

StaldID	Godk. pligtig renovering	Staldsystem kode	Nudrift/ ansøgt	Antal dyr	Antal Stipladser	Evt. vægt (kg)/alder (mdr.)		Evt. mælkeydelse /ændret fravænningsvægt i alt per årsso*	Antal DE
						Ind	Ud		
ST-93279	Nej	KvMa05	Nudrift	125	0			9234,00	166,82
			Ansøgt	144	0			10000,00	201,37
		KvKs05	Nudrift	63	0	6,00	27,00		31,50
			Ansøgt	85	0	6,00	26,00		41,78
		KvMa09	Nudrift	5	0			9234,00	6,67
			Ansøgt	5	0			10000,00	6,99
		KvSm01	Nudrift	0	0	0,00	6,00		0,00
			Ansøgt	5	0	0,00	6,00		1,35
		KvTk01	Nudrift	65	3	40,00	55,00		0,64
			Ansøgt	74	3	40,00	55,00		0,73
KvTk01	Nudrift	8	8	40,00	220,00		0,94		
	Ansøgt	0	0	40,00	220,00		0,00		
	ST-93285	Nej	KvKs09	Nudrift	0	0	6,00	27,00	
Ansøgt				18	0	6,00	26,00		8,85
KvSm01			Nudrift	17	0	0,00	6,00		4,59
			Ansøgt	23	0	0,00	6,00		6,22
KvUt03			Nudrift	8	8	220,00	440,00		2,00
			Ansøgt	0	0	220,00	440,00		0,00
KvKs09			Nudrift	0	0	6,00	27,00		0,00
Ansøgt	17	0	6,00	26,00		8,36			
ST-93295	Nej	KvSm01	Nudrift	0	0	0,00	6,00		0,00
			Ansøgt	8	0	0,00	6,00		2,16
Sum			Nudrift						213,17
			Ansøgt						277,79
Ændring alle produktioner:									64,62

Oplysninger om udegående dyr

Produktioner som ikke fremgår af denne tabel er ikke udegående

StaldID	Staldsystem kode	Nudrift / Ansøgt	Mdr. udegående uden for udbringningsareal	Mdr. udegående inden for udbringningsareal
ST-93285	KvKs09	Nudrift	0	0
		Ansøgt	6	0

Stald anlæg med dyr, Nudrift

Kategori	Staldsystem	Antal årsdyr	Antal DE	Indgangs vægt (kg) eller Alder ind	Udgangs vægt (kg) eller Alder ud	
Malkeko Tung race	Sengestald m/fast gulv, 2% hældning Skrabning hver 2. time	125	166,82			
Kvie/stud Tung race	Sengestald m/fast gulv, 2% hældning Skrabning hver 2. time	63	31,50	6 mdr.	27 mdr.	
Malkeko Tung race	Dybstrøelse	5	6,67			
Tyrekalve Tung race	Dybstrøelse	65	0,64	40 kg	55 kg	
Tyrekalve Tung race	Dybstrøelse	8	0,94	40 kg	220 kg	
Småkalve Tung race	Dybstrøelse	17	4,59	0 mdr.	6 mdr.	
Ungtyr Tung race	Dybstrøelse	8	2,00	220 kg	440 kg	
I alt		291	213,16	-	-	

Staldanlæg med dyr, Ansøgt drift

Kategori	Staldsystem	Antal årsdyr	Antal DE	Indgangs vægt (kg) eller Alder ind	Udgangs vægt (kg) eller Alder ud	Mælkeydelse	
Eksisterende kostald							
Malkeko Tung race	Sengestald m/fast gulv, 2% hældning Skrabning hver 2. time	144	201,37			10.000 kg mælk	
Kvie/stud Tung race	Sengestald m/fast gulv, 2% hældning Skrabning hver 2. time	85	41,78	6 mdr.	26 mdr.		
Malkeko Tung race	Dybstrøelse	5	6,99			10.000 kg mælk	
Småkalve Tung race	Dybstrøelse	5	1,35	0 mdr.	6 mdr.		
Tyrekalve Tung race	Dybstrøelse	74	0,73	40 kg	55 kg		
Eksisterende kviestald							
Kvie/stud Tung race	Dybstrøelse	35	17,21	6 mdr.	26 mdr.		
Småkalve Tung race	Dybstrøelse	23	6,22	0 mdr.	6 mdr.		
Eksisterende kalvehytter							
Småkalve Tung race	Dybstrøelse	8	2,16	0 mdr.	6 mdr.		
I alt		379	277,81	-	-	-	

1.4 Oplysninger om opbevaringsanlæg

	Gyllebeholder 1	
	Nudrift	Ansøgt
Dimension (dybde x diameter)	5 x 31	5 x 31
Lagerandel flydende i procent	100	100
Lagerandel fast i procent		
Opbevarings- kapacitet	3750 tons	3750 tons
Overdækning barriere	Naturlig flydelag	Naturlig flydelag
Fast overdækning	Nej	Nej

Den lille gyllebeholder anvendes alene til opbevaring af saft fra ensilagepladserne.

1.5 Beregninger på anlæg

Ammoniak

Generel ammoniakreduktion

Overstiger græsmarksafgrøder over 25 % af totalrationen for malkekøer inklusiv opdræt?	Ja
Er det generelle krav om reduktion af ammoniaktab fra stald og lager opfyldt?	Ja
Eventuel yderligere reduktion nødvendig for at opfylde kravet	-473,67 kgN/år

Påvirkning af natur

Se bilag 10

Lugt

Lugtgeneberegning

Byzone

StaldID	Afstand til område(meter)	Placering 300-60 grader (ja/nej)	Indgår staldafsnit i beregning for område (ja/nej)
ST-93279	1672,09	Ja	Nej
ST-93285	1720,62	Ja	Nej
ST-93295	1659,45	Ja	Nej

Samlet bebyggelse

StaldID	Afstand til område(meter)	Placering 300-60 grader (ja/nej)	Indgår staldafsnit i beregning for område (ja/nej)
ST-93279	1892,32	Ja	Nej
ST-93285	1940,22	Ja	Nej
ST-93295	1878,77	Ja	Nej

Enkelt bolig

StaldID	Afstand til område(meter)	Placering 300-60 grader (ja/nej)	Indgår staldafsnit i beregning for område (ja/nej)
ST-93279	189,85	Ja	Nej
ST-93285	197,02	Ja	Nej
ST-93295	176,56	Ja	Nej

Resultat af lugtgeneberegning

Område	Andre ejendomme med mere end 75 DE(antal)	Beregnings model	Samlet ukorrigeret	Korrigeret geneafstand (ansøgt drift)	Korrigeret geneafstand (nudrift)	Vægtet gennemsnits afstand	Genekriterie overholdt
Eksisterende eller fremtidig byzone	0	Ny	224,54	0,00	0,00	0,00	Genekriterie overholdt. Ingen nabobeboelser/byzone indenfor 1,2 gange geneafstand.
Samlet bebyggelse	0	Ny	143,73	0,00	0,00	0,00	Genekriterie overholdt. Ingen nabobeboelser/byzone indenfor 1,2 gange geneafstand.
Enkelt bolig	0	Ny	71,01	0,00	0,00	0,00	Genekriterie overholdt. Ingen nabobeboelser/byzone indenfor 1,2 gange geneafstand.

1.6 Oplysninger omkring arealer

Grundlæggende arealinformationer

Antal DE kvæg, får og geder på bedriften inkl. DE på andre bedrifter, der afsættes grovfoder til beregnet ud fra 3000 FE/DE: **280,00 DE**

Er antal af andre DE udbragt på bedriften større end det før angivne antal DE kvæg, får og geder: **Nej**

Anvender og efterlever bedriften husdyrgødningsbek. bilag 2 jf. § 28 stk. 3 om forhøjet harmonital på 2,3 for visse kvægbedrifter: **Ja**

Er bedriften et økologisk landbrug: **Nej**

% af samlet areal med efterafgrøder udover PD-krav: **0,00 %**

Reduceret kvælstofnorm: **0,00 %**

Egne og forpagtede udbringningsarealer

Navn	ha	Drænet	Jb.Type	Vandet	Sæd-skifte	Ref. Sæd-skifte	N-kl. 0(ha)	N-kl. 1 (ha)	N-kl. 2 (ha)	N-kl. 3 (ha)	G.vand (ha)	P-kl. 0(ha)	P-kl. 1 (ha)	P-kl. 2 (ha)	P-kl. 3 (ha)
1-0 og 2-0	3,51	Nej	JB1	Ja	K12	K12	3,51	0,00	0,00	0,00	0,00	3,51	0,00	0,00	0,00
3-0	3,04	Nej	JB1	Ja	K12	K12	3,04	0,00	0,00	0,00	0,00	3,04	0,00	0,00	0,00
4-0	5,76	Nej	JB1	Ja	K12	K12	5,76	0,00	0,00	0,00	0,00	5,76	0,00	0,00	0,00
6-0	3,43	Nej	JB1	Ja	K12	K12	3,43	0,00	0,00	0,00	0,00	3,43	0,00	0,00	0,00
51-0	8,37	Nej	JB1	Nej	K12	K12	8,37	0,00	0,00	0,00	0,00	8,37	0,00	0,00	0,00
7-1	2,27	Nej	JB1	Ja	K12	K12	2,27	0,00	0,00	0,00	0,00	2,27	0,00	0,00	0,00
8-0,18-0 og 19-0	10,58	Nej	JB1	Ja	K12	K12	10,58	0,00	0,00	0,00	0,00	10,58	0,00	0,00	0,00
11-0, 16-0 og 17-0	9,52	Ja	JB1	Ja	K12	K12	9,52	0,00	0,00	0,00	0,00	9,21	0,00	0,31	0,00
12-0 og 20-0	5,01	Ja	JB1	Ja	K12	K12	5,01	0,00	0,00	0,00	0,00	3,14	0,00	1,87	0,00
21-0	0,49	Ja	JB1	Ja	K12	K12	0,49	0,00	0,00	0,00	0,00	0,43	0,00	0,07	0,00
22-0	5,90	Nej	JB1	Ja	K12	K12	5,90	0,00	0,00	0,00	0,00	5,90	0,00	0,00	0,00
37-1 og 39-0	6,74	Ja	JB1	Ja	K12	K12	6,74	0,00	0,00	0,00	0,00	6,55	0,00	0,18	0,00
37-0 og 40-0	17,40	Nej	JB1	Nej	K12	K12	17,40	0,00	0,00	0,00	0,00	17,40	0,00	0,00	0,00
41-0	5,85	Nej	JB1	Ja	K12	K12	5,85	0,00	0,00	0,00	0,00	5,85	0,00	0,00	0,00
Ny 3	1,98	Nej	JB1	Nej	K12	K12	1,98	0,00	0,00	0,00	0,00	1,98	0,00	0,00	0,00
43-0	2,84	Ja	JB1	Nej	K12	K12	2,84	0,00	0,00	0,00	0,00	2,70	0,00	0,14	0,00
44-0	4,21	Nej	JB1	Nej	K12	K12	4,21	0,00	0,00	0,00	0,00	4,21	0,00	0,00	0,00
34-0	4,36	Nej	JB1	Ja	K12	K12	4,36	0,00	0,00	0,00	0,00	4,36	0,00	0,00	0,00
33-0	1,66	Nej	JB1	Ja	K12	K12	1,66	0,00	0,00	0,00	0,00	1,66	0,00	0,00	0,00
Ny 1	2,28	Nej	JB1	Nej	K12	K12	2,28	0,00	0,00	0,00	0,00*	2,28	0,00	0,00	0,00
Ny 2	1,02	Nej	JB1	Nej	K12	K12	1,02	0,00	0,00	0,00	0,00	1,02	0,00	0,00	0,00
Total	106,20						106,20	0,00	0,00	0,00	0,00	103,63	0,00	2,57	0,00

Aftalearealer

Navn	ha	Områder omfattet af N- eller P-klasse 1- 3?	Har modtageren en arealgodkendelse til modtagelse af de tilførte mængder?
Obj-1	6,71	Nej	Nej
Obj-27	5,09	Nej	Nej
Obj-28	9,60	Nej	Nej
Total	21,40		

1.7 Oplysninger om gødning

Gødningsregnskab (Nudrift)

Produceret gødningsmængde

Anlæg	Gødningstype	KgN	KgP	DE - kvæg, kår, geder	DE - svin og andre dyr
Vester Bardevej 3	Fjerkrægylle	0,00	0,00	0,00	0,00
Vester Bardevej 3	Svinegylle	0,00	0,00	0,00	0,00
Vester Bardevej 3	Kvæggylle	19772,32	2964,45	198,32	0,00
Vester Bardevej 3	Minkgylle	0,00	0,00	0,00	0,00
Vester Bardevej 3	Dybstrøelse	1530,38	219,67	14,84	0,00
Vester Bardevej 3	Fast gødning	0,00	0,00	0,00	0,00
Vester Bardevej 3	Ajle	0,00	0,00	0,00	0,00
Vester Bardevej 3	Afsat ved græsning	0,00	0,00	0,00	0,00

Tilført gødningsmængde

Ingen

Afsat gødningsmængde

Ingen

Total gødningsmængde

Gødningstype	KgN	KgP	DE - kvæg, får, geder	DE - svin og andre dyr
Dybstrøelse	1530,38	219,67	14,84	0
Kvæggylle	19772,32	2964,45	198,32	0
Total	21302,70	3184,12	213,16	0

Harmonital

2,3 DE/ha

Gødningsregnskab (ansøgt)

Produceret gødningsmængde

Anlæg	Gødningstype	KgN	KgP	DE - kvæg, kår, geder	DE - svin og andre dyr
Vester Bardevej 3	Fjerkrægylle	0,00	0,00	0,00	0,00
Vester Bardevej 3	Svinegylle	0,00	0,00	0,00	0,00
Vester Bardevej 3	Kvæggyllle	23289,69	3487,72	243,14	0,00
Vester Bardevej 3	Minkgylle	0,00	0,00	0,00	0,00
Vester Bardevej 3	Dybstrøelse	3106,20	432,83	30,47	0,00
Vester Bardevej 3	Fast gødning	0,00	0,00	0,00	0,00
Vester Bardevej 3	Ajle	0,00	0,00	0,00	0,00
Vester Bardevej 3	Afsat ved græsning	0,00	0,00	0,00	0,00

Tilført gødningsmængde
Ingen

Afsat gødningsmængde

Anlæg	Gødningstype	KgN	KgP	DE - kvæg, får, geder	DE - svin og andre dyr
Vester Bardevej 3	Kvæggyllle	2870,00	430,00	29,96	0,00

Total gødningsmængde

Gødningstype	KgN	KgP	DE - kvæg, får, geder	DE - svin og andre dyr
Dybstrøelse	3106,20	432,83	30,47	0
Kvæggyllle	20419,69	3057,72	213,18	0
Total	23525,89	3490,55	243,65	0

Harmonital
2,3 DE/ha

1.8 Beregninger på arealer

Fosforberegning

Klasser vedrørende fosforophobning	Antal ha	Før-situation	Efter-situation = krav
Pt < 4,0 eller udrenet eller ikke afvander til Natura 2000 eller afvander til Natura 2000, der ikke er overbelastet med fosfor	103,66 ha	1,8 kg P/ha/år	4,8 kg P/ha/år
Pt 4,0 - 6,0 og drænet eller grøftet samt afvander til Natura 2000 område, der er overbelastet med fosfor	0,00 ha	1,8 kg P/ha/år	4,8 kg P/ha/år
Lavbundslande og drænet eller grøftet samt afvander til Natura 2000 område, der er overbelastet med fosfor	2,57 ha	1,8 kg P/ha/år	2,0 kg P/ha/år
Pt > 6,0 og drænet eller grøftet samt afvander til Natura 2000 område, der er overbelastet med fosfor	0,00 ha	1,8 kg P/ha/år	0,0 kg P/ha/år

Krav om P-overskud overholdt: **Ja**

Evt. yderligere reduktion nødvendig for at overholde kravet: **-2,7 kg P.**

Maksimalt tilladt P-overskud/ha/år i gennemsnit for hele bedriften (ifølge tabel) : **4,7 kg P/ha/år.**

P tilført pr. ha/år i ansøgt drift: **32,9 kg P/ha/år.**

P-fraførsel per ha/år i ansøgt drift (arealvægtet gennemsnit): **28,1 kg P/ha/år.**

P-overskud/ha/år for ansøgt projekt: **4,7 kg P/ha/år.**

Nitratberegning (Overfladevand)

DE reduktionsprocent: **100%.**

Beregning af det maksimale dyretryk og det reelle dyretryk for ansøgt drift

DE_{max}: **2,3 DE/ha.**

DE_{reel}: **2,29 DE/ha.**

Beregning af udvaskning af N via Farm-N

KgN/ha DE_{max}: **65,3 kgN/ha.**

KgN/ha DE_{reel}: **65,2 kgN/ha.**

1.9 Opbevaringskapacitet

Organisk gødning - produktion og forbrug Høstår 2015

Vester Bardevej 3, 6920 Videbæk, CVR: , medl.:

Besætning, dyreenheder og gødningsproduktion

Husdyrart / staldsystem	Antal	% græs	DE	Tons	Kg N	Kg P	Kg K
CHR-nr./Besæt.nr.: /							
St.r. årskøer, Dybstrøelse (hele arealet)	5,0 Årsdyr		7,0	80	737	99	691
St.r. årsoodr. 6-27 mdr., Dybstrøelse (hele areal)	15,0 Årsdyr	50	7,4	81	775	110	1.012
			14,3	161	1.511	209	1.704
CHR-nr./Besæt.nr.: 59259 / 59259							
St.r. årskøer, Sengest. dræn, skraber, ajleef	144,0 Årsdyr		200,3	3.612	19.368	2.563	13.304
1							
St.r. årsoodr. 0-6 mdr., Dybstrøelse (hele arealet)	36,0 Årsdyr		9,7	68	961	119	864
2							
St.r. årsoodr. 6-27 mdr., Dybstrøelse (hele areal)	20,0 Årsdyr		9,8	108	1.033	147	1.350
St.r. årsoodr. 6-27 mdr., Sengest. dræn, skraber...	85,0 Årsdyr	0	41,8	538	3.924	551	4.149
3							
St.r. tyrekalve, Dybstrøelse (hele arealet)	74,0 Stk		0,7	4	51	6	54
4							
			262,3	4.330	25.337	3.386	19.720
I alt			276,7	4.491	28.849	3.596	21.424

Specifikation af produktionsomfang

Aktuel produktion			Type 2	Gødning
Besæt.nr.:				
St.r. årskøer	5,0 Årsdyr			N ab dyr 707 kg P ab dyr 101 kg N pr. DE 105,91 kg N ab lager 737 kg P ab lager 99 kg K ab lager 691 kg N korr. faktor (Type1) 1,00 P korr. faktor (Type1) 1,00
Dyreenheder	7,0 DE			
EKM (9403)	10000			
Staldsystem:	Dybstrøelse (hele arealet)			
Gødningslager:	Kalvemøg			
Besæt.nr. 59259				
St.r. årskøer	144,0 Årsdyr			N ab dyr 20.362 kg P ab dyr 2.894 kg N pr. DE 96,71 kg N ab lager 19.368 kg P ab lager 2.563 kg K ab lager 13.304 kg N korr. faktor (Type1) 1,00 P korr. faktor (Type1) 1,00
1				
Dyreenheder	200,3 DE			
EKM (9403)	10000			
Staldsystem:	Sengest. dræn, skraber, ajleef			
Gødningslager:	Gylle			
Besæt.nr. 59259				
St.r. årsoodr. 0-6 mdr.	36,0 Årsdyr			N ab dyr 961 kg P ab dyr 107 kg N pr. DE 98,79 kg N ab lager 961 kg P ab lager 119 kg K ab lager 864 kg N korr. faktor (Standard) 1,00 P korr. faktor (Standard) 1,00
2				
Dyreenheder	9,7 DE			
Indgangsalder (0)	0			
Afgangsalder (6)	6			
Staldsystem:	Dybstrøelse (hele arealet)			
Gødningslager:	Kalvemøg			

1.10 BAT (Bedst tilgængelig teknik/ renere teknologi)

Nedenstående BAT-redegørelse er udarbejdet af ansøger og dennes konsulent og suppleret med oplysninger fra ansøgningen 29213, version 7.

BAT-vurdering

BAT-beregninger er udført i separat regneark og giver et BAT-niveau på 1592 kg ammoniak. I selve ansøgningssystemet fås et ammoniakfordampningsniveau på 1585 kg. Altså er BAT overholdt.

Fravalg

Forsuring

Forsuring er ikke en reel mulighed, når der er fast gulv i stalden, da effekten kun vil ses i gylletanken med en effekt svarende til overdækning, men væsentligt dyrere.

Overdækning af gylletank

Teknologibladet ”Fast overdækning af gyllebeholder, nov. 2010” beskriver muligheden og de økonomiske konsekvenser ved at overdække gylletanke. Med en besætning på 500 DE er der en samlet meromkostning pr. kg N reduceret inkl. værdi af sparet handelsgødning på 184 kr. Idet det er over 100 kr/kg N er det ikke BAT.

Fodertiltag

Ansøger ønsker ikke at anvende tiltaget ”Reduceret tildeling af råprotein til malkekøer”, da det kan give problemer i forhold til år, hvor der er en lav proteinfordøjelighed i græsensilagen. I disse år kan der således være hele slæt som ikke i praksis vil kunne anvendes til fodring af køerne, da råproteinindholdet er højt, men fordøjeligheden af råprotein er så lavt, at der skal suppleres med en anden proteinkilde for at få foderplanen til at hænge sammen.

Direkte udbringning af dybstrøelse

Alternativt kunne der praktiseres 100% direkte udkørsel ved kvierne, men dette er ikke praktisk muligt i kviestalden, hvor der er dybstrøelse, idet der ikke er en dyb kælder til dybstrøelsen – altså vil det kræve en renovering af stalden, som vil blive en dyr løsning.

Management

Landmanden er ajourført via læsning af faglitteratur, kurser m.m.

Regler i Godt Landmandsskab og Arlagården følges.

Landmanden benytter sig af konsulenter til planlægning af foderanvendelse og gødningsplanlægning, hvor der optimeres på ressourcer.

Mælkekøleanlægget kontrolleres én gang årligt af autoriseret firma.

Der er sørget for optimal logistik i forbindelse med kørsel med foder fra ensilagepladser til foderbord.

Der holdes god orden i og omkring staldene, så der minimeres lugt og uhygiejniske forhold.

Der føres sprøjtejournaler og logbog over gylletanke, som loven foreskriver.

Staldindretning

Kostalden er med fast gulv, hældning og skraber og har derfor en fordampning på 4 %, som BAT-niveau.

Småkalve og mindre kvier opstaldes på dybstrøelse pga. dyrevelfærd. I disse stalde sørges for hyppig strøning, så dybstrøelsen er så tør som muligt - derved minimeres fordampningen.

Forbrug energi og vand

Energi anvendes til malkeanlæg, skrabere, foderanlæg, lys. Ialt forventes forbruget at stige fra ca. 150.000 kWh til 170.000 kWh. Dertil kommer forbrug til vanding, som varierer med årene afhængig af vejrliget.

Diesel forbrug forventes at blive omkring de 1.500 l uden stigninger. Landmanden lejer maskinstation til alt markarbejde.

Der indvindes varme fra malkeanlæg og stald som benyttes til opvarmning af stuehus.

Drikkevandsforbrug stiger fra ca 4000 til 4800 m3 vand.

Vand til rengøring af stald og malkeanlæg ca. 1000 m3.

Beregnet årlig vandforbrug, m3

		Drikkevand	Vandspild	Rengøring af		I alt
				Stald	Malkeanlæg og -stald	
150 Malkekøer	Stor race	4185	15	90	750	5040
122 Opdræt	Stor race	616	31	49	0	695
Ungtyre	Stor race	0	0	0	0	0
I alt		4801	46	139	750	5735

Foder

Ensilage opbevares hovedsageligt på ensilagepladsen, men kan også opbevares i markstak.

Foder opbevares i fodersiloer i enden af stald og siloer uden for stalden.

Halm opbevares i markstakke samt hos maskinstation.

Bilag 2. Miljøvurdering for miljøgodkendelsen

Ringkøbing-Skjern Kommune vurderer i det nedenstående miljø- og genepåvirkningen som følge af den ansøgte ændring af husdyrbruget, samt af det samlede husdyrbrug. Nedenstående belyser endvidere om de virkemidler til forebyggelse og begrænsning af forurening, som fremgår af ansøgningen, opfylder kravet om anvendelse af bedst tilgængelig teknik.

Der gøres hermed opmærksom på, at i de følgende afsnit anvendes forkortelsen "§ 7 i loven", hvilket henviser til § 7 i bekendtgørelse af lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug.

2.1 Baggrund

Der søges om, at udvide bedriftens kvæghold fra 130 stk. mælkekvæg med opdræt, i alt svarende til 213,16 DE til 149 stk. mælkekvæg med opdræt, i alt svarende til 277,81 DE.

Udvidelsen sker i eksisterende stalde og der foretages intet nybyggeri på bedriften i forbindelse med denne godkendelse.

Aftalearealerne Timringvej 10, 6920 Videbæk kan ikke godkendes i denne miljøgodkendelsen, idet det samlede antal husdyr i vandoplandet til Ringkøbing Fjord har været stigende siden 2007 og der er krav til, at udvaskningen af nitrat fra arealerne reduceres til et niveau svarende til planteavl ("Planteavlsmodellen"). Der skal derfor udarbejdes en særskilt § 16-arealgodkendelse af samtlige arealer, som hører under ejendommen Timringvej 10, 6920 Videbæk.

2.2 Beliggenhed og planmæssige forhold

2.2.1 Afstandskrav

De lovpligtige afstandskrav i §§ 6 og 8 i Bekendtgørelse af lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug er ifølge ansøgningens oplysninger overholdt.

På baggrund af at de lovpligtige afstandskrav er overholdt, vurderes anlægget derfor placeringsmæssigt ikke at give væsentlige gener for omgivelserne eller væsentlig risiko for forurening.

2.2.2 Beskyttelseslinjer

Husdyrbrugets anlæg ligger uden for beskyttelseslinjer for klitfredede arealer, strand, søer, åer, skove, fortidsminder og kirker. Anlægget ligger endvidere uden for kystnærhedszone.

Det er på baggrund af ovenstående Ringkøbing-Skjern Kommunes vurdering, at husdyrbrugets anlæg ikke er i modstrid med de hensyn, der skal tages i forhold til ovennævnte emner.

2.2.3 Kulturmiljø

Området indeholder iht. Kommuneplan 2009 til 2021 et værdifuldt kulturmiljø i form af "Barde landsby og omgivelser". Området ligger umiddelbart sydøst for anlægget.

Det er Ringkøbing-Skjern Kommunes vurdering, at udvidelsen af husdyrbruget ikke vil påvirke kulturmiljøet væsentligt.

På nogle af husdyrbrugets arealer ligger der beskyttede diger efter Museumloven § 29a (se bilag 9). Der gøres opmærksom på, at digerne ikke må ændres eller fjernes uden tilladelse fra Ringkøbing-Skjern Kommune.

Der findes gravhøje på eller ved husdyrbrugets udbringningsarealer (se bilag 9) og der gøres hermed opmærksom på, at der i henhold til § 29 f i Museumsloven ikke må foretages jordbehandling, gødes, eller plantes (herunder også juletræer og lignende) på gravhøje og inden for en afstand af 2 m fra dem. Jf. § 18 i Lov om naturbeskyttelse må der endvidere ikke etableres ny beplantning, eller foretages lignende ændringer i tilstanden af arealet inden for 100 m afstand fra gravhøje, medmindre Ringkøbing-Skjern Kommune meddeler dispensation hertil.

2.2.4. Placering i landskabet

Landskabelige hensyn

Hele husdyrbruget og alle egne/forpagtede udbringningsarealer ligger inden for det værdifulde geologiske område, Skovbjerg Bakkeø.

Nogle få udbringningsarealer ligger inden for bevaringsværdige landskaber.

Landskabsbeskrivelse

Landskabet er et åbent landbrugslandskab, hvor spredte læhegn og mindre skovbevoksninger adskiller markerne, og hvor den spredte bebyggelse, som oftest ligger i forbindelse med eksisterende beplantning.

Landskabstype

Hele bedriften ligger i landskabstypen storbakket morænelandskab. Det storbakkede morænelandskab er karakteriseret ved store bakker og jævnt kuperede til flade landskaber. Det er overvejende en robust landskabstype og derfor som udgangspunkt principielt egnet for nyplacering eller udvidelse af eksisterende landbrug.

Udvidelsen sker i eksisterende stalde og der foretages intet nybyggeri på bedriften i forbindelse med denne godkendelse.

Det er på baggrund af ovenstående Ringkøbing-Skjern Kommunes samlede vurdering, at det ansøgte husdyrbrug ikke er i modstrid med ønsket om at bevare det åbne landskab og beskytte de landskabelige hensyn, der er beskrevet i kommuneplanens retningslinjer for udviklingen af Ringkøbing-Skjern Kommune. Husdyrbruget vurderes således hverken at skæmme landskabet, have synlige langtrækkende konsekvenser for landskabet eller på anden vis påvirke de landskabelige værdier væsentligt.

2.3 Indretning og drift

Der er stillet vilkår om, at antallet af dyreenheder som gennemsnit per år maksimalt må være 277,81 DE. Det er Ringkøbing-Skjern Kommunes vurdering, at en eventuel forskydning inden for de enkelte dyretyper i henhold til vilkår, er foreneligt med hensynet til beskyttelse af omgivelserne mod væsentlige gener fra husdyrbruget.

2.3.1 BAT – bedste tilgængelige teknik

Formålet med Bekendtgørelse af lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug er, at medvirke til at værne om natur, miljø og landskab, så udviklingen af husdyrproduktionen kan ske på et bæredygtigt grundlag i respekt for menneskers livsvilkår og for bevarelsen af dyre- og plantelivet. Forebyggelse og begrænsning af forurening skal først og fremmest ske ved anvendelse af bedst tilgængelig teknik herunder renere teknologi, dvs., eks. mindre forurenende anlæg, processer og råvarer. BAT er at betragte som en generel ikke

stedbunden branchenorm. Dette betyder, at særlige følsomme eller for den sags skyld robuste omgivelser ikke har indflydelse på niveauet ved fastlæggelse af BAT.

Miljøstyrelsen har udarbejdet emissionsgrænseværdier for ammoniak og fosfor for såvel visse typer af eksisterende stalde samt nybyggeri/gennemgribende renoveringer. Disse grænseværdier tager udgangspunkt i hvad der for branchen anses for økonomisk opnåeligt. Ringkøbing-Skjern Kommune tager ved fastlæggelsen af BAT niveauet for husdyrbruget udgangspunkt i disse emissionsgrænseværdier.

Emissionsgrænseværdi for ammoniak

Ringkøbing-Skjern Kommune har med udgangspunkt i Miljøstyrelsens vejledende emissionsgrænseværdier beregnet et BAT emissionsniveau for bedriften på 1.592 kg NH₃. Ammoniakemissionsniveauet, ved det ansøgte projekt med de konkrete tiltag, er 1.582 kg NH₃, jf. ansøgningen.

Det beregnede emissionsniveau for ammoniak, jf. Miljøstyrelsens vejledning standardvilkår, er således overholdt.

Emissionsgrænseværdi for nitrat

Med udgangspunkt i Miljøstyrelsens vejledende emissionsgrænseværdier vurderer Ringkøbing-Skjern Kommune, at den generelle lovgivning i forhold til håndtering af husdyrgødning kan betragtes som værende BAT med hensyn til nitratudvaskning i forbindelse med udbringning.

Emissionsgrænseværdi for fosfor

Det er Miljøstyrelsens vurdering, at der på nuværende tidspunkt ikke findes tilgængelige teknikker, eller teknologier, der kan anvendes til at fastlægge emissionsgrænseværdier for fosforudledningen fra malkekvægsbesætninger jvr. BAT vejledning maj 2011.

Det er Ringkøbing-Skjern Kommunes vurdering, med udgangspunkt i Miljøstyrelsens vejledende emissionsgrænseværdier for konventionel produktion af malkekvæg, at den generelle lovgivning i forhold til håndtering af husdyrgødning, kan betragtes som værende BAT med hensyn til fosforoverskuddet i forbindelse med udbringning.

Staldindretning

Kostalden er med fast gulv, hældning og skraber og har en fordampning på 4 %, som er BAT for det konkrete projekt.

Småkalvene og mindre kvier er opstaldet på dybstrøelse. I disse stalde sørges der for hyppig strøning, så dybstrøelsen er så tør som muligt. Derved minimeres fordampningen.

Der opføres ikke nybyggeri i forbindelse med denne udvidelsen. Udvidelsen foregår alene i eksisterende stalde.

Det vurderes, at ansøgte projekt med tilhørende tiltag og vilkår lever op til det, som Ringkøbing-Skjern Kommune anser som værende BAT-niveauet for en bedrift af denne størrelse og dyresammensætning.

Management

I projektet lægges hovedvægten på løbende læsning af faglitteratur og kurser. Desuden følges retningslinier fra Arlagården. Der holdes god orden i og omkring bedriften, således minimeres lugt og uhygiejniske forhold.

Staldene rengøres efter behov. Kalvehytterne rengøres hyppigt for at minimere smitte og fluegener.

Det er Ringkøbing-Skjern Kommunes vurdering, at tiltagene lever op til BAT-niveauet for den konkrete ejendom.

Foder

Ansøger har oplyst, at ensilagen hovedsageligt opbevares på ensilagepladsen, men den kan også opbevares i markstak. Foder opbevares i fodersiloer.

Ringkøbing-Skjern Kommune vurderer, at tiltagene lever op til BAT-niveauet for ejendommen.

Forbrug af energi og vand

Der anvendes energi til malkeanlæg, skrabere, foderanlæg og lys. Lysstyringen i stalden foregår automatisk. Lyset slår fra kl. 22.00, herefter slår en bevægelsessensor til.

Der indvindes varme fra malkeanlæg og stald, som benyttes til opvarmning af stuehus.

Der benyttes egen boring.

Ringkøbing-Skjern Kommune vurderer, at ovenstående lever op til BAT-niveauet for ejendommen.

Opbevaring og behandling af husdyrgødning

Der er flydelag på ejendommens gyllebeholdere. Beholderne er tilmeldt 10 års beholderkontrol. Der føres logbog over gylletankene.

Ringkøbing-Skjern Kommune vurderer, at ovenstående lever op til BAT-niveauet for ejendommen.

Udbringning af husdyrgødning

Ringkøbing-Skjern Kommune vurderer, at de generelle regler i husdyr- og husdyrgødningsbekendtgørelsen for udbringning af husdyrgødning som værende tilstrækkelige til at opfylde kravene til BAT for udbringning.

Ringkøbing-Skjern Kommune anser det i øvrigt for værende BAT, at man tager højde for udbringningsarealernes fysiske karakter i forbindelse med udbringning af husdyrgødning. Dvs., eks. jordtype, struktur og hældning, samt forhold som regn, vanding og sædskifte. Der er stillet vilkår om, at udbringning af husdyrgødning ikke må foretages på frossen, vandmættet, oversvømmet, eller snedækket jord, samt forud for varsling om kraftig regn/nedbør. Vilkåret er stillet for at reducere unødigt forurening af vandmiljøet.

Alternativer og fravalg BAT

Forsuring samt overdækning af gyllebeholder er fravalgt i det konkrete projekt, idet effekten, set i forhold til de udgifter der er forbundet hermed, er for lille.

Reduceret tildeling af råprotein til malkekøer er fravalgt, da det kan give problemer i forhold til år, hvor der er et lavt proteinfordøjelighed i græsensilagen. Der kan således være slæt som ikke i praksis kan anvendes til fodring, idet råproteinindholdet er højt, men fordøjeligheden af råprotein er så lavt, at der skal suppleres med en anden proteinkilde for at få foderplanen til at hænge sammen.

Alternativt kunne der udkøres 100 % direkte fra kvierne, men i det konkrete projekt er det ikke muligt i kviestalden, idet der ikke er en dyb kælder til dybstrøelsen. Det vil kræve en renovering af stalden, og her vil der ikke være proportionalitet mellem udgift og reduceret ammoniak.

Konkluderende vurdering af BAT

På baggrund af ovenstående redegørelse for BAT inden for management, staldteknologi, foder, energi- og vandforbrug, opbevaring og udbringning vurderes det, at den konkrete anvendelse af BAT lever op til det Ringkøbing-Skjern Kommune anser som værende BAT-standard for et husdyrbrug af denne størrelse og dyresammensætning. Samtidig vurderes

det, at ansøger har redegjort i tilstrækkelig grad for de alternativer, som har været overvejet i ansøgningen, samt begrundet fravalg af BAT.

2.3.2 Håndtering af regnvand og restvand

Der er stillet vilkår om, at vask af landbrugsmaskiner og redskaber skal ske på vaskeplads med afløb til opsamlingslager, eller alternativt ske i marken. Det er Ringkøbing-Skjern Kommunes vurdering, at generel lovgivning, samt vilkår i miljøgodkendelsen tager tilstrækkelig hånd om husdyrbruget håndtering af regnvand og restvand, således det ikke påvirker omgivelserne væsentligt.

2.3.3 Medicin, sprøjteudstyr, olie og brændstof

Der er stillet vilkår om opbevaring af brændstof, fyringsolie og medicin. Ringkøbing-Skjern Kommune vurderer, at de stillede vilkår samt generel lovgivning er tilstrækkelig til at beskytte omgivelserne mod væsentlige påvirkninger som følge af husdyrbrugets anvendelse af kemikalier, fyringsolie og brændstof.

2.3.4 Håndtering og opbevaring af affald

Der er stillet vilkår om håndtering og opbevaring af affald. Det er Ringkøbing-Skjern Kommunes vurdering, at på baggrund af redegørelsen fra ansøger samt vilkår i miljøgodkendelsen vil håndteringen og opbevaring af affald fra husdyrbruget sker under hensyntagen til omgivelserne.

2.3.5 Håndtering af unormale driftssituationer eller uheld

I forbindelse med denne miljøgodkendelse udarbejdes der en beredskabsplan, der beskriver, hvorledes der skal reageres i unormale driftssituationer og i tilfælde af uheld med eks. gylle. Der er stillet vilkår om, at beredskabsplanen til en hver tid skal være ajourført.

Det er Ringkøbing-Skjern Kommunes vurdering, at udarbejdelse af en beredskabsplan tilskynder ansøger i at gennemgå bedriften og foretage en risikovurdering af, om der skal ændres i drift eller indretning, således at risikoen for uheld minimeres samt at omfanget af skaden ved uheld reduceres.

2.4 Begrænsning af eventuelle gener for naboer

2.4.1 Lugt

Der er indsendt beregninger af lugtemissionen fra staldanlæg, hvilke er foretaget efter den nye lugtvejledning. Lugtgeneafstandene (afstande hvor der kan forventes væsentlig lugtgener) er ifølge ansøgningen som følgende:

Byzone:	225 m
Samlet bebyggelse:	144 m
Enkelt bolig:	71 m

Ifølge ansøgningen er de faktuelle afstande minimum 1,8 km til samlet bebyggelse og 177 m til enkelt bolig. Afstanden til den nærmeste byzone er 1,6 km.

Ifølge ansøgningen er genekriterierne for byzone, samlet bebyggelse og enkelt bolig overholdt, idet de ligger længere væk end "1,2 gange geneafstanden" .

Beregningerne af lugtemissionen viser altså, at geneafstandene fra staldanlægget er mindre end de faktuelle afstande til byzone, samlet bebyggelse og enkelt bolig (uden landbrugspligt).

Der ligger endvidere ikke fremtidig byzone-, eller sommerhusområder inden for geneafstanden fra husdyrbruget.

Idet de lovpligtige beskyttelsesniveau for lugtgener er overholdt, vurderes det, at udvidelsen ikke vil medføre væsentlige lugtgener for naboer og andre omkringboende.

Det er ud fra de lovpligtige afstandskrav vurderet, at husdyrbruget i fremtiden drives sådan, at hensynet til naboer tilgodeses mht. eventuelle lugtgener.

2.4.2 Støj

Støjkilder fra husdyrbruget udgøres primært af malkerobotter, foderanlæg, transporter til og fra ejendommen samt markarbejde.

Malkerobotterne arbejder hele dagen, men vil ikke kunne høres af de omkringboende. Foderanlægget udfodrer ca. 10 gange i løbet af dagen. Transporterne til og fra ejendommen samt markarbejdet foregår hovedsageligt indenfor normal arbejdstid.

Det er Ringkøbing-Skjern Kommunes vurdering, at støj fra husdyrbruget i fremtiden ikke forventes at blive et problem for de omkringboende på grund af afstanden. Der er ikke foretaget støjberegninger i forbindelse med udarbejdelsen af denne miljøgodkendelse.

Der er i miljøgodkendelsen fastsat vilkår om, at såfremt der skulle opstå støjgener for de omkringboende og tilsynsmyndigheden finder det nødvendigt, skal der foretages støjmålinger. Der er endvidere fastsat vilkår om støjniveauer for husdyrbruget.

Herudover henvises der til, at det er god landmandpraksis, at transport til og fra husdyrbruget foregår ved hensynsfuld kørsel, for at begrænse bl.a. støjgener.

2.4.3 Lys

Lyset i staldene styres automatisk og slukker automatisk kl. 22.00. Derefter slår bevægelsessensorer til.

Det vurderes, at lys fra ejendommen ikke vil give anledning til væsentlige gener for de omkringboende på grund af afstanden til disse.

2.4.4 Fluer og skadedyr

Der er stillet vilkår om, at der skal foretages en effektiv fluebekæmpelse og at foder skal opbevares, så der ikke opstår risiko for tilhold af rotter m.v. På forlangende skal bekæmpelse af rotter eller lign. foretages af et autoriseret rottebekæmpelsesfirma.

Det vurderes, at ejendommens skadedyrsbekæmpelse er tilfredsstillende til at forebygge og løse et eventuelt opstået problem med skadedyr.

2.4.5 Støv

Støvgener kan forekomme i forbindelse med fodring og strøning i staldene.

Det forventes ikke, at husdyrbruget vil give anledning til støvgener for de omkringboende. Der er fastsat vilkår til at sikre de omkringboende mod støvgener fra husdyrbruget. Herudover henvises der til, at det er god landmandpraksis, at transport til og fra husdyrbruget foregår ved hensynsfuld kørsel, for at begrænse bl.a. støvgener.

2.4.6 Trafik, til- og frakørsel

Ansøgte projekt vil betyde en forøget transport til og fra husdyrbruget. Der er tale om, at især antallet af transporter af husdyrgødning, levering af foder samt flytning af dyr vil stige.

Forøgelsen af transporter er efter Ringkøbing-Skjern Kommunes opfattelse ikke af et omfang, som vil indebære væsentlige forøgede gener for omkringboende med hensyn til støj, støv eller lugt.

Der er stillet vilkår om hvilken veje transport af husdyrgødning som udgangspunkt skal foregå af.

Ved tilsvining af det offentligt tilgængelige vejareal i forbindelse med arbejdskørsler, skal der opstilles skilte, der informerer andre trafikanter om forholdene. Ved arbejdskørslernes ophør skal det offentlige vejareal, jf. Færdselsloven § 14, rengøres. Det er Politiet, der er myndighed for færdsel på offentligt areal.

Ringkøbing-Skjern kommune vurderer, ved overholdelse af de generelle krav mht. til transport fastsat i den til enhver tid gældende Husdyrgødningsbekendtgørelse, at transport af husdyrgødning kan foregå uden væsentlige gener for omgivelserne.

2.4.7 Egenkontrol

Der er stillet vilkår om, at husdyrbruget for egen regning skal eftervise, at de stillede støjkrafter er overholdt, såfremt tilsynsmyndigheden skønner, at eventuelle klager vedrørende støj fra husdyrbruget er velbegrundede.

Der er tilsvarende stillet vilkår om, at tilsynsmyndigheden kan kræve, at husdyrbruget foretager undersøgelse af lugtkilder, hvis det skønnes, at eventuelle klager over lugt fra anlægget er velbegrundede.

Endeligt er der stillet vilkår om, at tilsynsmyndigheden kan anmode om nye beregninger af nitratudvaskning til overfladevand og grundvand, fosforoverskud, ammoniakemission, ammoniakdeposition samt lugtgeneafstande.

2.5 Alternative løsninger

2.5.1 0-alternativ

Det er Ringkøbing-Skjern Kommunes vurdering, at den miljøpåvirkning som følge af ansøgte projekt ikke vil påvirke omgivelserne væsentligt (se den øvrige del af miljøvurderingen).

Det er endvidere Ringkøbing-Skjern Kommunes vurdering af de socioøkonomiske konsekvenser af 0-alternativet (fastholdelse af konstant produktionsniveau) vil være en begyndende afvikling af produktionen. Samfundsmæssigt vil 0-alternativet derfor kunne betyde færre arbejdspladser dels på slagterierne, men også i virksomheder såsom vognmænd, foderstoffer m.fl.. Det kan som følge af 0-alternativ forventes, at samfundets indkomstdannelse mindskes.

2.6 Ophør

Der er stillet vilkår om ved ophør, at der skal træffes de nødvendige foranstaltninger for at undgå forureningsfare og for at bringe stedet tilbage til tilfredsstillende tilstand. Der er endvidere stillet vilkår om, Kommunen kan kræve bygninger, gyllebeholdere m.v. fjernet ved ophør.

2.7 Natur og vand

2.7.1 International natur – beskrivelse

De internationale naturbeskyttelsesområder er en samlet betegnelse for EF-Habitatområder, EF-Fuglebeskyttelsesområder og Ramsarområder. Hvert internationalt naturbeskyttelsesområde består af et eller flere af disse udpegede områder.

Habitatområderne og Fuglebeskyttelsesområderne, der er udpeget på grundlag af EU's naturdirektiver, udgør tilsammen Natura 2000, der er et økologisk netværk af beskyttede områder i hele EU. Ramsarområderne er udpeget på grundlag af Ramsarkonventionen om beskyttelse af vigtige vådområder. Ramsarområderne ligger alle indenfor grænserne af fuglebeskyttelsesområder, og beskyttelsen er dækket ind af EU-beskyttelsen.

Direktiverne fastsætter et overordnet mål for at sikre eller genoprette en gunstig bevaringsstatus for naturtyper og dyre- og planterarter inden for de internationale naturbeskyttelsesområder. Danmark er forpligtet til at sikre, at der ikke sker en forringelse af status i de udpegede områder og til at iværksætte, hvad der er nødvendigt for at opnå de fastsatte mål.

Habitatdirektivet rummer også regler om at beskytte særlige arter, både i og udenfor Natura 2000-områder. Det er de såkaldte bilag IV-arter. Disse arter (flere padder, markfirben, odder, hasselmus m.fl.) må ikke få beskadiget deres yngle- eller rasteområder.

Målsætningen for Habitat- og Fuglebeskyttelsesområderne er at sikre eller genoprette gunstig bevaringsstatus for de arter og naturtyper, de er udpeget for. For Ramsarområder er målsætningen, at beskyttelsen fremmes.

En art anses for at have gunstig bevaringsstatus, når undersøgelser peger på, at arten på lang sigt vil opretholde sig selv som levedygtig bestand, samt artens udbredelsesområder sandsynligvis ikke er i tilbagegang.

Nærmeste internationale naturområder er habitatområde Skjern Å, som ligger ca. 13 km fra husdyrbrugets anlæg og ca. 12 km fra husdyrbrugets arealer. Alle arealerne ligger i oplandet til Ringkøbing Fjord.

For beskrivelser af de nærmeste internationale naturområder henvises til bilag 14.

2.7.2 Vandmiljøet

Kvaliteten af vandmiljøet i søer og fjorde er påvirket af for store tilførsler af næringsstoffer, der medfører øget vækst af planktonalger og enårige alger som eks. søsalat. Ved for store tilførsler af næringsstoffer reduceres sigtddybden i vandet, bundvegetationen, som eks. ålegræs reduceres, opvækstmuligheder for fisk forringes og risikoen for iltsvind øges til skade for plante- og dyrelivet. Generelt tilføres markerne flere næringsstoffer, end der fjernes med afgrøderne. Etablering, udvidelse, eller ændring af husdyrbrug kan give anledning til et øget tab af næringsstoffer til vandmiljøet. Transporten af næringsstoffer fra arealerne kan ske via udvaskning til grundvandet, som dernæst føder vandløb, søer og fjorde, eller ske som overfladeafstrømning via dræn, eller direkte til vandløb, søer og fjorde.

Vandplan 2010-2015 for Hovedvandopland 1.8 Ringkøbing Fjord skal sikre at søer, vandløb, grundvandsforekomster og kystvande i udgangspunktet opfylder miljømålet 'god tilstand' inden udgangen af 2015. Endvidere skal det sikres, at eventuelle forringelser af tilstanden for vandområderne forebygges. (Vandplanen findes på Naturstyrelsens hjemmeside www.naturstyrelsen.dk)

Vandløb

Miljømål for vandløb omfatter både kemisk tilstand og økologisk tilstand. Størstedelen af vandløbene i hovedvandoplandet skal opfylde målet om god økologisk tilstand, mens en mindre del målsættes til et godt økologisk potentiale. I sidstnævnte tilfælde er der tale om vandløb, som er kunstigt anlagte eller stærkt fysisk modificerede. En mindre andel af vandløbene har et strengere miljømål i form af høj økologisk tilstand.

Nogle af husdyrbrugets arealer ligger ved eller i oplandet til Abild Å. Ifølge Vandplan 2010-2015 må vandløbene ikke anvendes til formål, der hindrer opfyldelse af de konkrete miljømål fastsatte i Vandplanen.

Ifølge Vandplan 2010-2015 er miljømålet for Abild Å god økologisk tilstand. I den konkrete sag er det ikke vurderet, om der er målopfyldelse for vandløbet.

Det forventes, at de generelle forbedringer i forhold til vandkvalitet, fysiske forhold, fri passage og vandindvinding, i et vist omfang vil bidrage til at sikre gunstig bevaringsstatus for de særlige arter og naturtyper, der er tilknyttet vandløb i oplandet.

Det er kommunens vurdering at almindelig landbrugsdrift på vandløbsnære arealer ikke vil påvirke vandløbskvaliteten i væsentlig grad. Med de nye krav om 10 meter randzoner langs alle vandløb, vil påvirkningen på vandløb fra landbrugs relateret arealdrift være yders minimal.

Der gøres hermed opmærksom på, at der i henhold til bekendtgørelse nr. 927 af 24. september 2009 af lov om vandløb § 69 stk. 1, gælder følgende for nogle af husdyrbrugets udbringningsarealer, som ligger ned til vandløb:

- *Dyrkning, jordbehandling, plantning, terrænændring, anbringelse af hegn og opførelse af bygværker må i landzone ikke foretages i en bræmme på 2 m.*

Det betyder, at der er krav om 2 m dyrkningsfrie bræmmer langs de vandløb, der er angivet som "2 m bræmme ved vandløb" på bilag 5. Det er ansøgers pligt at oplyse eventuel gyllemodtager om forhold vedrørende vandløbsbræmmer og sikre, at det bliver overholdt på husdyrbrugets udbringningsarealer.

Der skal endvidere gøres opmærksom på, at husdyrbruget har udbringningsarealer, som ligger ned til vandløb, der er omfattet af Lov om randzoner (nr. 591 af 14/6 2011) og Lov om ændring af lov om randzoner (nr. 563 af 18/6 2012). For disse vandløb gælder:

- *Der må ikke på indtil 10 meter fra bredden foretages gødsning, sprøjtning, dyrkning eller anden jordbearbejdning.*

Det betyder, at randzonearealet ikke kan indgå som udbringningsarealer, men vil kunne anvendes til afgræsning. Det er ansøgers pligt, at oplyse dem der udbringer gyllen eller foretager anden jordbearbejdning om forhold vedrørende vandløbsbræmmer og sikre, at det bliver overholdt på husdyrbrugets udbringningsarealer

2.7.3 Jordtype og eventuelle dræn

Husdyrbrugets ejede/forpagtede udbringningsarealer består af i alt 106,20 ha, der er fordelt som angivet i nedenstående tabel:

Antal hektar	Jordbund	Drænet	Opland
106,20	JB1, Grovsandet jord	Ja/nej	Ringkøbing Fjord
	JB2, Finsandet jord		
	JB3, Grov lerblandet jord		
	JB4, Fin lerblandet jord		
	JB5, Grov sandblandet lerjord		
	JB6, Fin sandblandet lerjord		
	JB7, Lerjord		
	JB8, Svær lerjord		
	JB9, Meget svær lerjord		
	JB10, Siltjord		
	JB11, Humus		
	JB12, Speciel jordtype		

2.7.4 Sædskifte

På alle markerne er der valgt et K12 sædskifte, hvilket svarer til referencesædskiftet for husdyrbruget.

Eftersom ansøger har valgt samme sædskifte som referencesædskiftet for alle marker, er beregningerne af kvælstofudvaskningen og fosforeverskuddet foretaget på baggrund af referencesædskiftet. Der er derfor ikke stillet krav til specifikke sædskifter, idet ansøger ikke har anvendt "sædskifte" som virkemiddel for at reducere udvaskningen af næringsstoffer til vandmiljøet.

2.7.5 Bilag IV-arter

EU-medlemslandene skal i henhold til Habitatdirektivets artikel 12 indføre en streng beskyttelse af en række dyre- og plantearter, uanset om de forekommer inden for et af de udpegede habitatområder, eller udenfor. Disse arter fremgår af Habitatdirektivets bilag IV. For dyrearterne er der bl.a. forbud i mod beskadigelse eller ødelæggelse af yngle-, eller rasteområder og i mod forsætlig forstyrrelse af arterne, i særdeleshed i perioder hvor dyrene yngler, udviser yngelpleje, overvintrer eller vandre. For plantearterne er der bl.a. forbud i mod forsætlig plukning, indsamling, afskæring, oprivning med rod, eller ødelæggelse af disse vildtvoksende planter i naturen.

Ringkøbing-Skjern Kommune har ingen aktuelle registreringer af plantearter, der står på Habitatdirektivets Bilag IV, på ejendommens udbringningsarealer. Det er endvidere Ringkøbing-Skjern Kommunes vurdering, at plantearterne næppe findes på udbringningsarealerne.

Følgende dyrearter kan tænkes at forekomme i Ringkøbing-Skjern kommune: Småflagermus, Markfirben, Odder, Spidssnudet frø og Strandtudse, samt visse vandtilknyttede insekter. Arterne er næppe tilknyttet driftsbygningerne, men nedenstående

arter kan muligvis have levested, fødesøgningsområde eller opholdssted i habitater tilknyttet eller i nærheden af udbringningsarealerne:

- Småflagermus: Ud fra småflagermus' levevis vurderes det, at de ikke påvirkes negativt af driften af husdyrbruget.
- Odder: Kan forekomme i nærområdet i tilknytning til vandløb, sø eller fjord, men er med sin levevis næppe truet af driften af husdyrbruget.
- Markfirben: Er udbredt i store dele af landet, men trues næppe af driften af husdyrbruget.
- Visse vandtilknyttede insekter: Kan være tilknyttet nærområdets vandhuller og fugtige arealer. Der foreligger dog ingen aktuelle registreringer. Disse påvirkes negativt, når vandmiljøerne næringsstofberiges, eller gror til.
- Spidssnudet frø og strandtudse: Kan forekomme i nærområdets vandhuller og fugtige arealer. Der foreligger ingen aktuelle registreringer. Padder påvirkes negativt, når vandmiljøerne næringsstofberiges eller ændrer karakter.

Alle padder er fredede og for at tilgodese vandhullers fremtidige kvalitet som leve- og ynglested for padder, bør gødskning og sprøjtning ved vandhuller begrænses. Ifølge Lov om randzoner skal der holdes en 10 m gødnings-, sprøjtefri- og dyrkningsfri zone omkring vandhuller over 100 m². På grundlag af den nuværende viden vurderes det, at husdyrbruget og driften af dette ikke vil medføre negativ påvirkning af Bilag IV-arter.

2.7.6 Nitrat til overfladevand

Kvælstofafstrømningen fra marker afhænger af vandafstrømningen og dermed af nedbørsmængderne. Når der korrigeres for variationen i afstrømningen, er det sket et tydeligt fald i kvælstoftilførslen til Ringkøbing Fjord siden 1992, hvilket må tilskrives effekten af tiltag til nedbringelse af kvælstofbelastningen fra især landbruget. Effekten af tiltagene er dog ikke større end, at de senere års generelle tendens til en stigning i nedbørsmængderne og dermed ferskvandafstrømningen delvist modvirker effekten af tiltagene til reduktion af kvælstofbelastningen.

Husdyrlovens generelle nitratbeskyttelse

I husdyrloven er beskyttelsen af vandområderne mod nitratudvaskningen rettet mod oplande, der afvander til de mest kvælstofsårbare Natura 2000-områder jf. Miljøstyrelsens Nitratklassekort. Arealer som hører under kategorierne "Nitratklasse I, II eller III" er omfattet af krav om lavere husdyrtryk pr. hektar end de generelle harmoniregler giver mulighed for (dog med visse modifikationer).

Alle udbringningsarealer ligger i oplandet til Ringkøbing Fjord, som er et kvælstofsårbart Natura 2000-område. Udbringningsarealerne ligger dog ikke i nitratklasserne I, II eller III, hvilket betyder, at nitratudvaskningen fra arealerne til overfladevandet som udgangspunkt er reguleret af de generelle harmoniregler, som ifølge ansøgningen er overholdt.

Ifølge ansøgningen kan der på ejede og forpagtede arealer tillades et husdyrtryk på 2,3 DE/ha, hvilke svarer til, at kvælstofbelastningen til overfladevandet (DE_{max}) er 65,3 kg N/ha/år. Det ansøgte husdyrtryk er 2,29 DE/ha, hvilket svarer til at kvælstofbelastningen til overfladevandet (DE_{reel}) er 65,2 kg N/ha/år.

Husdyrlovens beskyttelsesniveau for nitratudvaskning til overfladevandet er dermed overholdt ifølge beregning foretaget i ansøgningssystemet.

Beskyttelsesniveauet for nitrat til overfladevand i husdyrloven er midlertidigt og er fastlagt på grundlag af fremskrivninger, der viser, at husdyrproduktionen er konstant, men samles på færre og større husdyrbrug. Beskyttelsesniveauerne er endvidere ifølge Miljøstyrelsen fastlagt ud fra vandområdernes sårbarhed, samt ud fra risikoen for udvaskning af nitrat fra rodzonen til vandområdet (reduktionspotentialet). Beskyttelsen sikrer, at i områder med et

ringe eller meget ringe N-reduktionspotentiale sker der en skærpet regulering, der samlet set vil nedbringe udvaskningen til de sårbare vandområder.

Husdyrlovens fastlagte beskyttelsesniveauer udgør en grænse for, hvornår der som udgangspunkt vil ske en væsentlig virkning på miljøet, både fra ansøgte projekt i sig selv samt fra ansøgte projekt i sammenhæng med andre planer og projekter. Ifølge Miljøstyrelsen har husdyrloven med andre ord indarbejdet både væsentlighedskriterier og kumulationskriterier, så det sikres, at det kun undtagelsesvis er nødvendigt at skærpe kravene ud over de fastlagte beskyttelsesniveauer for nitrat til overfladevand.

Særskilt vurdering af nitratbeskyttelsen for overfladevand

Ringkøbing Fjord

Husdyrbruget har 106,20 ha udbringningsareal beliggende i oplandet til Ringkøbing Fjord.

Ca. 2/3 del af oplandet til Ringkøbing Fjord er landbrugsareal, hvilket svarer til ca. 230.073 ha landbrugsareal i oplandet til Ringkøbing Fjord. Udbringningsarealet udgør ca. 0,05 % af det samlede landbrugsareal i oplandet til Ringkøbing Fjord. Den årlige tilførsel af kvælstof fra landbruget til Ringkøbing Fjord er ifølge basisanalysen "Ringkøbing Fjord" anslået til 2752 tons/år.

Ifølge ansøgningen vil der være en total (handelsgødnings- og husdyrgødningsbetinget udvaskning) udvaskning til overfladevand (DERel) på 65,2 kg N/ha/år. Ringkøbing-Skjern Kommune vurderer, at reduktionspotentialet i området ligger i intervallet 76-100 %. Det giver en nitratudvaskning på maksimalt 15,6 kg N/ha/år, svarende til en samlet udvaskning på ca. 1.656,7 kg kvælstof/år fra arealerne. Nitratudvaskningen fra den udbragte gødning svarer derved til 0,06 % af den samlede landbrugsrelaterede nitratudvaskning til Ringkøbing Fjord.

Miljøstyrelsen har udarbejdet et notat (dateret d. 24. juni 2010). Det fremgår af notatet, at udbragt husdyrgødning der bidrager med mindre end 1 % af den samlede kvælstofbelastning fra oplandet til et lukket bassin, ikke vurderes at medføre en væsentlig virkning på Natura 2000-området under forudsætning af, at dyretryk i oplandet er uændret. Det er også en forudsætning at der ikke er andre kilder til nitratudvaskningen end husdyrproduktionen, der har givet anledning til en øget nitratudvaskning fra oplandet siden 2007.

Nyeste data fra Miljøstyrelsen (dateret d. 10. februar 2012) viser imidlertid, at i hele oplandet til Ringkøbing Fjord, og dermed indenfor kommunens grænser, er husdyrintensiteten i perioden fra 2007 til 2011 steget og tendensen er sikker. Stigningen er på 1,83 % fra 235946,4 DE i 2007 til 240266,3 DE i 2011.

Ringkøbing-Skjern kommune har ikke fundet andre kilder, som kan bidrage yderligere til en stigning i nitratudvaskningen.

- For alle dambrugene i oplandet til Ringkøbing Fjord gælder, at der ikke er givet tilladelse til merudledning af nitrat siden 90'erne.
- Data fra Naturstyrelsen over spildevandsudledningerne viser, at der siden 2007 er sket et fald på gennemsnitlig 47,99 tons i udledning af nitrat til Ringkøbing Fjord. Hvad angår spildevand fra det åbne land, så er det primært nedsivningstilladelser der gives, og kun i få tilfælde, hvor andet ikke har kunne lade sig gøre, er der givet tilladelse til minirensningsanlæg. Derudover vil kommunen fra og med i år give påbud til ejere med direkte udledning til såbar recipient om, at de inden for en given tidsfrist skal have etableret nedsivningsanlæg. Det er derfor kommunens opfattelse, at udvaskningen af nitrat fra spildevand i det åbne land til Ringkøbing Fjord har

været faldende inden for den sidste årrække og vil blive ved med at falde de kommende år.

I henhold til miljøstyrelsen kan kommunen dog godt godkende projekter i oplande med et stigende husdyrtryk, hvis nitratudvaskningen reduceres til hvad der svarer til et planteavlsbrug. Dette kan gøres ved at reducere gødningsnormen, flere efterafgrøder eller ændre på sædskiftet.

En anden mulighed er, at husdyrgødningen afsættes til et godkendt biogasanlæg og ikke modtages igen efter bioforgasning.

Kommunen har i den konkrete sag fået lavet en fiktiv beregning i Husdyrgodkendelse.dk på husdyrbrugets arealer, hvor der bliver anvendt et planteavlssædskifte (S3) som svarer til referencesædskiftet uden virkemidler og hvor alt husdyrgødning er fraført (der er dog stadig hvad der svarer til 1 kg N og 1 DE i gødningsregnskabet, hvilket er nødvendigt for at Husdyrgodkendelse.dk kan regne på udvaskningen). Resultatet af beregningen er en udvaskning på 81,7 kgN/ha, hvilket svarer til udvaskningen fra et planteavlsbrug på de konkrete arealer.

Kvælstofudvaskning i det konkrete projekt er 65,2 kgN/ha, hvilket ikke overstiger en kvælstofudvaskning, der svarer til et planteavlsbrug.

Ringkøbing-Skjern Kommune vurderer på ovenstående grundlag, at et kvælstofbidrag i størrelsesorden 0,06 % til Ringkøbing Fjord ikke vil påvirke Natura 2000-området Ringkøbing Fjord væsentligt.

Ringkøbing-Skjern Kommune vurderer desuden, at der i den konkrete sag er særlige forhold, der kan begrunde en fravigelse af det generelle beskyttelsesniveau i husdyrloven i forhold til kvælstof. De stillede vilkår vurderes dog tilstrækkelige til at sikre, at husdyrbruget i sig selv samt i sammenhæng med andre projekter ikke vil medføre en væsentlig påvirkning af det internationale naturbeskyttelsesområde Stadil Fjord og Ringkøbing Fjord.

2.7.7 Risikoarealer

Tilførslen af fosfor fra markerne til overfladevand sker hovedsagligt ved overfladisk afstrømning, udvaskning via dræn, brinkerose, direkte grundvandsafstrømning og sand/jordfygning. En fortsat nettotilførsel af fosfor til jorden øger risikoen for øget tilførsel af fosfor til vandmiljøet, idet jordens evne til at tilbageholde fosfor falder som følge af øgede akkumulering. Ved overfladiske transportprocesser tabes der også mere fosfor til vandmiljøet i takt med, at fosforindholdet i overjorden stiger.

Effekten af husdyrudvidelser på fosforafstrømningen til vandområder er vanskelig at kvantificere. Analyser i det tidligere Ringkøbing Amt viser dog en klar sammenhæng mellem fosforkoncentrationen i vandløb og husdyrtætheden. Således stiger fosforkoncentrationen og dermed transporten jo større husdyrtæthed, der er i oplandet.

Landbrugsdriften på arealer, som enten skråner eller afvandes, bør tilrettelægges således, at fosfortilførslen til vandområderne minimeres.

Der er ingen af husdyrbrugets udbringningsarealer, som skråner 6 grader, eller derover mod vandområder. Det er derfor vurderet, at der ikke er særlig risiko for overfladestrømning af fosfor fra husdyrbrugets udbringningsarealer til vandmiljøet.

Det er Ringkøbing-Skjern Kommunes vurdering, at landbrugsdrift, herunder udbringning af husdyrgødning i henhold til vilkår i miljøgodkendelsen og gældende regler på de vandløbsnære arealer, ikke vil påvirke flora og fauna i vandløbene negativt.

2.7.8 Fosforbelastning til vandområde

Husdyrlovens generelle fosforbeskyttelse

Risikoen for tilførsel af fosfor til vandmiljøet er bl.a. bestemt af fosforpuljen i jorden, jordtype og dræningsforhold, hvilket beskyttelsesniveauerne i husdyrloven er fastlagt på baggrund af. Beskyttelsen af vandområderne mod fosfor er rettet mod oplande til Natura 2000-områder, der er overbelastet med fosfor jf. Miljøstyrelsens fosforkort. (På bilag 6 ses udbringningsarealerne i forhold potentielle fosforklasser (P-klasser)).

Ifølge ansøgningen afvander alle udbringningsarealerne til Natura 2000-området Ringkøbing Fjord. De ejede/forpagtede udbringningsarealer er ifølge ansøgningen beliggende på (JB1) jorde.

2,57 ha ligger i "P-klasse 2", som er drænede/grøftede lavbundsarealer. For disse udbringningsarealer er der generelt krav om, at fosforoverskuddet maksimalt må være 2 kg P/ha/år.

Ifølge ansøgningen ligger 103,60 ha af udbringningsarealerne i "P-klasse 0". Disse arealer udløser derfor ikke som udgangspunkt skærpede krav til husdyrbrugets fosforoverskud, idet de generelle harmoniregler generelt anses tilstrækkelige til beskyttelse af Natura 2000-området mod fosfortilførsel fra arealerne.

Det tilladte fosforoverskud fra bedriftens arealdrift beregnes på bedriftsniveau og ikke i forhold til de enkelte marker. Eventuelle vilkår til fosforoverskuddet stilles ligeledes på bedriftsniveau (jf. Vejledning fra Skov og Naturstyrelsen, 2006, Tilladelse og miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug).

Ifølge ansøgningen tilføres der via husdyrgødningen 32,9 kg P/ha/år til arealerne, og der fraføres via afgrøderne 28,1 kg P/ha/år fra arealerne. Det giver et gennemsnitligt fosforoverskud på 4,7 kg P/ha/år. Ifølge ansøgningen overholdes husdyrlovens generelle fosforbeskyttelsesniveau, idet overskuddet på bedriftsniveau er 0,5 kg P mindre end det lovpligtige fosforoverskud.

Særsilt vurdering af fosforbeskyttelsen

Som udgangspunkt ophobes tilført fosfor til landbrugsjorden. Selvom der tilføres mere fosfor til et areal, end der fraføres med afgrøderne, vil det ikke nødvendigvis medføre tab af fosfor til recipienten. En fortsat nettotilførsel øger dog risikoen for et øget fosfortab til vandmiljøet, da jordens evne til at tilbageholde fosfor falder som følge af akkumuleringen med fosfor. Risikoen for tab af fosfor til vandmiljøet er således bestemt af fosforpuljen i jorden.

Da det ikke kan kvantificeres hvor stor en del af fosforoverskuddet, der reelt vil tilføres recipienten, baseres den nærmere konsekvensvurdering på en worst case situation.

Husdyrbruget har 106,17 ha udbringningsareal beliggende i oplandet til Ringkøbing Fjord.

Ca. 2/3 del af oplandet til Ringkøbing Fjord er landbrugsareal, hvilket svarer til ca. 230.073 ha landbrugsareal i oplandet til Ringkøbing Fjord. Den årlige tilførsel af fosfor fra landbruget til Ringkøbing Fjord er ifølge Naturstyrelsen anslået til 93 tons P/år.

Nedenstående tabel viser worst case fosfor påvirkningen af Ringkøbing Fjord

	Ansøgt drift
Areal	106,20 ha
Fosforoverskud pr. ha	4,7 kg P/ha
% forøgelse i godkendelsesperioden	4,7 kg P/ha x 8* = 37,6

	$(37,6/2000^{**}) \times 100 = 1,88 \%$
Worst case udvaskning	1 kg P Pr. ha
Worst case påvirkning fra husdyrbruget på Vester Bardevej 3	106,20 ha x 1 kg P/ha = 106,20 kg P 106,20 kg P x (1,88/100) = 2,00 kg P
Samlede belastning af Ringkøbing Fjord	93000 kg P***
Husdyrbruget Vester Bardevej 3 del af påvirkningen	$(2,00 \text{ kg P} / 93000 \text{ kg P}) \times 100 = 0,00215 \%$

* Godkendelsesperioden i år

** I landbrugsjord er der ophobet i gennemsnit 2000 kg P/ha i de øverste 25 cm.

*** Data om den nuværende belastning taget fra Naturstyrelsens vandplan

Ifølge ansøgningen vil der være et gennemsnitligt fosforoverskud på 4,7 kg P/ha/år i ansøgt drift. For et sammenhængende landbrugsareal vurderes det maksimale tab af fosfor på nuværende tidspunkt at være 1 kg P/ha, og i landbrugsjorden er der i gennemsnit ophobet 2000 kg P/ha i de øverste 25 cm. Husdyrbrugets udbringningsarealers indhold af fosfor vil derfor forøges med 1,88 % i godkendelsesperioden på 8 år svarende til (tid til næste revurdering). Udvasningen må formodes at blive forøget med mere end den udregnede procent, men det opvejes af, at der fra 25 cm dybde ned til rodzonen i ca. en meters dybde også kan ophobes fosfor, og udvasningen fra de øverste 25 cm i høj grad bliver bundet på vej ned til rodzonen. Dette giver en maksimal fosforudvaskning fra husdyrbruget til (Ringkøbing Fjord) på 2 kg P. Fosforudvaskningen fra den udbragte gødning svarer derved til 0,002 procent af den samlede landbrugsrelaterede fosforudvaskning til (Ringkøbing Fjord).

Det antages, at grænsen for at se en påvirkning af Natura 2000 områderne er den samme for fosfor som for nitrat. En påvirkning på under 1 % af den samlede fosforpåvirkning til et lukket bassin som Ringkøbing Fjord, vurderes derfor ikke at medføre en væsentlig virkning på Natura 2000 området under forudsætning af, at dyretrykket i oplandet er uændret.

Ringkøbing-Skjern Kommune vurderer på baggrund af ovenstående, at et fosforbidrag i størrelsesorden 0,002 % til Ringkøbing Fjord ikke vil påvirke Natura 2000-området Ringkøbing Fjord væsentligt.

Ringkøbing-Skjern Kommune er ikke i besiddelse af en viden om, at arealerne eller recipienten (Ringkøbing Fjord) er mere fosforsårbare, end det der ligger til grund for Miljøstyrelsens fosforkort og husdyrlovens beskyttelsesniveauer.

Ringkøbing-Skjern Kommune vurderer på baggrund af ovenstående, at den generelle lovgivning er tilstrækkelig til at beskytte Ringkøbing Fjord mod en væsentlig påvirkning med fosfor fra husdyrbrugets drift.

I den konkrete sag vurderer Ringkøbing-Skjern Kommune, at der ikke er særlige forhold, der kan begrunde en fravigelse af det generelle beskyttelsesniveau i forhold til fosfor, idet det og de stillede vilkår vurderes tilstrækkelige til at sikre at husdyrbruget i sig selv, samt i sammenhæng med andre projekter ikke vil medføre en væsentlig påvirkning af det internationale beskyttelsesområde Ringkøbing Fjord.

2.7.9 Ammoniak

Beskyttelsesniveauet for ammoniak er sammensat af flere elementer:

- Det generelle krav om reduktion af ammoniak for husdyrbrug omfattet af § 11 og § 12 i lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug.
- Den maksimale tilladte totaldeposition af ammoniak på ammoniakfølsomme naturområder omfattet af § 7 stk. 1, nr. 1 og 2, i lov i lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug.

- Den maksimale tilladte merdeposition af øvrige ammoniakfølsomme naturområder efter konkret vurdering, jf. § 27, stk. 1, i lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug.

Det generelle krav om reduktion af ammoniak for husdyrbrug

Husdyrbruget er omfattet af krav om reduktion af ammoniakemissionen fra stald og lager i forhold til bedste staldsystem med normtal 2005/2006 som udgangspunkt.

Reduktionskravet for husdyrbruget er 15 % dog med visse modifikationer jf. lovgivningen, idet andelen af græsmarksafgrøder i det ansøgte projekt er over 25 % af totalrationen af foderenheder.

Sigtet med krav om reduktion af ammoniaktabet fra husdyrbrug er at sikre, at der både generelt og specifikt i forhold til beskyttede naturtyper og internationale forpligtigelser sker en forstærket fortsat reduktion af ammoniakbelastningen (baggrundsbelastningen) på Danmarks natur.

Husdyrbruget taber ifølge ansøgningen 473 kg N mindre end det lovpligtige krav foreskriver. Det vil sige, at det lovpligtige ammoniakreduktionskrav for husdyrbruget er opfyldt.

De specifikke krav til ammoniakdepositionen for de forskellige ammoniakfølsomme naturtyper, Kategori 1-, kategori 2-, kategori 3-natur

Kategori 1-natur

§ 7, stk. 1, nr. 1, omfatter nærmere bestemte ammoniakfølsomme naturtyper beliggende inden for internationale naturbeskyttelsesområder. De Natura 2000-naturtyper, som omfattes af § 7, stk. 1, nr. 1, er afgrænset til de ammoniakfølsomme Natura 2000-naturtyper, som indgår i udpegningsgrundlaget for området og er kortlagte af Naturstyrelsen i forbindelse med Natura 2000-planlægningen. § 7, stk. 1, nr. 1. Desuden omfatter § 7, stk. 1, nr. 1 heder og overdrev inden for internationale naturbeskyttelsesområder som er beskyttet efter naturbeskyttelsesloven § 3.

Kategori 2-natur

§ 7, stk. 1, nr. 2, omfatter nærmere bestemte ammoniakfølsomme naturtyper, der er beliggende uden for internationale naturbeskyttelsesområder. Det drejer sig om naturtyperne: Højmoser, lobeliesøer samt heder større end 10 ha, som er omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3, og overdrev større end 2,5 ha, som er omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3.

Kategori 3-natur.

For ammoniakfølsomme naturtyper, som ikke er omfattet af ovenstående kategori 1 og 2, skal kommunen foretage en konkret vurdering af, om der skal fastsættes krav. Kommunen skal konkret vurdere følgende beskyttede, ammoniakfølsomme naturtyper uden for de internationale naturbeskyttelsesområder, der ikke er omfattet af § 7 stk. 1, nr. 1 og 2: Heder, moser og overdrev, som er beskyttet efter naturbeskyttelseslovens § 3. Kommunen skal også konkret vurdere ammoniakfølsomme skove, der er beliggende uden for de internationale naturbeskyttelsesområder.

Ved den konkrete vurdering af, om der er tale om særlige regionale eller lokale naturinteresser, og ved vurdering af om der skal stilles krav til den maksimale N-merdeposition på naturområder omfattet af kategori 3-natur, skal kommunen inddrage følgende fire kriterier:

1. det aktuelle naturområdes status i kommuneplanen, herunder særligt om det aktuelle ammoniakfølsomme naturområde er omfattet af kommuneplanens

udpegning af særligt værdifulde naturområder, rekreative områder og/ eller værdifulde kulturmiljøer samt kommuneplanens retningslinjer for varetagelsen af naturbeskyttelsesinteresserne, de rekreative interesser og de kulturhistoriske interesser.

2. om de aktuelle område er omfattet af fredning, handleplan for natupleje eller anden planlagt naturindsats.
3. det aktuelle naturområdes naturkvalitet og
4. kvælstofbidrag fra området fra andre kilder (fx markbidrag), herunder for så vidt angår skove om de gødskes.

Kravene til ammoniakdepositionen er forskellige i de forskellige kategorier. Kravene fremgår af nedenstående tabel. Med »totaldeposition« menes ammoniakdepositionen fra stald og lager fra hele husdyrbruget (både fra den ansøgte og eksisterende drift), mens der med »merdeposition« menes ændringen i ammoniakdepositionen fra husdyrbrugets anlæg (stald og lager) som følge af det ansøgte.

Naturtyper	Fastsat beskyttelsesniveau
Kategori 1. § 7 stk. 1, nr. 1	Max. totaldeposition afhængig af antal husdyrbrug i nærheden ^{*)} : 0,2 kg N/ha/år ved > 1 husdyrbrug 0,4 kg N/ha/år ved 1 husdyrbrug 0,7 kg N/ha ved 0 husdyrbrug.
Kategori 2. § 7 stk. 1, nr. 2	Max. totaldeposition på 1,0 kg N/ha pr. år
Kategori 3. Heder, moser og overdrev, som er beskyttet af naturbeskyttelseslovens § 3, og ammoniakfølsomme skove.	Max. merdeposition på 1,0 kg N/ha pr. år. Kommunen kan tillade en merdeposition, der er større end 1,0 kg N/ha pr. år, men ikke stille krav om mindre merdeposition end 1,0 kg N/ha pr. år.

Samlet vurdering af husdyrbrugets påvirkning på ammoniakfølsom natur

Påvirkningen af nærmeste kategori 1-natur

Afstanden til nærmeste kategori 1-naturområde er ca. 17 km fra anlægget. I kraft af den store afstand til området er det vurderet, at udvidelsen samt det samlede husdyrbrug ikke vil medføre en væsentlig ammoniakpåvirkning af nærmeste kategori 1-natur.

Herudover er det Ringkøbing-Skjern Kommunes vurdering, at der ikke er andre ammoniakfølsomme områder indenfor internationale naturbeskyttelsesområder, som ikke er beskyttet tilstrækkeligt mod ammoniak fra det ansøgte projekt og det samlede husdyrbrug. Vurdering er baseret på baggrund af de store afstande til de øvrige internationale naturbeskyttelsesområder.

Påvirkningen af nærmeste kategori 2-natur

Afstanden til nærmeste kategori 2-natur er ca. 1,1 km. Området ligger nordøst for anlægget. Området er et C-målsat hedeområde.

Tålegrænsen for området vurderes til at være mellem 10 – 20 kg N/ha/år. Ringkøbing-Skjern Kommune er allerede belastet med atmosfærisk kvælstof, der kan udgøre en trussel for den beskyttede natur. Denne belastning kaldes baggrundsbelastningen, og er ifølge Danmarks Miljøundersøgelser (DMU) i 2009 beregnet til 16,8 kg N/ha/år i området omkring anlægget.

En beregning af ammoniakdepositionen til området viser, at totaldepositionen til området fra det samlede produktionsanlæg maksimalt vil være på 0,1 kg N pr ha. pr. år.

Beskyttelsesniveauet for Kategori 2-natur er fastsat til en samlet belastning fra husdyrbruget på maksimalt 1 kg N/ha/år. Da totalbelastningen af naturområdet vil ligge væsentligt under 1 kg N/ha/år, er beskyttelsesniveauet til det konkrete område overholdt.

Påvirkningen af nærmeste kategori 3-natur og øvrig natur

Inden for 1000 m fra staldanlægget er der registreret flere mindre § 3 moseområder, som kan være kvælstoffølsom kategori 3-natur. Moser, heder og overdrev er omfattet af § 3 i Naturbeskyttelsesloven.

Kategori 3 natur-områderne indenfor 1000 m fra staldanlægget er angivet i tabellen nedenfor:

Naturtype	Afstand fra anlæg	retning	Mer-belastning	Målsætning i Kommuneplan
Mose	260	SØ	0,0	C-målsat
Overdrev	430	SØ	0,0	A-målsat
Mose	360	S	0,1	B-målsat
Mose	600	SV	0,0	C-målsat
Mose	380	NV	0,0	C-målsat

A-målsatte områder er store eller små områder, hvor der er betydelige forekomster af sjældne arter, eller arter, som indikere høj naturkvalitet. Områderne bevares med deres sjældne plante- og dyreliv intakt, og der gøres en særlig indsats for at videreudvikle naturværdierne.

B-målsatte områder er store eller små områder, hvor der er arter, som forekommer hist og her i kommunen og indikerer god naturkvalitet, Natura 200 områder med habitat-naturtyper eller områder, som er fredede med naturbeskyttelse som formål. Områder, som skønnes at have potentiale til at udvikle sig hen imod en A-målsætning.

C-målsatte områder er beskyttede natutyper og egekrat i øvrigt, som på lang sigt har potentiale til at kunne udvikles til nye naturområder. Der arbejdes for at bevare en god biologisk tilstand af de målsatte områder.

Tålegrænsen for moseområderne vurderes til at ligge mellem 10 – 25 kg N/ha/år. Tålegrænsen for overdrevet vurderes til at ligge mellem 10 – 20 kg N/ha/år. Ringkøbing-Skjern Kommune er allerede belastet med atmosfærisk kvælstof der kan udgøre en trussel for den beskyttede natur. Denne belastning kaldes baggrundsbelastning, og er ifølge Danmarks Miljøundersøgelser (DMU i 2009 beregnet til 16,8 kg N/ha/år i området omkring moserne.

Beregningerne for moseområderne viser, at merdepositionen ligger mellem 0,0 og 0,1 kg N/ha/år.

Beskyttelsesniveauet for Kategori 3-natur er fastsat til en merbelastning på 1 kg N/ha/år med mulighed for at der kan tillades en højere merdeposition, hvis det vurderes, at det konkrete naturområde kan tåle det.

Idet merbelastningen til Kategori 3-naturområderne ligger under 1 kg N/ha/år, er beskyttelsesniveauet overholdt til kategori 3-natur.

Det er Ringkøbing-Skjern Kommunes vurdering, at moseområderne ikke vil blive væsentlig påvirket af det ansøgte projekt.

Inden for 1000 meter fra staldanlægget forekommer derudover vandhuller og enge, som ikke er kategori 3-natur. Kommunen vurderer, at områderne som udgangspunkt ikke er

ammoniakfølsomme, idet de har en høj tålegrænse. Kommunen vurderer, at det ansøgte projekt ikke vil medføre påvirkning af naturområderne.

Samlet vurdering i forhold til ammoniakudledningen fra anlægget

Det generelle ammoniakreduktionskrav, er ifølge ansøgningen overholdt. Tilsvarende er de generelle beskyttelsesniveauer i forhold til Kategori 1-, 2- og 3-natur overholdt. Overholdelsen af det generelle ammoniakreduktionskrav og det generelle beskyttelsesniveau beskytter som udgangspunkt de kvælstoffølsomme naturtyper tilstrækkeligt mod kvælstofpåvirkning fra husdyrbrugets produktionsanlæg.

Den reelle ammoniakudledning fra husdyrbrugets anlæg vil afhænge af flere forhold, men ammoniakudledningen vil især kunne minimeres ved grundig og hyppig rengøring af overflader, som husdyrgødningen afsættes på. Ringkøbing-Skjern Kommune vurderer samlet set på baggrund af det oplyste:

- At husdyrbruget – ved overholdelse af de enhver tid gældende generelle miljøregler og af de øvrige opstillede vilkår for miljøgodkendelsen- drives således, at påvirkningen på omgivelserne med luftbåren kvælstof fra produktionsanlægget minimeres til et acceptabelt niveau
- At ammoniakudledningen fra produktionsanlægget i sig selv og sammen med andre nærliggende husdyrbrug ikke vil medføre en væsentlig påvirkning af de omkringliggende naturområder.
- At det ikke på et konkret eksperimentelt videnskabeligt grundlag kan dokumenteres, at ammoniakpåvirkningen fra husdyrbruget ikke vil medføre en påviselig biologisk ændring af egnens naturområder.

Ammoniakfølsom skov

Ca. 1.000 m nordøst for husdyrbruget ligger et større skovområde. Kommunen har undersøgt skovens alder ved hjælp af Kort- og Matrikelstyrelsens målebordsblade, som viser, at skoven er plantet i perioden fra 1928 – 1940, og dermed ikke er mere end 200 år gammel. Kommunen har ingen registreringer af gamle og naturskovsindikerende arter fra skoven. Kommunen vurderer, at skoven ikke er ammoniakfølsom.

Natur i forhold til udbringningsarealerne

Ingen af husdyrbrugets udbringningsarealer er registreret som beskyttede naturtyper.

Nogle af udbringningsarealerne grænser op til § 3-beskyttede naturområder (se bilag 5). Der er tale om § 3 enge, § 3 moser og § 3 overdrev. Alt udbringning af flydende husdyrgødning skal ske ved nedfældning på arealer uden etablerede afgrøder til høst og på fodergræsmarker. Miljøstyrelsen har i brev af 28. maj 2009 vurderet, at randpåvirkningen ved nedfældning ikke er større end 1 kg N/ha. Ringkøbing-Skjern Kommune vurderer, at kravet om nedfældning er tilstrækkeligt til at beskytte de §3-beskyttede områder mod væsentlig virkninger som følge af udbringning flydende husdyrgødning.

Ingen af udbringningsarealerne skråner mere end 6 grader ned mod § 3-beskyttet natur og det er derfor Ringkøbing-Skjern Kommunes vurdering, at der ikke vil være væsentlig risiko for at overfladestrømning vil påvirke den §3-beskyttede natur.

Herudover er det Ringkøbing-Skjern Kommunes vurdering, at der ikke er andre naturområder herunder andre internationale naturbeskyttelsesområder, der ikke er beskyttet tilstrækkeligt mod ammoniak fra den ansøgte arealdrift. Vurdering er baseret på baggrund af de store afstande til de andre naturområder.

På baggrund af ansøgningen og oplysninger fra ansøger vurderes det, at driften af udbringningsarealerne ikke ændres væsentligt i forhold til den hidtidige drift. Markdrift i form af omlægning, gødsning, sprøjtning og andre jordbrugsaktiviteter vurderes ikke med de stillede vilkår at give anledning til væsentlig merbelastning af områdets beskyttede naturområder.

Ringkøbing-Skjern Kommune vurderer på baggrund af ansøgningen, at de lovpligtige beskyttelsesniveauer er overholdt, vilkår i miljøgodkendelsen, samt udmeldinger fra Miljøstyrelsen, at tilstanden af naturområderne omkring husdyrbrugets udbringningsarealer ikke vil ændres væsentligt som følge af ansøgte projekt. Det er Ringkøbing-Skjern Kommunes vurdering, at der ikke er særlige forhold, som kan begrunde en skærpelse af de generelle beskyttelsesniveauer i husdyrloven.

2.7.10 Grundvand

Størstedelen af udbringningsarealerne ligger i område med drikkevandsinteresser. En meget lille del af mark 42-0 ligger inden for et område med særlig drikkevandsinteresser.

På et af husdyrbrugets arealer er der en markvandingsboring. Ved boringer, jf. § 8, stk. 4 i Bekendtgørelse om udførelse og sløjfning af boringer og brønde på land, skal der holdes et fredningsbælte omkring borestedet på mindst 10 m for almene vandforsyningsboringer og på mindst 5 m for ikke-almene vandforsyningsboringer.

Det vil sige, at der skal holdes en sprøjte- og gødningsfri zone omkring vandboringen på mindst 5 meter. Opblanding og opbevaring af bekæmpelsesmidler, herunder tom emballage, samt andre stoffer, der kan forurene grundvandet, er heller ikke tilladt inden for fredningsbæltet.

Beskyttelsen af grundvandet mod nitratudvaskning fra rodzonen er i husdyrloven rettet mod de nitratfølsomme indvindingsområder.

Udbringningsarealerne ligger ifølge Miljøstyrelsens kortværk uden for nitratfølsomme indvindingsområder. Arealerne er derfor ikke omfattet af et skærpet beskyttelsesniveau for kvælstofudvaskningen fra rodzonen, idet de generelle harmoniregler anses for tilstrækkelige til at beskytte grundvandet mod kvælstofudvaskning fra arealernes rodzone.

Det er derfor vurderet, at det ansøgte projekt ikke vil medføre en væsentlig nitratpåvirkning af grundvandet herunder de nitratfølsomme indvindingsområder.

2.8 Projektets sandsynlige miljøpåvirkning

Der vil sandsynligvis ske en påvirkning af det omgivende miljø, men det er vurderet ud fra ovenstående, at påvirkningens varighed, hyppighed og reversibilitet ikke vil være af sådant omfang, at driften af husdyrbruget vil få væsentlig indflydelse på miljøet, idet alle lovpligtige afstandskrav og beskyttelsesniveauer er overholdt. Ringkøbing-Skjern Kommune har ikke en viden, der kan begrunde at de generelle afstandskrav beskyttelsesniveauer skal skærpes yderligere, idet det og de stillede vilkår vurderes tilstrækkelige til at beskytte omgivelserne mod væsentlige virkninger som følge af driften af husdyrbruget.

2.9 Konklusion

Idet de lovpligtige afstandskrav og beskyttelsesniveauer er overholdt, vurderer Ringkøbing-Skjern Kommune at:

- Udvidelsen af dyreholdet til 149 stk. malkekøer (10.000 kg mælk), 36 stk. småkalve (0 – 6 mdr.), 120 stk. kvier (6 – 26 mdr.) og 74 stk. tyrekalve (40 – 55 kg) i alt svarende til 277,81 DE (alle tung race), kan tillades, idet udvidelsen og det samlede husdyrbrug ikke vil medføre en væsentlig genepåvirkning af naboer, § 7-

beskyttede naturområder, Natura 2000 områder overbelastet med fosfor (Ringkøbing Fjord), kvælstofsårbare Natura 2000-områder (Ringkøbing Fjord), grundvand, herunder nitratfølsomme indvindingsområder, samt landskabelige værdier og kulturmiljøer.

Derudover er det vurderet, at udvidelsen og det samlede husdyrbrug ikke vil medføre en væsentlig påvirkning af § 3-områder, eller andre naturområder som er beskyttet mod tilstandsændring, fredet, udpeget som internationalt naturbeskyttelsesområde, eller særlig sårbar overfor næringsstofpåvirkning.

Endvidere er det vurderet, at det ansøgte projekt og det samlede husdyrbrug ikke vil have væsentlig virkning på de bestande af vilde planter, dyr (herunder Bilag IV-arter) eller deres levesteder, som de ovennævnte områder er udpeget på baggrund af.

- Der anvendes den bedst tilgængelige teknik, til at forebygge og begrænse eventuel forurening.

Bilag 3. Kommentarer til miljøgodkendelsen:

Beredskabsplan

Beredskabsplanen / driftsforskriften skal beskrive, hvornår og hvordan der skal reageres ved uheld, som kan have konsekvenser for miljøet.

Den skal, som minimum, indeholde:

- a. Procedurer som beskriver relevante tiltag med henblik på at "stoppe ulykken/uheldet" og begrænse udbredelsen.
- b. Oplysninger om hvilke interne/eksterne personer og myndigheder, der skal alarmeres, herunder telefonnumre.
- c. Kortbilag over bedriften med angivelse af miljøfarlige stoffer, afløbs- og drænsystemer, vandløb m.m..
- d. En opgørelse over materiale der er tilgængeligt på bedriften, eller som kan skaffes med kort varsel og som kan anvendes i forbindelse med afhjælpning, inddæmning og opsamling af spild/lækage.

Kompost til markstak

Dybstrøelse, som har ligget i stald i 3 – 4 måneder er oftest kompostlignende, dog kan dybstrøelse fra fjerkræstalde være kompostlignende allerede efter 1 – 2 måneder. Kompostlignende dybstrøelse må opbevares i markstak, når tørstofprocenten er mindst 30 % for ethvert delparti.

Der gøres opmærksom på, at dybstrøelse fra gødningsmåtte under kalve- og svinehytter også kun må opbevares i markstak, når det er kompostlignende.

Støj

Støjbidraget (bortset fra maksimalværdien) måles som det ækvivalente, konstante, korrigerede støjniveau i dB(A) (re. 20 µPa).

Dokumentation for overholdelse af støjkravene kan være i form af målinger i ejendommens omgivelser (under fuld drift), eller kildestyrkemålinger ved de enkelte støjkloder kombineret med beregninger efter den fælles nordiske beregningsmodel for industristøj.

Støjmålinger skal udføres som beskrevet i Miljøstyrelsens til enhver tid gældende støjbergningsvejledning og foretages i punkter som forinden, aftales med tilsynsmyndigheden. Støjmåling skal udføres af et akkrediteret firma.

Bilag 4. Oversigtskort, samlede anlæg

SIGNATUR

ArealType

 Udbringning

Opbevaringslagre, Vester Bardevej 3

Navn

 Fiktiv gyllelager C

 Fiktiv gylletank A

 Fiktiv gylletank B

 Fiktiv lager D

 Fiktiv lager E

 Fiktiv lager F

 Gylletank

 Markstak

Staldafsnit, Vester Bardevej 3

Navn

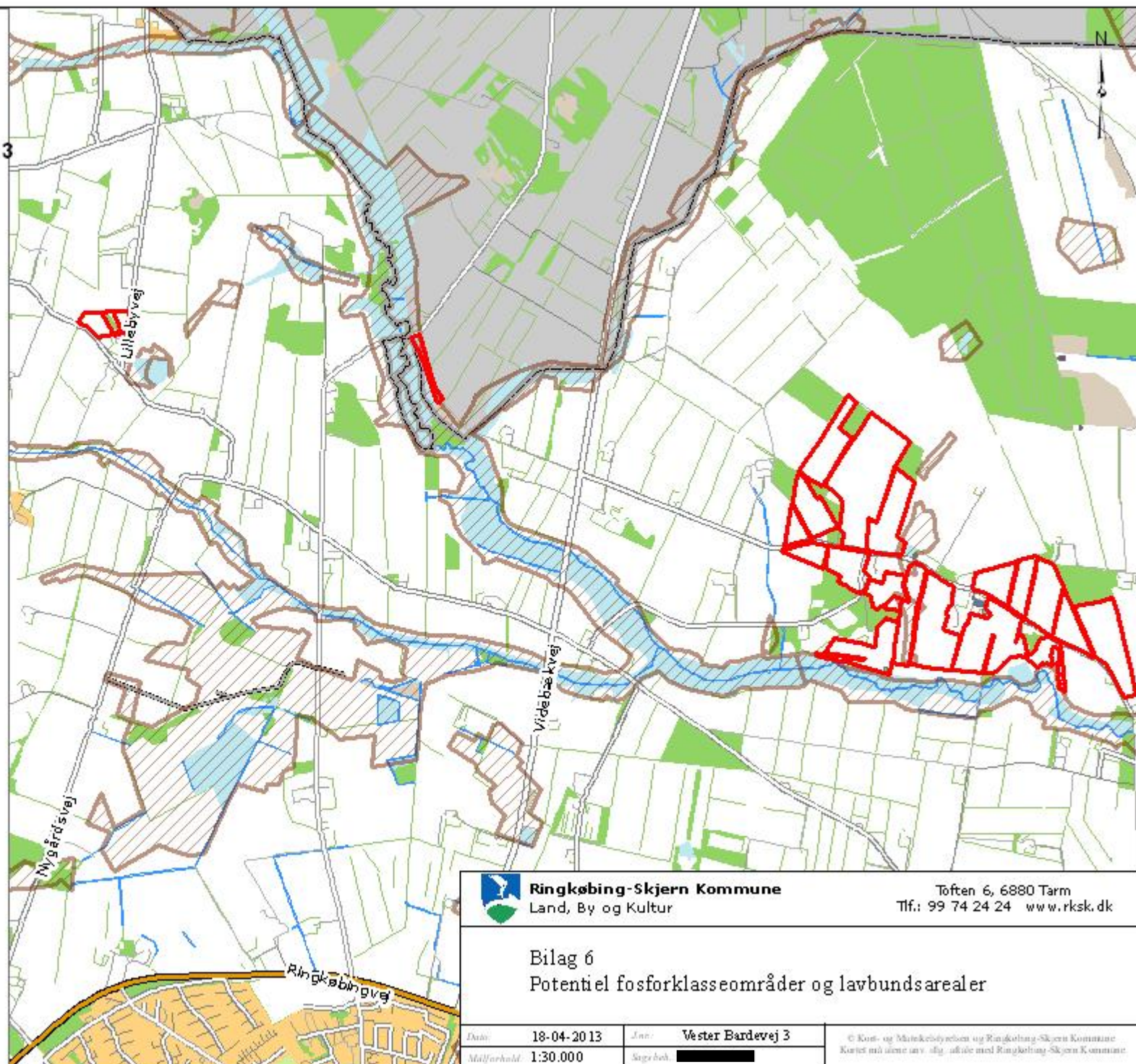
 Kalvehytter

 Kostald

 Kvistald

 Ikke omfattet af okkerklasse

 Omfattet af okkerklasse I

SIGNATUR

ArealType

 Udbringning

Staldafsnit, Vester Bardevej 3

Navn

 Kalvehytter

 Kostald

 Kvistald

Opbevaringslagre, Vester Bardevej 3

Navn

 Fiktiv gyllelager C

 Fiktiv gylletank A

 Fiktiv gylletank B

 Fiktiv lager D

 Fiktiv lager E

 Fiktiv lager F

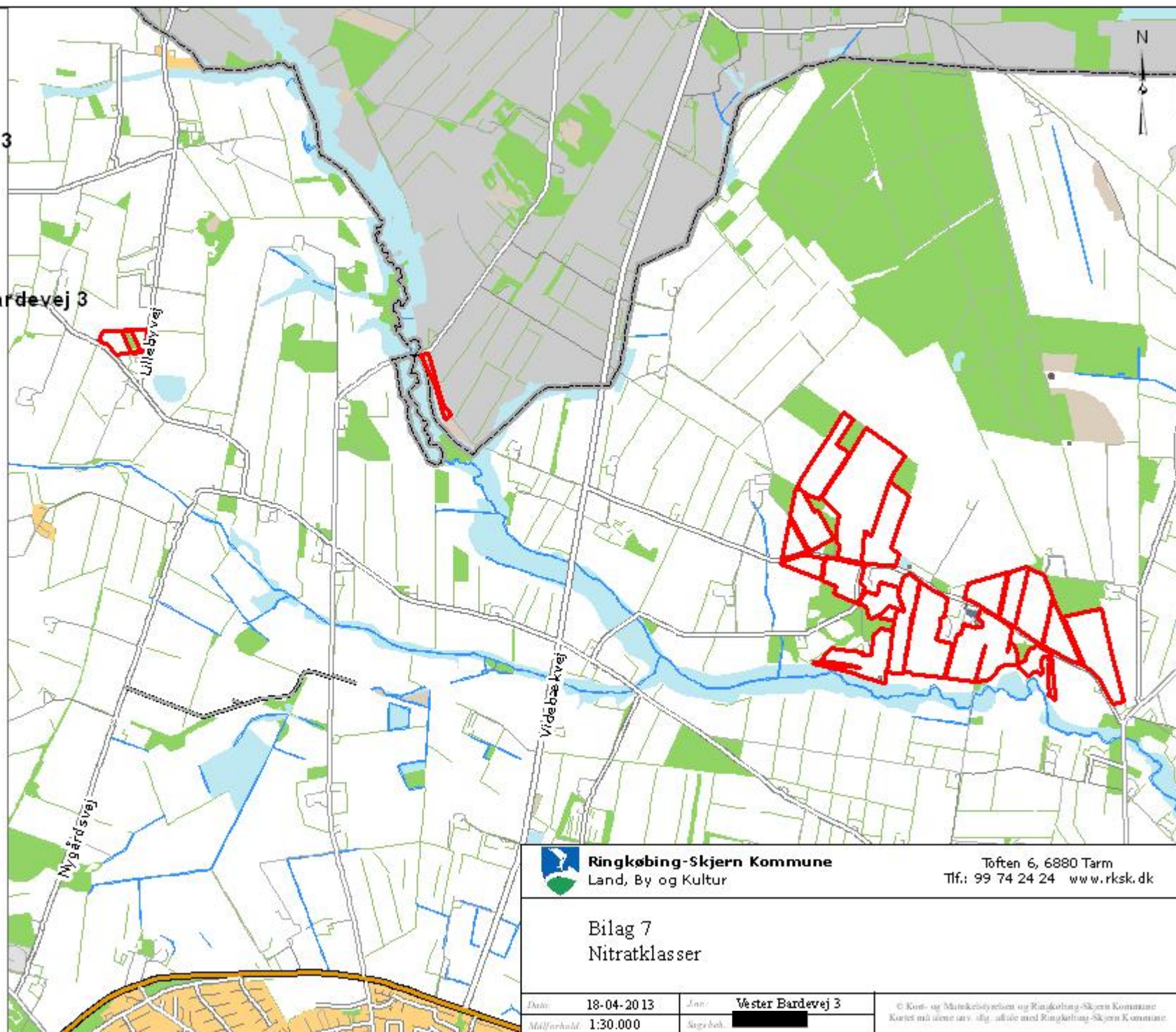
 Gylletank

 Markstak

 Nitratklasses I

 Nitratklasses II

 Nitratklasses III

SIGNATUR

ArealType

 Udbringning

Opbevaringslagre, Vester Bardevej 3

Navn

 Fiktiv gyllelager C

 Fiktiv gylletank A

 Fiktiv gylletank B

 Fiktiv lager D

 Fiktiv lager E

 Fiktiv lager F

 Gylletank

 Markstak

Staldafsnit, Vester Bardevej 3

Navn

 Kalvehytter

 Kostald

 Kvistald

 Nitratfølsomme indvindingsomr.

 Vandforsyningsboring

 Vandværksboring

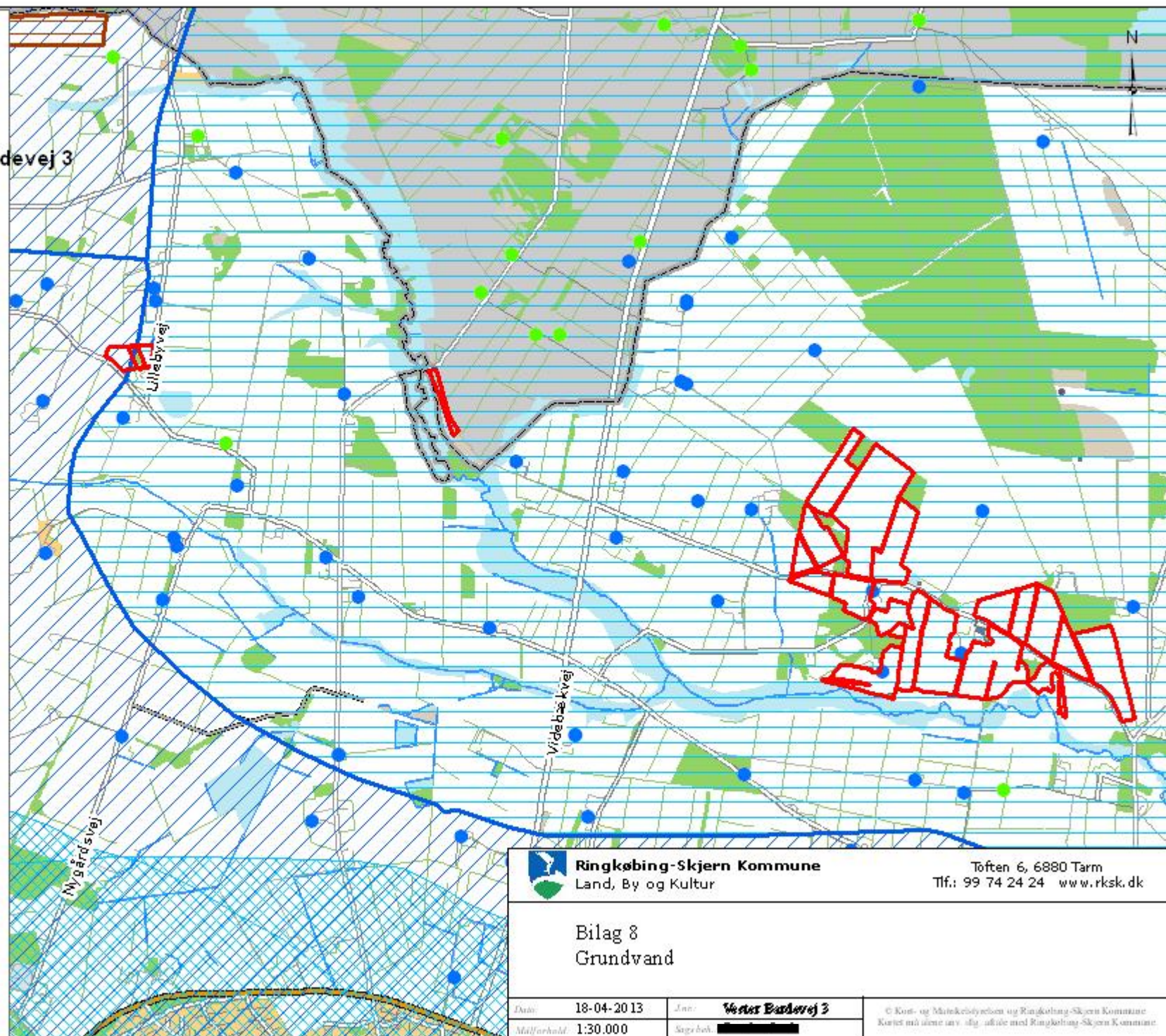
 Markvanding/gartneri

 Privat husholdning

 Drikkevandsinteresser

 Særlige drikkevandsinteresser

 Indvindingsoplande

Ringkøbing-Skjern Kommune
Land, By og Kultur

Tøften 6, 6880 Tarm
Tlf.: 99 74 24 24 www.rksk.dk

Bilag 8
Grundvand

Dato: 18-04-2013

Ans: **Vester Bardevej 3**

Målestok: 1:30.000

Stadsdel: **Skjern**

© Kort- og Matrikstyrelsen og Ringkøbing-Skjern Kommune
Kortet må ikke anv. sig. uden med Ringkøbing-Skjern Kommune.

SIGNATUR

ArealType

 Udbringning

Staldafsnit, Vester Bardevej 3

Navn

 Kalvehytter

 Kostald

 Kvistald

Opbevaringslagre, Vester Bardevej 3

Navn

 Fiktiv gyllelager C

 Fiktiv gylletank A

 Fiktiv gylletank B

 Fiktiv lager D

 Fiktiv lager E

 Fiktiv lager F

 Gylletank

 Markstak

 Sten jorddiger beskyttede

 Fredskov

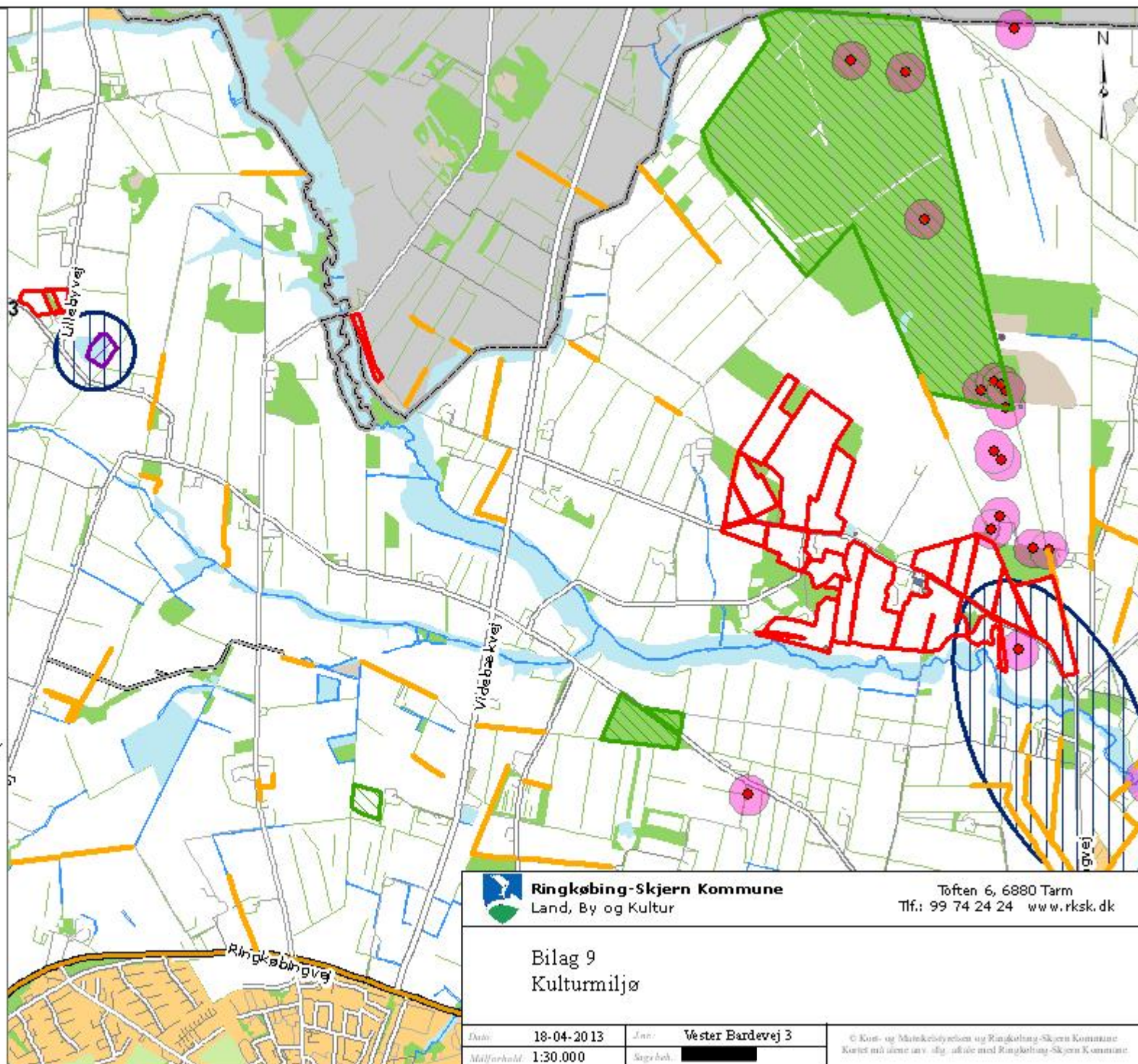
 Fredede områder

 Fredede fortidsminder

 Fredede fortidsminder beskyttelseslinjer

 Kulturhistoriske bevaringsværdier

 Værdifulde kulturmiljøer

Ringkøbing-Skjern Kommune
Land, By og Kultur

Toften 6, 6880 Tarm
Tlf.: 99 74 24 24 www.rksk.dk

Bilag 9
Kulturmiljø

Dato: 18-04-2013

Ans: Vester Bardevej 3

Målestok: 1:30.000

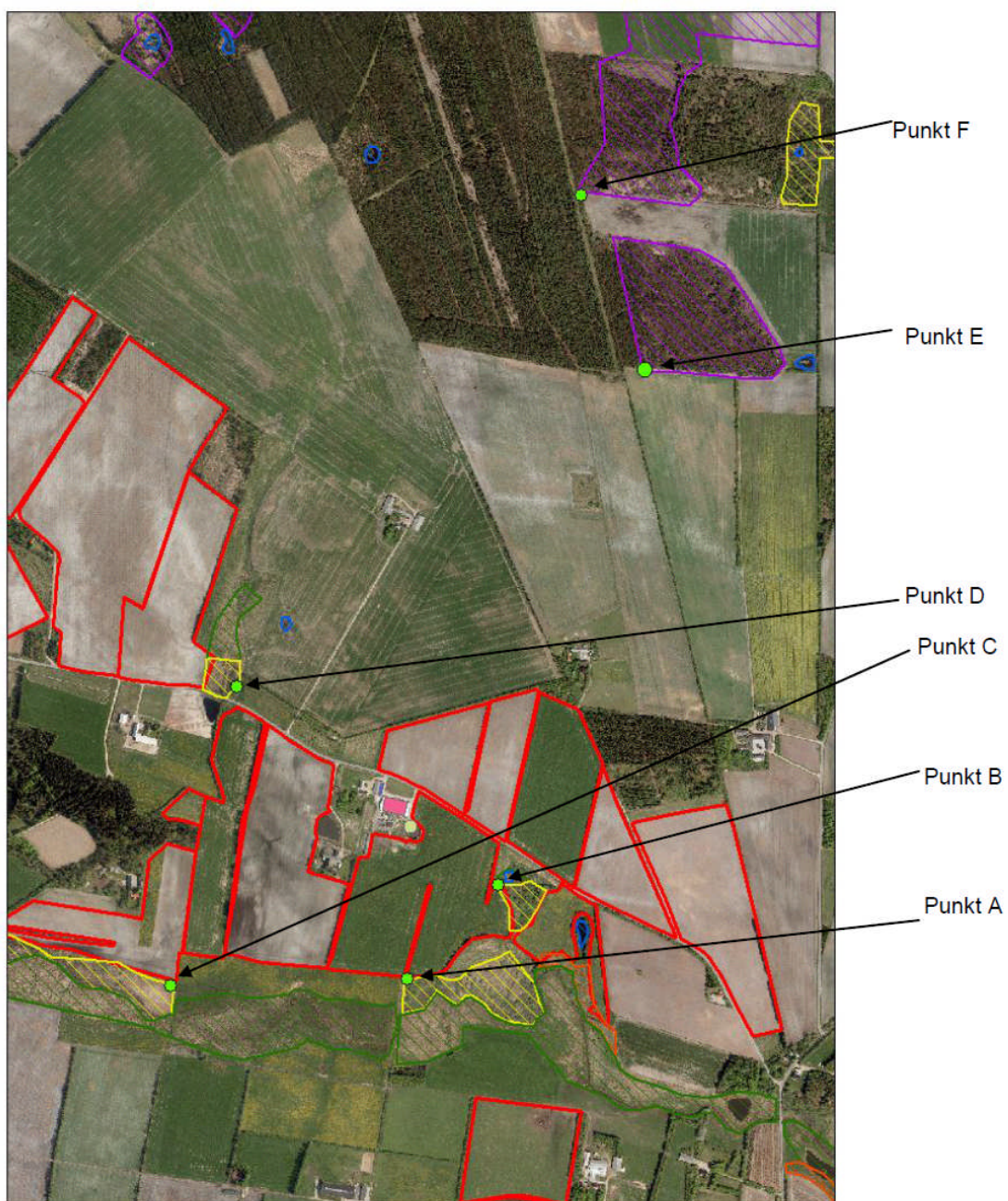
Skæb: [redacted]

© Kort- og Matrikstyrelsen og Ringkøbing-Skjern Kommune
Kortet må ikke anv. til andre formål end Ringkøbing-Skjern Kommune.

Bilag 10: Beregning til naturpunkter

Ammoniakkberegninger

Følgende grønne punkter er der beregnet ammoniakfordampning til.

Miljøgodkendelse af husdyrbruget på adressen Vester Bardevej 3, 6920 Videbæk
26. juli 2013

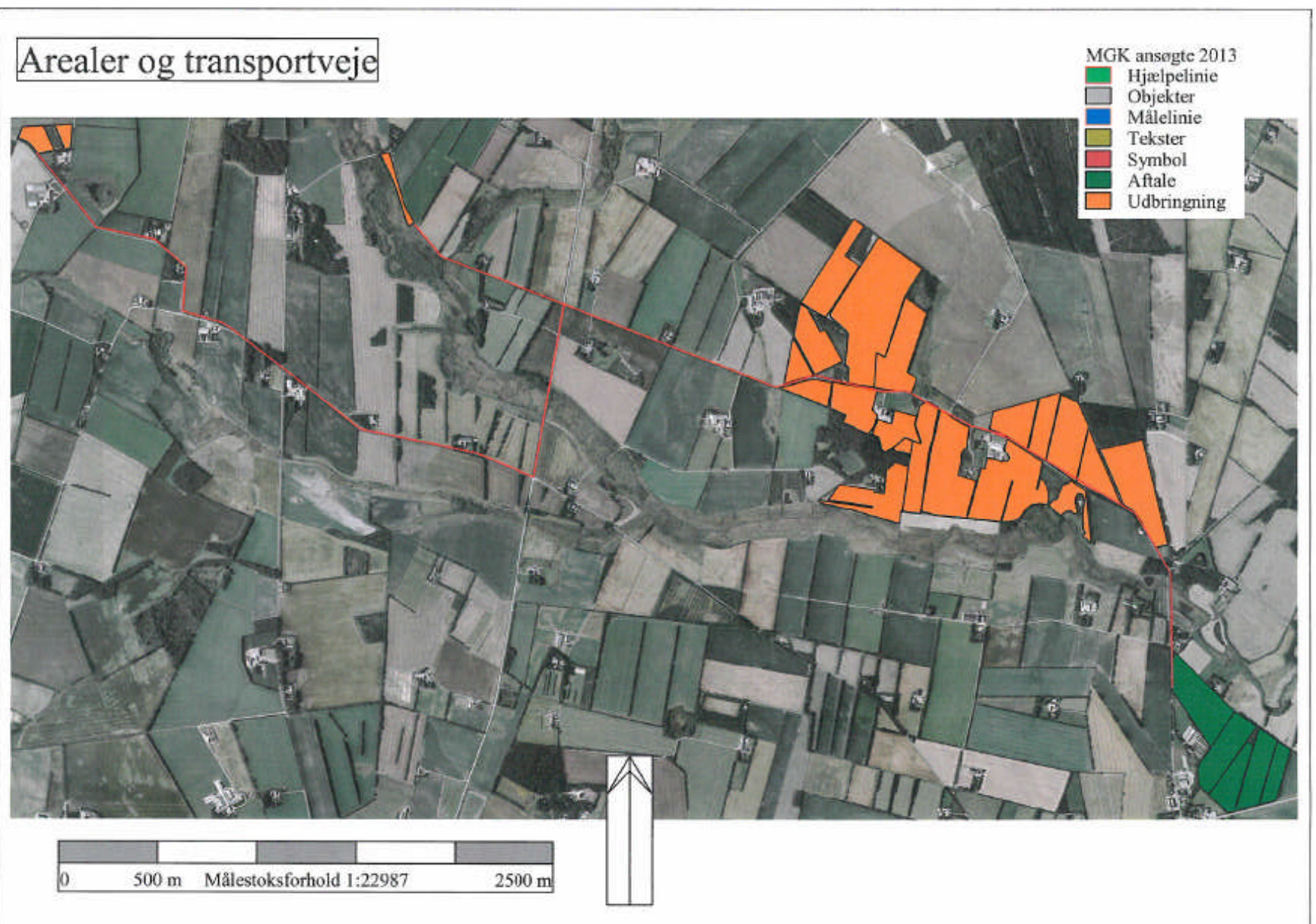
The screenshot shows a web browser window with the address bar displaying <https://www.husdygodkendelse.dk/looscore/loyal.aspx?Page.aspx?Siemaid=29213>. The browser window contains a table with 5 columns. Handwritten annotations in white boxes with black arrows point to specific rows in the table:

- D** points to the first row (LA-109004 ST-93279).
- E** points to the 14th row (LA-109005 ST-93279).
- F** points to the 24th row (LA-109006 ST-93279).

The table data is as follows:

LA-109004	ST-93279	0.0	0.1	0.0	0.2
LA-109004	ST-93285	0.0	0.0		
LA-109004	LA-61914	0.0	0.0		
LA-109004	LA-61918	0.0	0.0		
LA-109004	ST-93295	0.0	0.0		
LA-109004	LA-108996	0	0		
LA-109004	LA-109000	0	0		
LA-109004	LA-109001	0	0		
LA-109004	LA-109004	0	0		
LA-109004	LA-109005	0	0		
LA-109004	LA-109006	0	0		
LA-109005	ST-93279	0.0	0.0	0.0	0.1
LA-109005	ST-93285	0.0	0.0		
LA-109005	LA-61914	0.0	0.0		
LA-109005	LA-61918	0.0	0.0		
LA-109005	ST-93295	0.0	0.0		
LA-109005	LA-108996	0	0		
LA-109005	LA-109000	0	0		
LA-109005	LA-109001	0	0		
LA-109005	LA-109004	0	0		
LA-109005	LA-109005	0	0		
LA-109005	LA-109006	0	0		
LA-109006	ST-93279	0.0	0.0	0.0	0.0
LA-109006	ST-93285	0.0	0.0		
LA-109006	LA-61914	0.0	0.0		
LA-109006	LA-61918	0.0	0.0		
LA-109006	ST-93295	0.0	0.0		
LA-109006	LA-108996	0	0		
LA-109006	LA-109000	0	0		
LA-109006	LA-109001	0	0		
LA-109006	LA-109004	0	0		
LA-109006	LA-109006	0	0		

Bilag 11: Transportveje

Bilag 12: Beredskabsplan

Beredskabsplan

for

Vester Bardevej 3, Videbæk

INDLEDNING.....	3
TELEFONNUMRE	4
BRAND- OG EVAKUERINGSINSTRUKS.....	6
OVERLØB AF GYLLE, INSTRUKS	7
KEMIKALIE- OG OLIESPILD INSTRUKS.....	8
STOPHANER / HOVEDAFBRYDERE	9
STRØMSVIGTINSTRUKS.....	10
TRANSPORT AFBEKÆMPELSESMIDLER.....	11
Bilag A Kort over ejendommen	12
Bilag B Kort over udløbspunkter fra dræn til vandløb	13

Udarbejdet af Karen V. Thomasen

INDLEDNING

Denne beredskabsplan er udarbejdet som en del af ejendommens miljøgodkendelse med det formål at stoppe og begrænse evt. uheld med konsekvenser for det omgivne miljø.

Planens indhold skal være kendt af gårdens ansatte mm. og udleveres til evt. indsatsleder/miljømyndighed i forbindelse med uheld, forureninger, brand, ol.

Beredskabsplanen revideres/kontrolleres mindst 1 gang om året og skal være let tilgængelig og synlig.

Beredskabsplanen findes på kontoret i stuehuset.

Kopi af beredskabsplanen findes på/ved/i kontoret i stalden.

Kort materiale, se bagerst i beredskabsplanen.

Bagerst er der et oversigtskort over ejendommen mm. med angivelse af:

- Mark- og drikkevandsboringer/brønde
- Kemikalielager (f.eks. bekæmpelsesmidler, handelsgødning, svovlsyre til forsuring)
- Dieseltanke og olietanke (overjordiske og nedgravede)
- Drænbrønde / regnvandsbrønd / afløb
- Udløbspunkter til vandløb / jord fra dræn
- Slukningsmateriel og åndedrætsværn
- Afbrydere til diverse pumper, anlæg, strømafbryder m.v.
- vt. fald/kote mod vandløb/dræn/brønde og boringer
- Trykflasker/oplag af f.eks. F-gas, stationære F-gasbeholdere, svejseanlæg m.v. -
- Flugtveje for dyr/ frigørelse mm.

Husk !

Ved store uheld ring altid 1-1-2, ved mindre uheld ring altid til miljømyndighederne.
Er man i tvivl ring 1-1-2.

Efter brand mm. tag kontakt med miljømyndighederne med hensyn til genopbygning af stald mm.

TELEFONNUMRE

Nærmeste telefon står i stuehuset og har nr. [REDACTED].
Desuden mobiltelefon hos [REDACTED] med nr. [REDACTED].

	Træffetid	Telefonnummer
Miljømyndighed	Altid	99 74 24 24 (Ringkøbing-Skjern Kommune)
Falck	Altid	70 10 20 30
Brandvæsen	Altid	1 - 1 - 2
Læge, egen	Normal arbejdstid	96943000
Lægevagt	Udenfor egen læges åbningstid	70 11 31 31
Tandlæge, egen	Normal arbejdstid	
Tandlægevagt	Udenfor egen tandlæges åbningstid	40 51 51 62
Landbocenteret	Normal arbejdstid	96 29 66 66
Dyrlæge	Altid	Videbæk 97171533
Foderstofforretning	Normal arbejdstid	DLG 33683000
Elektriker	Altid	97198666
Smed/VVS	Altid	25 52 43 54
Ventilationsfirma	Altid	
Andre (forsikring, teknikker?)	Altid	

BRAND- OG EVAKUERINGSINSTRUKS

Ved brand der **ikke** kan slukkes ved egen hjælp

- 1) Tilkald brandvæsenet - RING 112 – og oplys:

Navn, adressen og telefonnummer der ringes fra

Hvad er der sket og at det er en gårdbrand

Er der tilskadekomne - hvor mange –

Er dyrene kommet ud – art og antal der evt. er fanget

- 2) Iværksæt rednings- og slukningsarbejde hvis det er muligt og forsvarligt, herunder fjernelse og evakuering af dyr, olie, trykflasker, gødning og kemikalier.

Placering af slukningsmateriel er angivet på oversigtskortet.

Hvis det ikke er muligt at slukke branden - forsøg at begrænse den ved lukning af døre og vinduer

- 3) Kontakt ejeren, [REDACTED] på tlf. [REDACTED] eller mobil [REDACTED].

- 4) Modtag brandvæsenet og udlever denne mappe sammen med kortmaterialet oplys endvidere:

Evt. tilskadekomne eller dyr der ikke er reddet i sikkerhed

Hvor det brænder

Brandens omfang

Hvor der er adgangsveje

På ejendommen findes der følgende materiel, som kan anvendes for at afhjælpe situationen:
Traktor med frontlæsser

OVERLØB AF GYLLE, INSTRUKS

Ved større overløb af gylle eller ved brud på gylletanken

- 1) RING 112 oplys:

Navn, adressen og telefonnummer der ringes fra
Hvad der er sket og hvor meget der er løbet ud
Om der er risiko for forurening af vandløb, eller drikkevandsboring

Ved mindre spild kontaktes kun miljømyndighederne

- 1) Kontakt ejeren, [REDACTED] på tlf. [REDACTED].
- 2) Kontakt miljømyndighederne ved tlf. 99 74 24 24 (Ringkøbing-Skjern Kommune).
- 3) Forsøg opdæmning for at undgå, at gylle løber til vandløb placeret syd for ejendommen (se bilag X).

Opdæmningen kan evt. foretages med jord, halmballer ol. afhængig af mængden af gylle.
Er gyllen løbet til dræn kan der laves en opdæmning af vandløbet med en bigballe (se bilag X)

Hvis gyllen løber i vandløbet vil det påvirke INGEN DAMBRUG dambrug på ADRESSE DAMBRUG.

Kontakt dambruger NAVN DAMBRUGER på tlf. eller
Medhjælp/fodermester på tlf. .

- 4) Modtag brandvæsenet/miljømyndighederne og udlever denne mappe sammen med kortmaterialet

På ejendommen findes der følgende materiel, som kan anvendes for at afhjælpe situationen:
Halmballer, traktor med frontlæsser.

KEMIKALIE- OG OLIESPILD INSTRUKS

Ved større overløb af mælk, kemikalier og olie

1) RING 112 oplys:

Navn, adressen og telefonnummer der ringes fra
Hvad der er sket og hvor meget der er løbet ud
Om der er risiko for forurening af vandløb, eller drikkevandsboring

Ved mindre spild kontaktes kun miljømyndighederne

- 2) Kontakt ejeren, [REDACTED] på tlf. [REDACTED].
- 3) Kontakt miljømyndighederne ved tlf. 99 74 24 24 (Ringkøbing-Skjern Kommune).
- 4) Forsøg opdæmning for at undgå, at det løber til drænbrønd placeret (se vedlagte kort).

Opdæmningen kan evt. foretages med jord, halmballer ol. afhængig af mængden og art.
Er f.eks. olie løbet til dræn kan man lave en opdæmning af vandløbet med en bigballe (se vedlagte kort)

Hvis mælk, kemikalier eller olie er løbet i vandløbet vil det påvirke INGEN
DAMBRUG dambrug på ADRESSE DAMBRUG.

Kontakt dambruger NAVN DAMBRUGER på tlf. eller

Medhjælp/fodermester på tlf. .

- 5) Modtag brandvæsenet/miljømyndighederne og udlever denne mappe sammen med kortmaterialet

På ejendommen findes der følgende materiel, som kan anvendes for at afhjælpe situationen:
I maskinhus samt i kemikalierummet findes der savsmuldspakker og kattegrus
der kan benyttes til at opsuge spildte væsker.

STOPHANER / HOVEDAFBRYDERE

Afbrydere til diverse pumper, anlæg, strømafbryder m.v. skal ligeledes noteres på kortet over ejendommen.

Vand

Hovedhane sidder ved i gården. Se tegning..

I	-stald sidder stophane ved	.
I	-stald sidder stophane ved	.
I	-stald sidder stophane ved	.

Elektricitet

Hovedafbryder sidder ved el-tavle. Se tegning.

El-tavle sidder ved .

Nye sikringer opbevares ved el-tavle.

Der bruges automatsikringer.

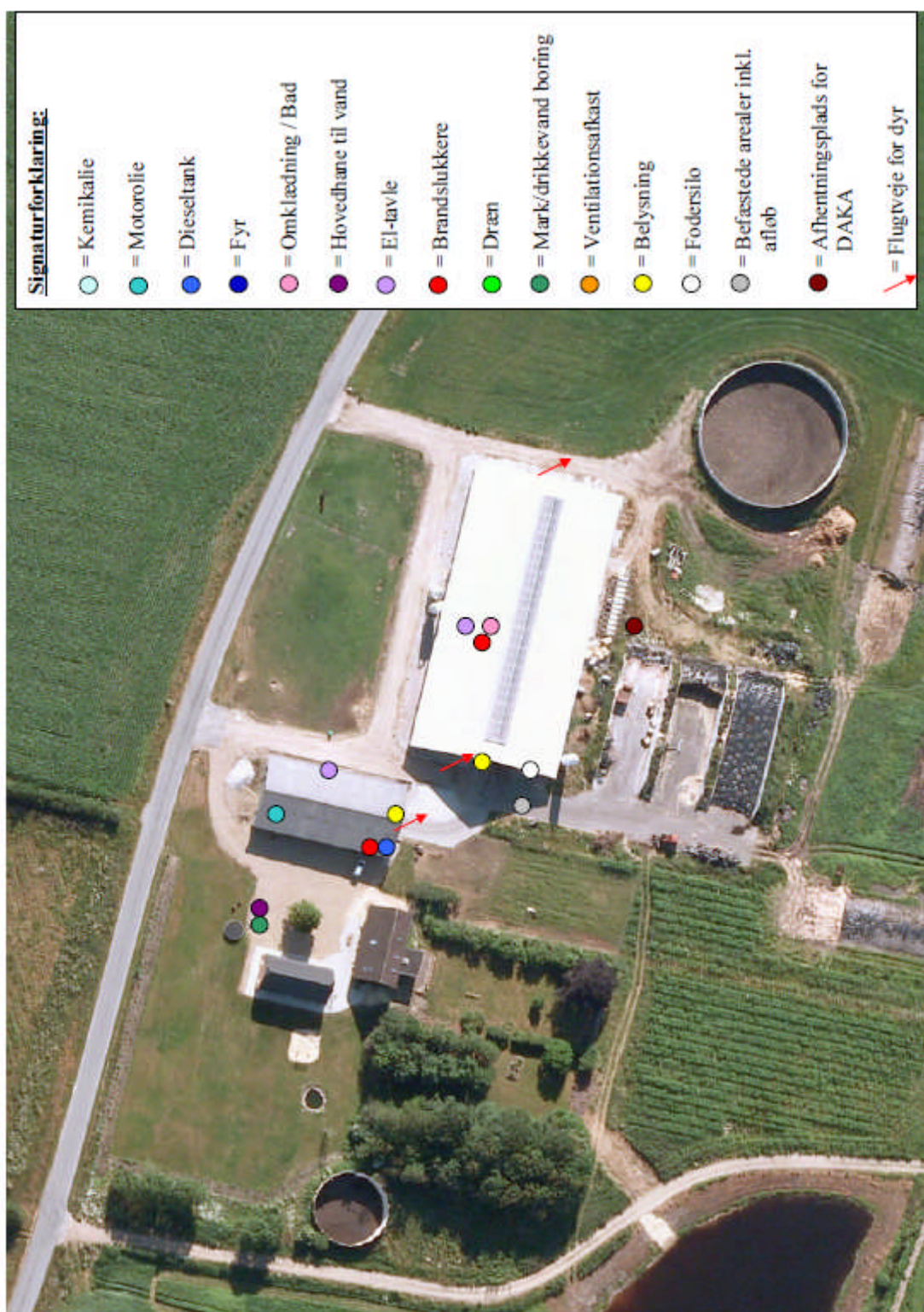
STRØMSVIGT INSTRUKS

- 1) Vurder om dyr vil lide under træk fra nødopluk eller varme.
- 2) Tjek alle stalde og se, om nødoplukket er åben.
- 3) Begræns trækgener og varmeudvikling (overbrushning).
- 4) Kontroller at der ikke sker forurening som følge af manglende strøm til pumper ol.
- 5) Ved strømsvigt på over ca. 2 timer, ring til elektriker på tlf. nr. 97198666 og forhør om varigheden af udfaldet.
- 6) Eventuelt iværksæt opstart af nødstrømsgenerator.

TRANSPORT AF BEKÆMPELSESMIDLER

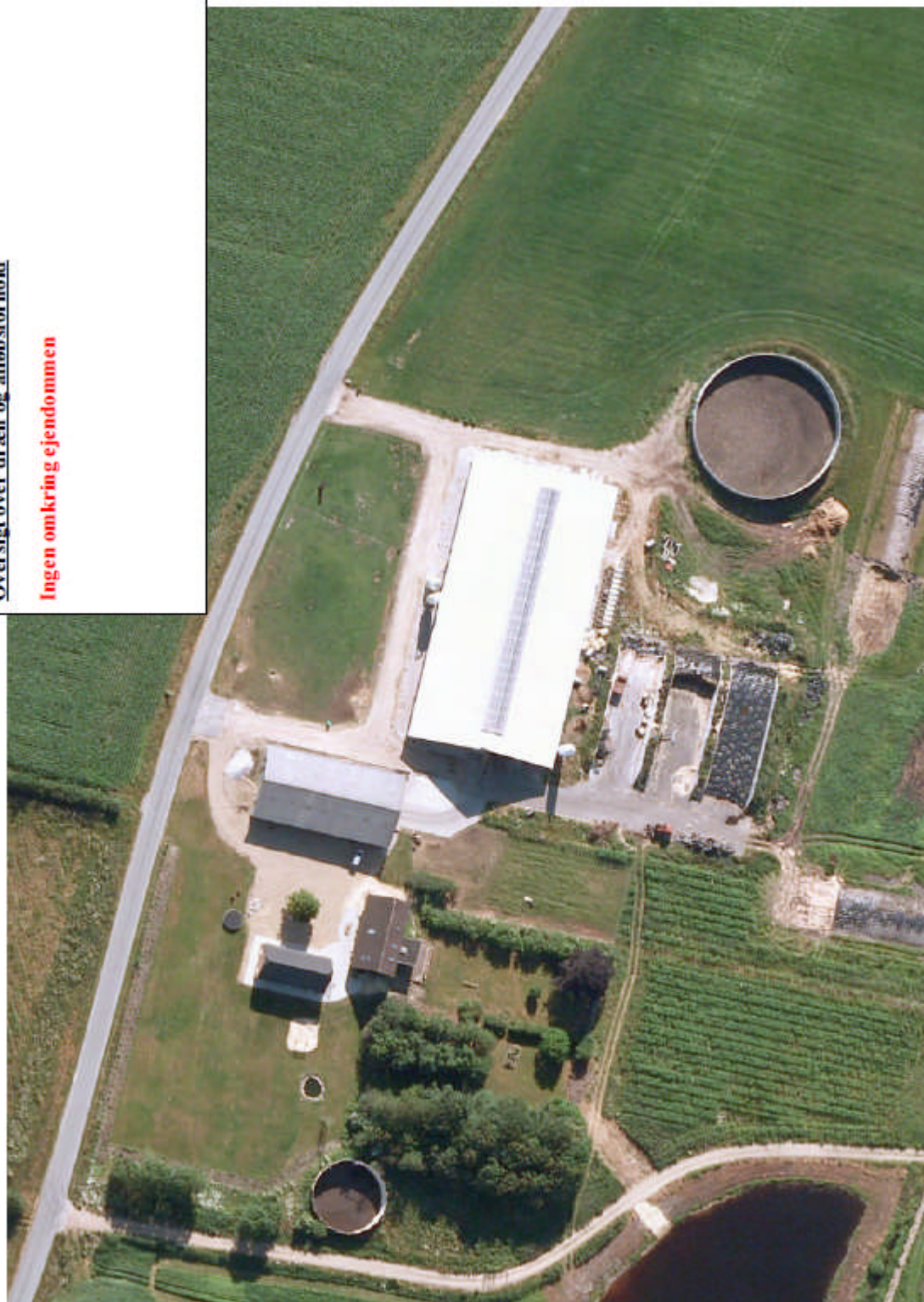
Gode råd / huskeliste

- Sørg for sikker transport af kemikalier til ejendommen og mellem ejendom og marker.
- Bekæmpelsesmidler skal under transport være sikret mod stød og uheld.
 - En lukket tæt plastkasse (eks. en køleboks) er velegnet.
- Medbring en spand/sæk med fint savsmuld til opsugning af spildt middel samt en skovl og f.eks. plasticposer/plastspand til en hurtig indsats. Uanset koncentrationen kan et spild på mindre end ca. 2 liter med en hurtig indsats fjernes fra jorden.
- Medbring altid en mobiltelefon således at det er muligt hurtigt at tilkalde hjælp ved uheld.
- Hvor der arbejdes med bekæmpelsesmidler, skal der være førstehjælpeudstyr og øjenskyllmiddel til rådighed.
- Meget giftige og giftige bekæmpelsesmidler skal overalt opbevares forsvarligt under lås. Øvrige bekæmpelsesmidler skal opbevares forsvarligt. For alle midler gælder, at de opbevares utilgængeligt for børn og ikke sammen med eller i nærheden af levnedsmidler, foderstoffer m.v. Derudover gælder følgende:
 - Kemikalierummet skal være godt ventileret, tørt og frostfrit med god belysning.
 - Der skal findes et sugende materiale f.eks. savsmuld til opsamling af spild.
 - Døre skal være forsynet med en støbt kant, der kan tilbageholde eventuelt spild.
 - Gulve skal være tætte og uden afløb.

Oversigt over dræn og afløbsforhold

Ingen omkring ejendommen

Bilag 13: Udtalelse fra Herning Kommune

TEKNIK OG MILJØ

Herning
Kommune

██████████
██████████, Barde
6920 Videbæk

Miljø og Klima
Rådhuset • Torvet • 7400
Herning
Tlf. 96282828
teknik@herning.dk
www.herning.dk

Dato: 9. april 2013

Udtalelse om arealer beliggende i Herning Kommune

Sagsbehandler: Louise Lindegaard Weinreich

Sagsnr.: 09.17.00-P19-80-12
(bedes anvendt ved henvendelse)

██████████ har søgt Ringkøbing Skjern Kommune om § 12 miljøgodkendelse af husdyrbruget beliggende på Vester Bardevej 3. Herning Kommune udtaler sig på den baggrund om arealer beliggende i Herning Kommune.

Det oplyste:

1. Arealet beliggende i Herning Kommune udgør 0,99 ha og betegnes mark Ny 2
2. Dyretrykket er på 2,29 DE/ha
3. Arealet er ikke drænet

Herning Kommune stiller ikke vilkår til arealerne der indgår i miljøgodkendelse af Vester Bardevej 3, som er beliggende i Herning Kommune.

Herning Kommunes vurdering:

Påvirkning af grundvand

Mark Ny 2 ligger udenfor nitratfølsomt indvindingsopland, nitratfølsomt indsatsplanområde og nitratfølsomme områder med særlige drikkevandsinteresser. For marker i områder med almindelige drikkevandsinteresser, vurderes de generelle landbrugsregler at være tilstrækkelige til at sikre grundvandet i disse områder.

Herning Kommune vurderer, at grundvandet er tilstrækkeligt beskyttet ved de generelle landbrugsregler.

Påvirkning af overfladevand

Referencesædskiftet

Referencesædskiftet er det sædskifte, som i forbindelse med vurdering af beskyttelsesniveauet for nitrat og fosfor anvendes som udgangspunkt. IT-systemet fastlægger et referencesædskifte for alle husdyrbrugets arealer, bortset fra arealer, der angives at have vedvarende græs pr. 1. januar 2007. For hver mark skal desuden aktivt vælges et sædskifte. Kvægbruget er omfattet af bilag 2 i husdyrgødningsbekendtgørelsen (harmonikrav på 2,3 DE/ha), som har helt specielle krav til sædskiftet og driftspraksis. Disse kan derfor ikke anvende ændrede sædskifter som virkemiddel, men bliver pålagt et K12-sædskifte. Det vil dog være muligt for disse kvægbrug at anvende flere efterafgrøder end kravene, hvis kravet til arealet med roer, græs og efterafgrøder øges tilsvarende. Det normale krav er på 70 %. Ansøger har valgt at bruge et K12-sædskifte ved udvidelsen på ejendommen.

Søer

Marken er ikke beliggende i oplandet til Svanholm Sø, Knudmose Sø, Fuglsang Sø, Søby Sø, Kraftsværkssøen, Gødstrup Sø, Sidetagssø M, Sunds Sø eller Søbylejet. Sunds Sø og Søby Sø er Lobelie søer beskyttet efter § 7, mens Gødstrup Sø, ifølge Herning Kommuneplan 2009-2020 er målsat som et område med naturligt og alsidigt plante og dyreliv. For de resterende søer må tilstanden ikke forringes. Derved har alle søerne et søopland, som der skal tages hensyn til.

Marken ligger ikke i nærheden af andre søer (20 meter), herunder både § 3-beskyttede søer og ikke beskyttede søer.

Herning Kommune vurderer, at udvidelsen af husdyrholdet på ejendommen og landbrugsdriften af udbringningsarealet ikke vil medføre en væsentlig påvirkning af omgivende søer, da den nærmeste sø ligger cirka 160 meter fra udbringningsarealet.

Vandløb

Marken er ikke vandløbsnær. Nærmeste vandløb Åbild Å ligger cirka 75 meter vest for marken lige på grænsen mellem Ringkøbing Skjern Kommune og Herning Kommune. Se bilag 1. Marken hælder ikke mere end 6 grader ned mod vandløbet.

Jævnfør Herning Kommuneplan 2009-2020 må vandløb ikke anvendes til formål, der hindrer fastholdelse eller opnåelse af de fastsatte målsætninger. Indtil vandplanerne i Herning Kommune træder i kraft gælder dog gældende bekendtgørelser samt retningslinjerne for vandløb mm. i Regionsplan 2005 for Ringkøbing Amt.

Ovenstående vandløb afvander alle til Skjern Å, som er A-målsat. Målsætningen var jævnfør Regionsplan 2005 opfyldt. Skjern Å har sit udløb Ringkøbing fjord.

Herning Kommune vurderer, at udvidelsen af husdyrbedriften og i den forbindelse landbrugsdriften af marken ikke vil medføre en væsentlig påvirkning af Åbild Å, da der ikke er risiko for overfladisk afstrømning af husdyrgødning ned mod vandløbet. Herning Kommune vurderer, at landbrugsdriften af udbringningsarealerne ikke vil medføre en væsentlig påvirkning af relevante vandløb, idet de er beskyttet af de sprøjte-, gødsknings- og dyrkningsfri 10 meter bræmmer.

Nitrat

Marken ligger udenfor nitratklasse 1-3 og er derfor robust. Robustheden af marken vurderes ud fra, at marken ligger i et opland til et Natura 2000-område, der er meget sårbart overfor kvælstofudvaskning. Da marken ligger udenfor nitratklasserne, tilbageholdes mellem 76-100 % af kvælstoffet jf. sårbarhedskortet og reduktionskortet.

Herning Kommune vurderer, at det generelle beskyttelsesniveau med de stillede vilkår er tilstrækkeligt, til at sikre mod nitratudvaskning fra det oplyste udbringningsareal.

Påvirkning af Natura 2000-vandområder

I forbindelse med udarbejdelsen af denne § 21 udtalelse er det aftalt mellem Herning Kommune og Ringkøbing-Skjern Kommune, at Ringkøbing-Skjern Kommune står for at vurdere og beregne påvirkningen af Ringkøbing Fjord med kvælstof og fosfor fra udbringningsarealer beliggende i begge kommuner. Dermed har Herning Kommune ikke yderligere kommentarer til dette.

Påvirkning af natur

Spredningskorridorer

Marken ligger ikke indenfor et område, der i Herning Kommuneplan 2009 – 2020 er udpeget som spredningskorridor.

Beskyttede naturtyper i forhold til kvælstof: Kategori 1 natur:

De nærmeste Natura 2000-områder er mod syd nr. 61 Skjern Å og mod nordvest nr. 57 og nr. 225 Heder og klitter på Skovbjerg Bakkeø, Idom Å og Ormstrup Hede. Begge områder ligger cirka 14,6 km fra mark Ny 2. Da Skjern Å strækker sig i Ringkøbing Skjern Kommune omtales her Heder og klitter på Skovbjerg Bakkeø, Idom Å og Ormstrup Hede.

Heder og klitter på Skovbjerg Bakkeø, Idom Å og Ormstrup Hede.

Området er beliggende i et landskab, der var isfrit under sidste istid. Dets hovedlinjer er skabt af moræneaflejringer fra næstsidsidste istid – de såkaldte bakkeøer - og af smeltevandsloderne under sidste istid, der både havde udgravende og aflejrende effekt. Ormstrup Hede ligger op til Idom Å, der afgrænser heden mod øst. Området på Skovbjerg Bakkeø består af 6 adskilte arealer: Nørre og Sønder Vosborg Hede, Vind Hede samt 3 arealer ved Kronhede.

Området er domineret af indlandsklitter i mosaik med tør og våd hede. I den sydlige del af Vind Hede findes en række egekrat, som menes at være nogle af de sidste rester af de skove, der engang dækkede hele området. I områdets sydlige del ligger spredte klitter. Jordbunden består helt overvejende af morænesand og flyvesandsområder (klitter). Vegetationen domineres af hedelyng med indslag af revling og andre dværgbuske. På Vind Hede kan man finde spændende planter som vår-kobjælde og cypresulvefod.

Idom Å er et af landets reneste og mest uforstyrrede vandløb. Langs Idom Å findes der udover det store hedeareal både enge, moser og rigkær. Åen og de omgivende arealer danner levegrundlag for odder. Der er desuden fundet en lille bestand af stor vandsalamander i et vandhul i området.

Heder og klitter på Skovbjerg Bakkeø er udpeget som EF-habitatområde på baggrund af naturtyper:

Nr.	naturtype	Nr.	naturtype
2310	Indlandsklitter med lyng og visse	4010	Våde dværgbusksamfund med klokkelyst
2320	Indlandsklitter med lyng og revling	4030	Tørre dværgbusksamfund (heder)
2330	Indlandsklitter med åbne græsarealer med sandskæg og hvene	5130	Enekrat på heder, overdrev eller skrænter
3140	Kalkrige søer og vandhuller med kransnålsalger	7140	Hængesæk
3160	Brunvandede søer og vandhuller	7150	Plantensamfund med næbfrø, soldug eller ulvefod på vådt sand eller blottet tørv
3260	Vandløb med vandplanter	7230	Rigkær
		9190	Stillekegskove og -krat på mager sur

Derudover er følgende dyrearter en del af udpegningsgrundlaget:

Nr.	Art
1096	Bæklampret
1106	Laks
1166	Stor vandsalamander
1355	Odder

De heder og klitter på Skovbjerg Bakkeø, som er udpeget til habitatområde er enten A-målsatte eller B-målsatte i Herning Kommuneplan 2009-2020. For A-målsatte naturområder er målet, at de bevares med deres sjældne plante- og dyreliv in-

takt, og der gøres en særlig indsats for at videreudvikle naturværdierne. For B-målsatte naturområder er målet, at der arbejdes aktivt for en gunstig bevaringsstatus for områdernes plante- og dyreliv.

Naturtypen hede har en tålegrænse på 10-25 kg N/ha/år, hvor tør hede har en tålegrænse på 10 til 20 kg N/ha/år, mens våd hede har en tålegrænse på 15 til 25 kg N/ha/år. Klitter har en tålegrænse på 10 til 25 kg N/ha/år, hvor fugtige klitlavninger har en tålegrænse fra 10-25 kg N/ha/år, mens klitter generelt har en tålegrænse fra 10 til 20 kg N/ha/år. Baggrundsbelastningen for området er i forvejen på 13,7 kg N/ha/år.

Herning Kommune vurderer, at landbrugsdrift på mark Ny 2 ikke vil påvirke naturområdet Heder og klitter på Skovbjerg Bakkeø, Idom Å og Ormstrup Hede væsentligt på grund af den lange afstand.

Beskyttede naturtyper i forhold til kvælstof: Kategori 2 og 3 natur:

Mark Ny 2 ligger op til beskyttet natur. Ved udbringning af gylle kan der konstateres påvirkning af nærliggende arealer på op til 1 kg N/ha/år indenfor 10 meter fra markkant som følge af afdrift. Det anbefales derfor, at udbringning af gylle ikke sker i vejr med risiko for afdrift. Der er ikke registreret § 3 naturområder indenfor udbringningsarealet. Abild Å cirka 75 meter fra udbringningsarealet ligger der flere §3 beskyttede moser, enge og et enkelt hedeområde. Se bilag 1.

Nærmeste kategori 2 natur ligger mere end 1.000 meter væk fra mark Ny 2 i Herning Kommune.

Marken har været dyrket i nudrift. Der vil således ikke ske en intensivering af gødningstryk på marken op til naturarealerne.

Ammoniakkfølsom skov

Mark Ny 2 ligger mere end 100 meter fra nærmeste potentielt ammoniakkfølsomme skov og egekrat. Dermed har driften af marken minimal betydning for skoven/egekrattet.

Herning Kommune vurderer på den baggrund, at de generelle regler at være sikkerhed nok i forhold til beskyttelse mod tilstandsændringer på de nærværende liggende naturarealer og de beskyttede hedeområder.

Påvirkning af bilag IV-arter, rødlistearter mv.

Plante- og dyrearter med særligt strenge beskyttelseskrav (Bilag IV-arter)

Af EF-habitatdirektivets¹ bilag IV fremgår en række dyre- og plantearter, som er strengt beskyttede, uanset om de forekommer inden eller udenfor et af de udpegede Natura 2000-områder/habitat-områder. På den baggrund må der eksempelvis ikke gives tilladelse til aktiviteter, der kan beskadige eller ødelægge de pågældende dyrearters yngle- og rastområder. For plantearterne er der blandt andet forbud i mod forsætlig plukning, indsamling, afskæring, oprivning med rod eller ødelæggelse af disse vildtvoksende planter i naturen.

Da udbringningsarealet tidligere har været anvendt til landbrugsdrift og dermed ikke indebærer opdyrkning af ekstensivt dyrkede udbringningsarealer, vil landbrugsdriften af dette areal i ansøgt drift ikke have en væsentlig negativ påvirkning af Bilag IV-arter.

Herning Kommune vurderer, at lovlig håndtering af husdyrgødning indenfor udbringningsarealet ikke vil have en væsentlig negativ effekt på de beskyttede arter.

¹ EF-habitatdirektivet fra 1992 (Rådets direktiv 92/43/EØF om bevaring af naturtyper samt vilde dyr og planter (med senere ændringer)).

Påvirkning af kulturmiljø

Kulturhistoriske spor

Landskabet i Herning Kommune er præget af menneskets virke igennem årtusinder. Overalt finder vi historiske spor, der fortæller om samfundsudviklingen og om, hvordan mennesket har påvirket omgivelserne. Mange af de historiske spor er kulturhistoriske værdier, der har så stor værdi for formidlingen af og betydningen for vores kulturforståelse, at de er værd at bevare og derfor fortjener en særlig beskyttelse.

De kulturhistoriske værdier kan både omfatte enkeltstående elementer og hele kulturmiljøer, som f.eks. kirker, kirkegårde og deres omgivelser, fortidsminder som gravhøje og arkæologiske fund, fredede og bevaringsværdige bygninger og anlæg, sten- og jorddiger, alléer og levende hegn samt kulturmiljøer, der afspejler en bestemt tidsepoke eller en landsbytype. Kommuneplanens udpegning fremhæver de særligt værdifulde kulturhistoriske træk i kommunen. Der er i Herning Kommune udpeget "særligt værdifulde kulturmiljøer", "kulturmiljøer" mm.

I nedenstående afsnit vil udbringningsarealernes beliggenhed blive gennemgået i forhold til de udpegninger af kulturmiljø, fredninger mm., der er registeret i området.

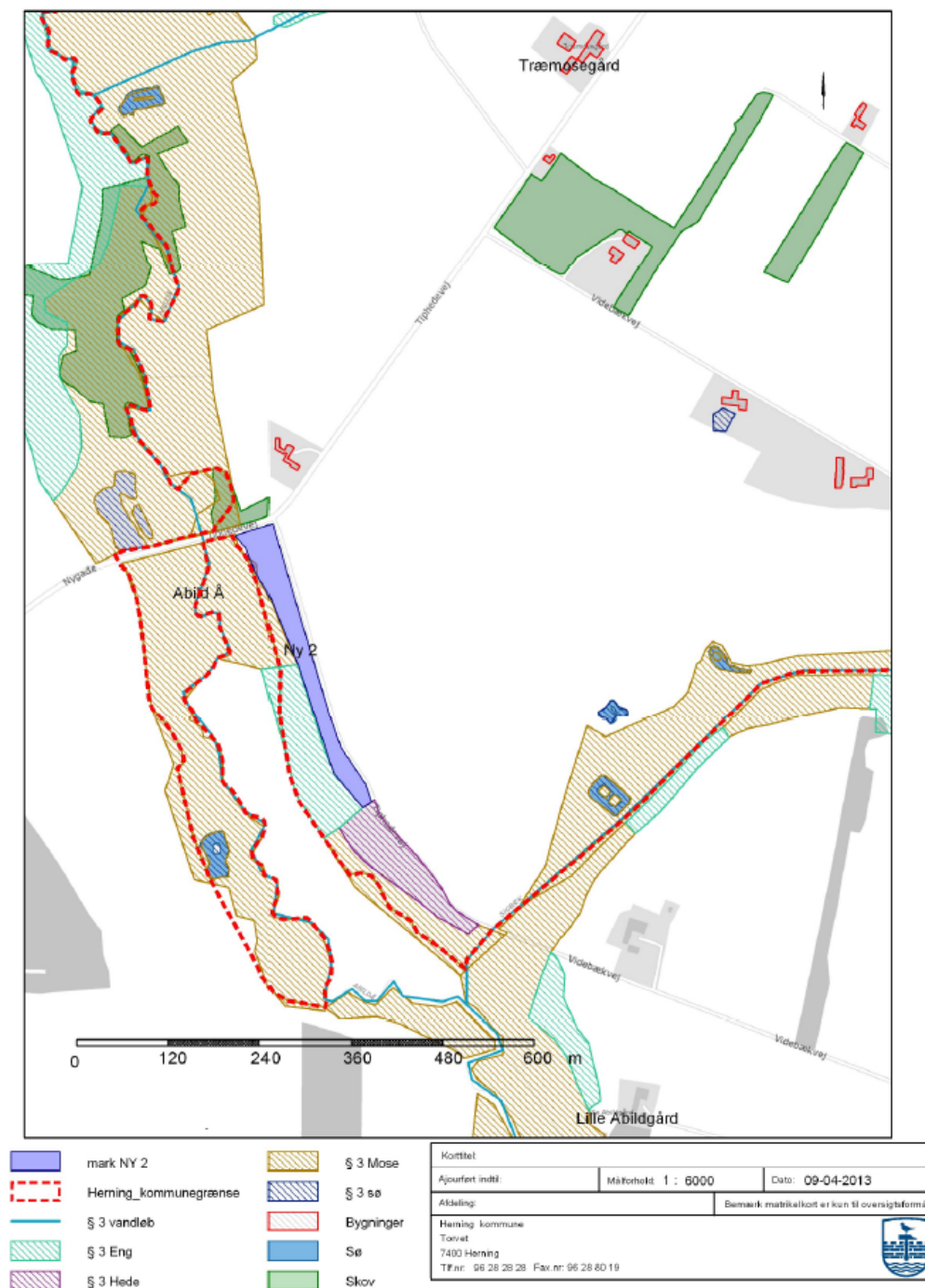
Udbringningsarealerne er ikke beliggende indenfor eller i nærheden af:

- Fredede fortidsminder
- Beskyttede diger
- Fredede områder / Fredninger
- Fredede områder
- Fortidsminder eller
- Skovrejsning

Med venlig hilsen

Louise Lindegaard Weinreich
Agronom
Miljømedarbejder, Herning Kommune
Direkte tlf. nr.: 9628 8079
Mail: mikl@herning.dk

Bilag 1. oversigtskort over mark NY 2 i forhold til nærmeste beskyttet natur, vandløb og søer.

Bilag 14: Beskrivelser af nærmeste Natura 2000 områder

Ringkøbing Fjord

Størstedelen af Ringkøbing Fjord, nærmere bestemt området syd for en linje mellem Ringkøbing og Hvide Sande inkl. den yderste del af Skjern Å, er udpeget til EF-habitatområde (H61, H62), EF-fuglebeskyttelsesområde (F43) og Ramsarområde, (R2).

Området er karakteriseret af den store lavvandede brakvandsfjord og de tilhørende strandengsarealer, hvoraf nogle er græssede af kreaturer og andre ligger som urørt rørskov. På vestsiden af fjorden ligger rækken af klitter som afgrænser fjorden fra Vesterhavet. Her findes en flot mosaik af grøn og grå klit blandet med klithede og fugtige klitlavninger. Fjorden har forbindelse til Vesterhavet gennem slusen ved Hvide Sande. I den østlige del af Ringkøbing Fjord ligger den ofte oversvømmede ø, Klægbanken, der er bevokset med tagrør, samt strandsump- og strandengplanter. På fjordens østside har Skjern Å sit udløb.

Der er knyttet en række plante og dyrearter til fjorden. Her kan nævnes bl.a. at både flod- og havlampret, maj- og stavsil samt laksen benytter fjorden i forbindelse med deres vandring til potentielle ynglelokaliteter i vandløbene. Odderen er ligeledes at finde flere steder i tilknytning til fjorden og planten vandranke findes i to kanaler, som løber ud i den sydlige ende af fjorden.

Fjorden udgør også et af landets vigtigste yngle- og rasteområder for en lang række fugle. Rørdrum og skestork yngler i rørskovsområderne og ternerne yngler på strandene og de lave øer i fjorden. Svaner, gæs og ænder bruger fjorden som rasteområde i træksæsonen. Det samme gør en række af rovfuglene, dog med undtagelse af rørhøg som yngler i områderne langs fjorden. Tipperhalvøen er landets vigtigste yngle- og rasteområde for en række truede engfugle. Således yngler en stor del af den danske bestand af alm. ryle og brushane på Tipperhalvøen.

Udpegningen som EF-habitatområde er sket på grundlag af følgende naturtyper og arter:

Udpegningsgrundlag for Habitatområde nr. 62		
Naturtyper:	Flodmunding (1130)	Klitlavning (2190)
	Lagune (1150) *	Kransålbølge-sø (3140)
	Strandeng (1330)	Næringsrig sø (3150)
	Forklit (2110)	Brunvandet sø (3160)
	Hvid klit (2120)	Vandløb (3260)
	Grå/grøn klit (2130) *	Tør hede (4030)
	Klithede (2140) *	Tørvelavning 7150)
	Havtomklit (2160)	Rigkær (7230)
	Grårisklit (2170)	
Arter:	Havlampret (1095)	Laks (1106)
	Flodlampret (1099)	Odder (1355)
	Majsild (1102)	Vandranke (1831)
	Stavsild (1103)	

Udpegningen som EF-fuglebeskyttelsesområde er sket på grundlag af følgende arter:

Udpegningsgrundlag for Fuglebeskyttelsesområde nr. 43 (Y: ynglefugle, T: trækfugle)		
Fugle:	Rørdrum (A021) Y	Stor skallesluger (A070) T
	Skestork (A034) Y	Havørn (A075) T
	Knopsvane (A036) T	Rørhøg (A081) Y
	Pibesvane (A037) T	Blå kærhøg (A082) T
	Sangsvane (A038) T	Vandrefalk (A103) T
	Kortnæbet gås (A040) T	Plettet rørvagtel (A119) Y
	Grågås (A043) T	Blishøne (A125) T
	Bramgås (A045) T	Klyde (A132) T/Y
	Mørkbuget knortegås (A046) T	Almindelig ryle (A149) T/Y
	Gravand (A048) T	Brushane (A151) Y
	Pibeand (A050) T	Lille kobbersneppe (A157) T
	Krikand (A052) T	Splitterne (A191) Y
	Spidsand (A054) T	Fjordterne (A193) Y

Skeand (A056) T Hvinand (A067) T	Havterne (AA194) Y Mosehornugle (A222) Y
-------------------------------------	---

Ifølge "Natura 2000 plan 2009-2015, Ringkøbing Fjord og Nymindestrømmen" er arealreduktion eller fragmentering for rigkær og tørvelavning en trussel. Den luftbårne kvælstofdeposition overskrider den laveste ende af tålegrænsen for klitnaturtyperne tør hede og tørvelavning. Udtørring som følge af dræning og grøftning udgør især en trussel mod strandengene og de ferske enge. Næringsstofbelastning af kystlagunen Ringkøbing Fjord udgør en alvorlig trussel, og der er stadig en for stor tilførsel af næringssalte fra oplandet. På en række lysåbne naturtyper er opvækst, eller tilgroning med uønsket træer, buske og/eller invasive arter en trussel. Manglende pleje/afgræsning af arealer med strandeng, eller fersk eng er et problem for en række af de ynglende fugle, samt af de rastende og fouragerende trækfugle. Slusepraksis i Hvide Sande har en stor indflydelse på saliniteten af fjordvandet og vandstanden i fjorden. Udover lagune naturtypen er specielt strandengene afhængige af saltvandspåvirkning og denne naturtypes udbredelse og tilstand relaterer derfor til slusepraksis. Mange arter, især ynglefugle, stiller også specifikke krav til salinitet og vandstandsforhold. Fysisk påvirkning som følge af nuværende og tidligere regulering og vedligeholdelse betyder, at flere af de nedre dele af de mindre vandløb i området generelt er præget af fysiske dårlige forhold. Forstyrrelse i form af menneskelig aktivitet kan udgøre en trussel mod fuglene. Rovdyr i form af bl.a. ræv og mink er en trussel mod flere af de ynglende fuglearter. Ifølge "Natura 2000 plan 2009-2015, Ringkøbing Fjord" er naturtyperne og arter inden for Natura 2000-området vurderet til at have de prognoser, der er angivet i nedenstående tabel. Bevaringsstatus for naturtyper og arter er en vurdering af, hvordan deres tilstand vil være i fremtiden, såfremt der ikke sker ændringer i udnyttelsen og i de trusler, der eksisterer i dag. Der er tale om en prognose for arternes og naturtypernes udviklingsretning.

Prognosen	Naturtype eller art
Gunstig, eller vurderet gunstig	Odder, rørdrum, skestork, rørhøg, havørn, blå kærhøg, vandrefalk, krik-and, grågåas, bramgåas, lille kobbersnepe og laks
Ugunstig, eller vurderet ugunstig	Lagune (Ringkøbing Fjord og Nymindestrømmen), strandeng, arealer med klitnaturtyper, vandløb, tør hede, tørvelavning, rigkær, vandrænke (Falen Å), plettet rørvagtel, almindelig ryle, klyde, brushane, splitterne, havterne, fjordterne, knopsvane, sangsvane, pibesvane, kortnæbbet gås, mørk- buget knortegås, gravand, pibeand, spidsand, skeand, hvinand og blishøne
Ukendt	Flodmundinger, kransnålalge-sø, næringsrig sø, brunvandet sø, damflagermus, havlampret, flodlampret, stavsild, majsild, stor skallesluger og mosehornugle